

Europeiska unionens officiella tidning

C 71

fyrtioåttonde årgången

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

22 mars 2005

Informationsnummer

Innehållsförteckning

Sida

I Meddelanden

.....

II Förberedande rättsakter

Regionkommittén

57:e plenarsession, 17 och 18 November 2004

2005/C 71/01	Yttrande från Regionkommittén om Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa	1
2005/C 71/02	Yttrande från Regionkommittén om Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet om framläggande av ett förslag till direktiv och två förslag till rekommendationer för att underlätta tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i Europeiska gemenskapen i forskningssyfte	6
2005/C 71/03	Yttrande från Regionkommittén om Lokal och regional förvaltning i Ryssland och fördjupat samarbete mellan EU och Ryssland	11
2005/C 71/04	Yttrande från Regionkommittén om Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – Europeisk handlingsplan för ekologiska livsmedel och ekologiskt jordbruk	16
2005/C 71/05	Yttrande från regionkommittén om Grönbok om offentlig-privata partnerskap och EG-rätten om offentlig upphandling och koncessioner	19
2005/C 71/06	Yttrande från Regionkommittén om Meddelande från kommissionen: Vetenskap och teknik, centrala faktorer för Europas framtida utveckling – Politiska riktlinjer för forskningsstöd i Europeiska unionen	22

2005/C 71/07	Yttrande från Regionkommittén om — "Meddelande från kommissionen – En fortsatt integrering av det europeiska järnvägssystemet: det tredje järnvägspaketet" — "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 91/440/EEG om utvecklingen av gemenskapens järnvägar" — "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om behörighetsprovning av tågpersonal som är nödvändig för framförandet av lok och tåg på gemenskapens järnvägsnät" — "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om internationella tågresenärers rättigheter och skyldigheter" — "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ersättning vid åsidosättande av avtalade kvalitetskrav för godstransport på järnväg"	26
2005/C 71/08	Yttrande från Regionkommittén om Kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: E-hälsovård – bättre hälso- och sjukvård för Europas medborgare: Handlingsplan för ett europeiskt område för hälso- och sjukvård	30
2005/C 71/09	Yttrande från Regionkommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättande av programmet "Aktiv ungdom" för perioden 2007–2013	34
2005/C 71/10	Yttrande från Regionkommittén om Meddelande från kommissionen "Ett starkare partnerskap för de yttersta randområdena"	40
2005/C 71/11	Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en europeisk gruppering för gränsöverskridande samarbete"	46
2005/C 71/12	Regionkommitténs resolution av den 18 november om inledande av förhandlingar om Turkiets anslutning till EU	53
2005/C 71/13	Yttrande från Regionkommittén om Kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om Höghastighetsförbindelser i Europa: nationella bredbandsstrategier	55
2005/C 71/14	Yttrande från Regionkommittén om Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Uppdatering av handlingsplanen eEurope 2005	59
2005/C 71/15	Yttrande från Regionkommittén om Grönbok om jämlikhet och icke-diskriminering i ett utvidgat EU	62

II

(Förberedande rättsakter)

REGIONKOMMITTÉN

57:e PLENARSESSION, 17 OCH 18 NOVEMBER 2004

Yttrande från Regionkommittén om Fördraget om upprättande av en konstitution för Europa

(2005/C 71/01)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

utkastet till betänkande från Europaparlamentets utskott för konstitutionella frågor om fördraget om upprättande av en konstitution för Europa (PE 347.119),

Europaparlamentets beslut av den 14 september 2004 att i enlighet med artikel 265 fjärde stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i ärendet,

det fördrag om upprättande av en konstitution för Europa som undertecknades av stats- och regeringscheferna den 29 oktober 2004 (CIG 87/2/04 rev 2, CIG 87/04 add. 1 rev 1 och add. 2 rev 2),

ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Laeken den 14–15 december 2001 och särskilt Laekenförklaringen om Europeiska unionens framtid,

ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådet i Bryssel den 17–18 juni 2004,

Regionkommitténs yttrande om ReK:s förslag till regeringskonferensen (CdR 169/2003 fin ⁽¹⁾), Regionkommitténs resolution om konventets rekommendationer (CdR 198/2003 fin ⁽²⁾), Regionkommitténs resolution om regeringskonferensens resultat (CdR 22/2004 fin ⁽³⁾) samt Regionkommitténs förklaring om EU:s konstitutionella process (CdR 77/2004),

Regionkommitténs yttrande "Att företrädare för de regionala myndigheterna skall delta i arbetet i Europeiska unionens råd och att Regionkommittén skall delta i informella rådsmöten" (CdR 431/2000 fin ⁽⁴⁾),

det utkast till yttrande (CdR 354/2003 rév. 1) som antogs av CONST-utskottet den 21 september 2004 (föredragande: **Franz Schausberger**, delstaten Salzburgs företrädare vid Regionkommittén (AT-PPE) och **Graham Tope**, ledamot av Greater London Assembly (UK-ELDR)

⁽¹⁾ EUT C 23, 27.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 256, 24.10.2003, s. 62.

⁽³⁾ EUT C 109, 30.4.2004, s. 52.

⁽⁴⁾ EGT C 107, 3.5.2002, s. 5.

och av följande skäl:

- 1) Syftet med Laekenförklaringen och de åtaganden som gjordes av stats- och regeringschefer var att förse unionen med en konstitutionell grund genom att säkerställa ökad demokrati samt större legitimitet, öppenhet och effektivitet för att kunna stå rustad inför de demokratiska utmaningar som det utvidgade Europa innebär.
- 2) Enligt Europeiska kommissionens vitbok om styrelsereformerna i EU har EU utvecklats mot ett flernivåstyre. De lokala och regionala förvaltningsnivåerna måste därför ges en större roll och bemötas med större respekt.
- 3) Det konstitutionella fördraget utgör en konstitutionell grund för tillämpningen och säkerställandet av subsidiaritetsprincipen samtidigt som det värnar om medlemsstaternas, regionernas och de lokala myndigheternas rättigheter och beaktar de administrativa och finansiella konsekvenser som unionens lagstiftning har för de regionala och lokala myndigheterna.
- 4) De främsta nyheterna i protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna är dels att Regionkommittén får delta i efterhandskontrollen av tillämpningen av dessa principer, dels att en ny mekanism införs för politisk kontroll under den förberedande fasen, som innebär att de nationella parlamenten – och i förekommande fall de regionala parlamenten med lagstiftande befogenheter – för första gången i EU:s historia görs delaktiga i EU:s lagstiftningsprocess.
- 5) Det är viktigt att skapa jämvikt mellan efterlevnaden av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna och kravet på att unionen skall fungera effektivt.
- 6) I remissen från Europaparlamentet ges ReK erkännande för det bidrag som kommittén har gett till den konstitutionella processen, framför allt i egenskap av företrädare för de lokala och regionala myndigheterna i Europeiska konventet.

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande vid sin 57:e plenarsession den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 17 november):

1. Regionkommitténs synpunkter

a) Den konstitutionella processen

1.1 Regionkommittén lyckönskar Irland till att under sitt ordförandeskap framgångsrikt ha lett och avslutat regeringskonferensen.

1.2 Regionkommittén erinrar om det bidrag till den konstitutionella processen som lades fram av ReK:s observatörer vid Europeiska konventet och de gemensamma åtgärder och initiativ som lanserats tillsammans med europeiska organisationer för lokala och regionala myndigheter som främst fokuserar på subsidiaritetsmekanismen och den regionala och lokala dimensionen i konstitutionen. ReK noterar med glädje att regeringskonferensen antog de olika förslagen från Europeiska konventet.

1.3 Kommittén upprepar än en gång sitt stöd till den konstitutionella processen, särskilt arbetet inom konventet, som präglades av öppenhet och delaktighet och där det gavs utrymme åt alla. Vi anser att konventet visserligen erkände, men samtidigt underskattade, de lokala och regionala myndigheternas roll och ställning i den europeiska integrationsprocessen, vilket i synnerhet framgår av att man ägnade en halvdag åt denna fråga. Regionkommittén beklagar att konventet inte fick mer tid att ingående diskutera bestämmelserna rörande unionens politik i del III i konstitutionen, vilket resulterade i att del III inte alltid följer det befogenhetssystem som föreskrivs i del I.

1.4 Kommittén välkomnar Europaparlamentets stöd, i samband med utarbetandet av det konstitutionella fördraget, för ett större erkännande av de lokala och regionala myndigheternas institutionella och politiska roll i gemenskapens beslutsprocess (jfr Giorgio Napolitanos betänkande om de lokala och regionala myndigheternas roll i den europeiska integrationen och Lamassoures betänkande om behörighetsfördelningen mellan EU och medlemsstaterna).

b) Fördraget

1.5 ReK anser att fördraget är ett stort framsteg för Europeiska unionen och att det innehåller många nödvändiga ordningar för effektiva styresformer i unionen.

1.6 Kommittén anser att en lämplig rättslig grund för det fortsatta arbetet med den europeiska sociala modellen och hållbar utveckling i linje med ingressen till Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och Europeiska unionens mål (*artikel I–3.3*) kommer att skapas dels genom en tydlig koppling mellan samordningen av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken (*artiklarna I–14 och I–15*) dels genom en övergripande social klausul. Enligt den klausulen måste EU vid utformning och genomförande av sin politik beakta kraven på att främja en hög sysselsättningsnivå, garantera tillräckligt skydd genom de sociala trygghetssystemen, bekämpa social utestängning och skapa en hög nivå när det gäller utbildningen och skyddet av folkhälsan (*artikel III–117*).

1.7 Regionkommittén välkomnar att texten till stadgan om de grundläggande rättigheterna inkluderas i fördraget. Detta kommer att göra att medborgarna får större klarhet och visshet vad gäller de rättigheter som unionsmedborgarskapet medför, och skapa ett rättvisare och mer socialt Europa.

1.8 Regionkommittén beklagar att den nationella vetorätten har fått fäste på ett flertal områden och anser att detta kommer att utgöra ett onödigt hinder för ett effektivt beslutsfattande.

1.9 ReK välkomnar däremot bestämmelsen att rådet med enhällighet kan ingå internationella avtal som rör handel på områdena kultur, audiovisuella tjänster, sociala frågor, utbildning och hälso- och sjukvårdstjänster (*artikel III-315*).

1.10 ReK välkomnar bestämmelserna om tillämpning av det vanliga lagstiftningsförfarandet vad gäller del III i konstitutionen (*artikel IV-445*).

1.11 Regionkommittén anser att fördraget innebär en tydligare definition och fördelning av befogenheterna inom unionen, förenklade instrument och en stärkt demokratisk legitimitet, öppenhet vad gäller beslutsprocessen och effektiva institutioner samt ger unionen den nödvändiga flexibiliteten för att utvecklas i nya riktningar.

c) Subsidiariteten och de lokala och regionala myndigheternas roll

1.12 ReK är positiv till den nya definitionen på subsidiaritetsprincipen och till att Regionkommittén får delta i efterhandskontrollen av tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. (*Protokoll om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna Subsid, artikel 8*). Det är också glädjande att kommittén tillsammans med de övriga institutionerna och de nationella parlamenten skall tillställas kommissionens rapport om tillämpningen av artikel I-11 i konstitutionen (subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna) (*Subsid, artikel 9*). Det är emellertid beklagligt att bestämmelserna rörande proportionalitetsprincipen är mindre omfattande än de som rör subsidiariteten.

1.13 ReK välkomnar hänvisningen till det lokala och regionala självstyret (*artiklarna I-5 och del II-ingressen*), erkännandet av betydelsen av närhetsprincipen i unionen (*artikel I-46.3*) och de representativa sammanslutningarnas roll i unionens demokratiska liv (*artikel I-47.2*). Vi beklagar emellertid att ReK inte omnämns i avdelning VI ("unionens demokratiska liv") (*artikel I-46*), som behandlar principen om representativ demokrati, trots att kommitténs ledamöter företräder den demokratiska närhetsprincipen i hjärtat av unionen.

1.14 Regionkommittén menar att ett ökat utrymme för den lokala och regionala dimensionen i unionens nya uppbyggnad kommer att göra att unionen fungerar effektivare och föra den närmare medborgarna. Den europeiska integrationen borde medföra ett politiskt beslutsfattande där man beaktar de lokala och regionala myndigheternas synpunkter, eftersom det är dessa styresnivåer som ansvarar för införlivandet och genomförandet av en stor del av EU:s lagstiftning och politik och som

befinner sig närmast medborgarna. De kan därför avsevärt bidra till kvaliteten i EU-lagstiftning (*artiklarna I-5*). ReK menar dock att samråd inte kan ersätta de regionala och lokala myndigheternas ansvarsskyldighet inom deras respektive behörighetsområden, vilka måste respekteras. De måste få möjlighet att visa att de inom ramen för varje medlemsstats interna bestämmelser i tillräcklig grad kan uppfylla målen i de planerade åtgärderna.

1.15 Regionkommittén är positiv till bestämmelsen om att unionen skall respektera medlemsstaternas nationella identitet och grundstrukturer, inbegripet rätten till regionalt och lokalt självstyre och deras väsentliga statliga funktioner (*artikel I-5*, framför allt dem som syftar till att säkerställa den territoriella integriteten, upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten). Detta kan nämligen vara nyckeln till att vidmakthålla ansvarsskyldigheten hos lokala och regionala myndigheter med demokratisk legitimitet.

1.16 ReK välkomnar att fördraget befäster rätten för regionala ministrar att delta i rådsmöten på sina medlemsstaternas vägnar, eftersom EG-fördragets artikel 203 bekräftas i artikel I-23. Regionkommittén uppmanar medlemsstaterna att inrätta interna strukturer och mekanismer för att engagera regioner och lokala myndigheter i utformningen av medlemsstaternas EU-politik och att säkerställa att regionerna också deltar i den nya ordningen för rådssammansättningar i frågor som rör deras befogenheter.

1.17 Regionkommittén stöder kravet på ett bredare samråd i skedet före lagstiftningsfasen. Om lokala och regionala myndigheter skall kunna delta i full utsträckning i EU:s beslutsprocess, för vilken de ansvarar för införlivandet och/eller genomförandet, måste de vara väl informerade om den aktuella utvecklingen, och ett lämpligt föregående samråd är därför viktigt. Detta är en tvåvägsprocess, där ett samråd kan innebära att kommissionen själv blir bättre informerad om den lokala och regionala dimensionen, vilket därmed leder till bättre lagstiftning (*Subsid, artikel 2*).

1.18 Regionkommittén efterlyser en verklig dialog som utvidgas till centrala ämnesområden på ett tidigt stadium under kommissionens nya mandatperiod.

1.19 Regionkommittén insisterar på ett förbättrat direkt samråd på nationell nivå mellan de nationella parlamenten och de lokala och regionala myndigheter som ansvarar för införlivandet eller genomförandet av unionens lagstiftning.

1.20 Kommittén välkomnar fördragets krav på att kommissionen på förhand skall beakta de finansiella och administrativa konsekvenserna av sina lagstiftningsförslag, och anser att detta måste inbegripa en utvärdering av effekten på de lokala och regionala myndigheterna, eftersom det ofta är dessa styresnivåer som ytterst ansvarar för införlivandet och genomförandet av de nya EU-initiativen. Regionkommittén anmodar Europaparlamentet att på liknande sätt ta hänsyn till konsekvenserna av sina förslag till ändring av lagstiftningen (*Subsid, artikel 4*).

1.21 ReK uttrycker sin uppskattning av den breda och värdefulla debatt som fördes vid subsidiaritetskongressen i Berlin den 27 maj 2004, och utgår från att tillämpningen och utvärderingen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna kommer att behandlas i detalj i ett kommande ReK-uttrande.

d) Politikområden

1.22 ReK välkomnar att den territoriella sammanhållningen skrivs in som ett av unionens mål och att regioner med särskilda problem skall finnas med bland de regioner som skall ägnas särskild uppmärksamhet, men beklagar att fördraget inte innehåller någon hänvisning till gränsöverskridande, transnationellt och mellanregionalt samarbete och inte heller nämner något tydligt rättsligt instrument eller någon ram för finansiellt stöd till vänortsprojekt eller annat samarbete av detta slag (*artiklarna III-220-224*). Europa har en lång tradition av gränsöverskridande, transnationellt och mellanregionalt samarbete, som är en av de sociokulturella hörnstenarna i den europeiska integrationen och som får en ännu större betydelse mot bakgrund av den nya grannskapspolitiken. Det är därför nödvändigt att skapa en rättslig grund för att ge unionen möjlighet att bedriva sådant samarbete.

1.23 Regionkommittén välkomnar att fördraget ger medlemsstaterna – och deras konstituerande styresnivåer – möjlighet att tillhandahålla, delegera och finansiera tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

1.24 Regionkommittén stöder erkännandet av den kulturella och språkliga mångfalden, eftersom den kommer att bidra till att bevara det lokala och regionala kulturarvet och den lokala och regionala identiteten och förhindra att den europeiska kulturen likriktas (*artiklarna I-3 och III-280*).

1.25 Kommittén noterar att man tagit med stödjande, samordnande och kompletterande insatser på unionsnivå inom idrott (*artikel III-282*), turism (*artikel III-281*) och räddningstjänst (*artikel III-284*), där lokala och regionala myndigheter spelar en viktig roll, samt anmodar kommissionen att generellt göra bruk av ramlagar på EU-nivå.

1.26 Enligt Regionkommittén måste förslaget att tilldela befogenheter till Europeiska unionen i fråga om handel på områdena kultur, utbildning, hälso- och sjukvård och social service noga övervakas vad gäller efterlevnaden av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Kommittén förordar att kommissionen generellt gör bruk av ramlagar genom att överlåta på nationella, regionala och lokala myndigheter att välja former och metoder för att uppnå de önskade resultaten.

e) Regionkommittén

1.27 Regionkommittén beklagar att regeringskonferensen inte stärkte Regionkommitténs institutionella ställning för att klart fastställa de områden där kommittén obligatoriskt skall höras inom den konstitutionella uppbyggnaden. Detta gäller exempelvis områden med delade befogenheter, åtgärder för samordning av ekonomi och sysselsättningspolitik samt stödjande, samordnande och kompletterande insatser.

1.28 Regionkommittén anser det glädjande att kommittén ges rätt att väcka talan vid EG-domstolen för att försvara sina befogenheter och när subsidiaritetsprincipen kränks (*artikel III-365*). Kommittén beklagar emellertid att regeringskonferensen inte gav de lagstiftande regionerna en möjlighet att väcka talan vid EG-domstolen för att försvara sina lagstiftande befogenheter.

1.29 Regionkommittén välkomnar bekräftelsen att mandatperioden kommer att förlängas till fem år, vilket innebär att den så småningom kan komma att sammanfalla med parlamentets och kommissionens mandatperioder (*artikel III-386*).

2. Regionkommitténs rekommendationer

a) Ratificeringen av fördraget

2.1 Regionkommittén uppmanar Europaparlamentet att godkänna det konstitutionella fördraget och välkomnar initiativet från Europaparlamentets utskott för konstitutionella frågor att begära ReK:s yttrande om utkastet till konstitutionellt fördrag.

2.2 Kommittén delar Europaparlamentets åsikt att det konstitutionella fördraget har medfört obestridliga demokratiska framsteg.

2.3 Regionkommittén uppmanar de nationella och regionala parlamenten i medlemsstaterna att i förekommande fall ratificera det konstitutionella fördraget.

2.4 ReK stöder Europaparlamentets politiska ansträngningar att konsolidera den konstitutionella processen genom att framhålla konstitutionens förtjänster och i synnerhet förslagen från utskottet för regional utveckling.

2.5 Kommittén efterlyser ett interinstitutionellt avtal om en kommunikationsstrategi med syftet att sprida utkastet till konstitutionellt fördrag bland medborgarna och förklara dess innehåll. Detta är särskilt viktigt inför ratificeringsprocessen.

2.6 Kommittén åtar sig att delta i denna strategi och verka för den vanlige medborgarens förståelse och acceptans för fördraget och att uppmana sina ledamöter och de myndigheter och organ som de företräder att göra detsamma.

2.7 ReK välkomnar initiativet "1000 diskussioner för Europa" och framhåller ånyo att kommittén aktivt vill delta i upplysningskampanjen riktad till EU-medborgare genom sitt nätverk av lokala och regionala myndigheter. Kommittén uppmanar ledamöterna i Europaparlamentet och de lokalt och regionalt folkvalda att samarbeta för att främja den förestående europeiska konstitutionen och gemensamt bidra till den politiska och demokratiska debatt som kommer att åtfölja ratificeringsprocessen.

b) *Genomförandet av fördraget*

2.8 ReK förväntar sig att antagandet av det konstitutionella fördraget kommer att tillföra det demokratiska livet och arbetet inom unionen ett verkligt mervärde.

2.9 Regionkommittén förbinder sig att utvärdera de nya rättigheter och skyldigheter som åligger kommittén själv samt att vidta nödvändiga förberedelser och genomföra en intern omorganisation för att på ett effektivt och verkningsfullt sätt kunna uppfylla sitt ökade ansvar.

2.10 Regionkommittén vill fästa Europaparlamentets uppmärksamhet vid ett flertal följder av det konstitutionella fördraget och uppmanar parlamentet att stödja kommittén framför allt i följande frågor:

- ReK:s kvalitativa deltagande i unionens politiska liv och gemenskapens beslutsprocess.
- Effektiv och framgångsrik tillämpning av bestämmelserna i protokollet om subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, både vad gäller det politiska förhandssamrådet och den rättsliga kontrollen i efterhand.
- Respekt för de lokala och regionala myndigheternas befogenheter i överensstämmelse med den nya definitionen av subsidiaritetsprincipen och den nya befogenhetsfördelningen inom Europeiska unionen.
- Erkännande av den territoriella sammanhållningen som ett nytt gemenskapsmål samt respekt för de åtaganden som fastställs i det nya protokollet om ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.
- Främjande av gränsöverskridande och mellanregionalt samarbete som en integrerande faktor inom unionen trots avsaknaden av en rättslig grund, i synnerhet i fråga om unionens ambitioner beträffande grannskapspolitiken.
- Respekt för kulturell och språklig mångfald som angetts som ett nytt gemenskapsmål.

2.11 Kommittén uppmanar Europaparlamentet att ytterligare utnyttja möjligheten till samråd med ReK som det konstitutionella fördraget ger (*artikel III-388*) i syfte att uppnå ökad förståelse för den lokala och regionala dimensionen.

2.12 I de fall där det enligt det konstitutionella fördraget krävs att kommittén skall höras begär Regionkommittén att den institution som har hört kommittén i händelse av att den inte följer kommitténs rekommendationer skäligen skall motivera detta.

2.13 Regionkommittén begär att tillsammans med de nationella parlamenten få delta i försvaret av subsidiaritetsprincipen under den sex veckor långa perioden av "tidig varning" samt att få rätt att utarbeta ett motiverat yttrande om förslaget inte överensstämmer med subsidiaritetsprincipen och att detta yttrande beaktas (*Subsid, artikel 6*).

2.14 Regionkommittén uppmanar de nationella parlamenten att utveckla en regelbunden och god dialog med företrädare för den lokala och regionala nivån, som känner mångfalden och skall ansvara för konsekvenserna, när det gäller övervakningen av subsidiaritetsprincipen.

2.15 Regionkommittén uppmanar de nationella regeringarna och parlamenten att införa andan och filosofin i EU:s "systematiska dialog" i sina egna förvaltningsstrukturer, där så inte redan har skett, genom att engagera företrädare för regionala och lokala myndigheter i granskningen av lagförslagen.

2.16 Kommittén anmodar Europeiska kommissionen att till Regionkommittén rapportera om tillämpningen av artikel I-10 (medborgarskapet), särskilt som denna artikel reglerar rösträtt och valbarhet vid kommunala val (*artikel III-129*).

2.17 Med tanke på att man inte antog förslaget att stärka ReK:s nuvarande rådgivande roll genom en övergripande klausul som stipulerar att ReK skall höras på områden med delade befogenheter, åtgärder för samordning av ekonomi och sysselsättningspolitik och på områdena för stödjande, samordnande och kompletterande insatser, anmodar Regionkommittén Europeiska kommissionen att samråda med ReK vad gäller samtliga initiativ som rör tydliga lokala eller regionala dimensioner eller befogenheter där fördraget inte föreskriver obligatoriskt samråd. Bland dessa områden skall nämnas lagstiftning rörande principer och villkor, bland annat ekonomiska och finansiella, som gör det möjligt att uppfylla målen för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (*artikel III-122*): liberalisering av tjänster (*artikel III-147*), harmonisering av lagstiftningen om indirekt beskattning (*artikel III-171*), tillnärmning av lagstiftningen rörande den inre marknaden (*artiklarna III-172 och III-173*), statligt stöd (*artiklarna III-167, III-168 och III-169*), jordbruk, landsbygdsutveckling och fiske (*artikel III-231*), forskning och teknisk utveckling (*artiklarna III-251, III-252 och III-253*), turism (*artikel III-281*) och räddningstjänst (*artikel III-284*).

2.18 ReK anmodar Europeiska kommissionen att vid beredningen av ett förslag till rådsbeslut samråda med Regionkommittén om eventuella framtida förändringar vad gäller kommitténs sammansättning (*artiklarna I-32 och III-386*).

c) Översyn av fördraget och dess bestämmelser

2.19 Det är Regionkommitténs åsikt att EU:s vidare utveckling kräver att man vidmakthåller en översynsprocess för att avgöra vilka uppgifter som kan utföras gemensamt i en avsevärt utvidgad union.

2.20 Regionkommittén bekräftar sin vilja att aktivt och engagerat delta i framtida översyner av konstitutionen och föreslår att medlemsstaterna låter företrädare för de regionala och lokala instanserna ingå i delegationer vid regeringskonferenser

(CdR 198/2003 punkt 3.7.) som behandlar fördragsöversyner som har en inverkan på lokala och regionala nivåer i medlemsstaterna samt i delegationer till eventuella framtida konvent.

d) Avslutande kommentarer

2.21 Regionkommittén uppdrar åt ordföranden att överlämna detta yttrande till Europeiska unionens råd, Europaparlamentet och Europeiska kommissionen.

Bryssel den 17 november 2004

Regionkommitténs

ordförande

Peter Straub

Yttrande från Regionkommittén om Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet om framläggande av ett förslag till direktiv och två förslag till rekommendationer för att underlätta tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i Europeiska gemenskapen i forskningssyfte

(2005/C 71/02)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet om framläggande av ett förslag till direktiv och två förslag till rekommendationer för att underlätta tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i Europeiska gemenskapen i forskningssyfte (KOM(2004) 178 slutlig - 2004/0061, 0062, 0063 CNS),

kommissionens beslut av den 29 juni 2004 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i ärendet,

presidiets beslut av den 15 juni 2004 att ge utskottet för yttre förbindelser i uppdrag att utarbeta ett yttrande i detta ärende,

Regionkommitténs yttrande av den 16 maj 2002 (CdR 93/2002 fin) ⁽¹⁾ om "Invandringssyfte: Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en gemensam politik om olaglig invandring" (KOM(2001) 672 slutlig), och om "Asylpolitik: Förslag till rådets direktiv om miniminormer för när medborgare i tredje land och statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning" (KOM(2001) 510 slutlig - 2001/0207 CNS),

Regionkommitténs yttrande av den 20 november 2002 (CdR 242/2002 fin) ⁽²⁾ om "Grönboken om en gemenskapspolitik för återvändande av personer som vistas olagligt" (KOM(2002) 175 slutlig),

⁽¹⁾ EGT C 278, 14.11.2002, s. 44.

⁽²⁾ EUT C 73, 26.3.2003, s. 13.

Regionkommitténs yttrande av den 20 november 2002 (CdR 243/2002 fin) ⁽³⁾ om "Ändrat förslag till rådets direktiv om rätt till familjeåterförening" (KOM(2002) 225 slutlig – 1999/0258 CNS),

Regionkommitténs yttrande av den 9 april 2003 (CdR 2/2003 fin) ⁽⁴⁾ om "Förslag till rådets direktiv om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för studier, yrkesutbildning eller volontärarbete" (KOM(2002) 548 slutlig – 2002/0242 CNS),

Regionkommitténs yttrande (CdR 80/2004 fin) om "Förslag till rådets beslut om inrättande av Europeiska flyktingfonden för perioden 2005–2010" (KOM(2004) 102 slutlig – 2004/0032 CNS) som antogs den 17 juni 2004,

det utkast till yttrande (CdR 168/2004 rév. 1) som antogs av utskottet för yttre förbindelser den 17 september 2004 (föredragande: Gustav Skuthälla, stadsdirektör i Närpes (FI-ELDR)),

och av följande skäl:

Att skapa gemensamma rättvisa regler för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i EU i forskningssyfte kommer att innebära fördelar både för migranterna och för deras ursprungsland och värdlandet. Syftet är att främja inresa och rörlighet för tredjelandsmedborgare som har för avsikt att bedriva vetenskaplig forskning inom EU.

Europeiska unionen kommer att behöva 700 000 nya forskare fram till 2010 för att kunna uppfylla det mål som fastställdes av Europeiska rådet i Barcelona, nämligen att lägga 3 % av medlemsstaternas BNP på forskning och teknisk utveckling före nästa decennieskifte. För att detta skall bli möjligt måste en rad samverkande åtgärder vidtas, exempelvis att locka ungdomar att välja naturvetenskapliga ämnen i skolan, förbättra karriärmöjligheterna för forskare i EU och öka möjligheterna vad gäller utbildning och rörlighet. Eftersom EU med stor sannolikhet inte på egen hand kommer att kunna få fram det antal forskare som behövs, kommer det också att behövas åtgärder för att locka forskare från länder utanför unionen.

Detta förslag till direktiv utgör ett värdefullt komplement till förslagen om arbetskraftsinvandring och rätt till familjeåterförening, samt förslaget om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för studier, yrkesutbildning eller volontärarbete. Tillsammans utgör förslagen en uppsättning gemensamma regler och enhetliga juridiska ramar.

Det europeiska området för forskningsverksamhet har stått i centrum för EU:s forskningspolitik och är basen för det nya strategiska målet EU har satt upp för det kommande årtiondet: att bli den mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsekonomin i världen. Om detta mål skall uppnås måste man utveckla en helhetsstrategi för att förbereda övergången till ett samhälle och en ekonomi som är baserade på kunskaper.

Vid sin 57:e plenarsession den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 17 november) antog Regionkommittén följande yttrande enhälligt.

FÖRSLAG TILL RÅDETS DIREKTIV OM ETT SÄRSKILT FÖRFARANDE FÖR TREDJELANDSMEDBORGARES INRESA OCH VISTELSE I FORSKNINGSSYFTE

1. Regionkommitténs ståndpunkt

Direktivförslaget

1.1 Regionkommittén stöder kommissionens direktivförslag med de ändringar som föreslås nedan.

⁽³⁾ EUT C 73, 26.3.2003, s. 16.

⁽⁴⁾ EUT C 244, 10.10.2003, s. 5.

1.2 Regionkommittén understryker betydelsen av att det utöver åtgärderna som gäller tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i forskningssyfte även vidtas andra samverkande åtgärder för att uppnå målet att investera 3 % av medlemsstaternas BNP i forskning före decennieskiftet. Sålunda bör man t.ex. öka de ungas intresse för vetenskapliga karriärer, öka möjligheterna till fortbildning och rörlighet inom forskningen samt förbättra karriärmöjligheterna för forskare inom gemenskapen. (skäl 4)

1.3 Regionkommittén betonar att genomförandet av direktivet inte får leda till kunskapsflykt i tillväxt- och utvecklingsländer. Kompletterande åtgärder för att främja att forskarna återvänder till sina ursprungsländer och i syfte att främja forskares rörlighet skall vidtas i partnerskap med ursprungsländerna för att skapa en global migrationspolitik. ReK understryker vikten av att det framläggs konkreta förslag under 2004 i enlighet med rådets uppmaning av den 19 maj 2003. (skäl 6)

1.4 Regionkommittén anser det vara ändamålsenligt att forskares inresa och vistelse inte förutsätter arbetstillstånd utöver uppehållstillståndet. De sedvanliga möjligheterna för inresa och vistelse, utöver de förfaranden som direktivet föreskriver, är dock av betydelse för bl.a. doktorander som bedriver forskning i egenskap av studerande, eftersom direktivet inte tillämpas på dessa. (skäl 7)

1.5 Regionkommittén stöder förslaget som ger forskningsorgan en central roll i förfarandet för forskares inresa och vistelse. Härvid är det emellertid av väsentlig betydelse att ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan forskningsorganet och myndigheterna är entydig för att bl.a. undvika onödiga överlappningar och misslyckade byråkratiska lösningar. ReK framhåller att det med beaktande av rättssäkerhetsaspekter är viktigt att utarbeta klara bestämmelser om den behörighet som ankommer på respektive part. Samarbetet mellan forskningsorgan och myndigheter bör inte heller inkräkta på myndigheters laga rätt att utföra övervaknings- och kontrolluppgifter. (skäl 8)

1.6 Regionkommittén fäster uppmärksamhet vid mottagningsavtalets avgörande betydelse i förfarandet för inresa och vistelse. I mottagningsavtalet åtar sig forskaren att genomföra det aktuella forskningsprojektet och forskningsorganet att ta emot forskaren under förutsättning att denne erhåller uppehållstillstånd. Eftersom mottagningsavtalet utgör ett villkor för forskares inresa och vistelse skall det omfatta alla uppgifter som är relevanta för bedömningen av fallet. Även uppgifterna om forskningsprojektet bör vara detaljerade för att forskningsorganet och i undantagsfall den behöriga myndigheten skall kunna göra en utvärdering. ReK anser att dessa aspekter på ett ändamålsenligt sätt beaktats i direktivet. (skäl 9)

1.7 Regionkommittén konstaterar att forskningsorganets omfattande ekonomiska ansvar för kostnader som forskaren eventuellt åsamkar under vistelsen i medlemsstaten kan medföra en ändring i inrese- och vistelsepraxisen. ReK betonar vikten av att med tillräcklig precision definiera de utgiftsposter som inkluderas i kostnaderna för forskares uppehälle, sjukvård och återresa samt tidpunkten då det ekonomiska ansvaret inträder. (skäl 10)

1.8 Regionkommittén anser definitionen på forskare vara ändamålsenlig, en vid tolkning av begreppet möjliggör en extensiv tillämpning av direktivet. Det förutsätts exempelvis inte att personen i fråga uttryckligen varit verksam som forskare i ursprungslandet. Syftet med inresan och vistelsen skall dock vara att genomföra ett forskningsprojekt varvid det även är tillåtet att undervisa vid institut för högre utbildning. (skäl 11)

1.9 Regionkommittén konstaterar att begreppet forskningsorgan definierats på ett lämpligt sätt. I syfte att uppnå målet att

investera 3 % av BNP i forskning bör även inrättningar och företag inom den privata sektorn inkluderas i definitionen. Av väsentlig betydelse är att organet kan anses bedriva forskning och att det har godkänts av den medlemsstat på vars territorium organet finns. (artikel 2)

1.10 Regionkommittén understryker betydelsen av att de regionala och lokala myndigheternas synpunkter beaktas vid förhandsgodkännande av ett forskningsorgan som vill ta emot forskare från tredjeland. (artikel 4)

1.11 Regionkommittén stöder möjligheten för medlemsstaterna att återkalla eller vägra att förlänga ett godkännande av ett forskningsorgan. Detta kan ske när forskningsorganet inte längre uppfyller de villkor som anges i artikel 4.2-4.4 och 4.7 och då forskaren inte uppfyller villkoren i artiklarna 5-6 samt då forskningsorganet ingått ett mottagningsavtal med en tredjelandsmedborgare gentemot vilken medlemsstaten har tillämpat artikel 8.1. ReK anser att påföljdmöjligheten ökar benägenheten att noga iakttä bestämmelserna i direktivet, varvid den även har en preventiv funktion. (artikel 4)

1.12 Regionkommittén framhåller vikten av forskares möjlighet att med stöd av beviljat uppehållstillstånd och giltiga resehandlingar genomföra en del av forskningsprojektet på en annan medlemsstats territorium, förutsatt att förfarings sättet inte inkräktar på allmän ordning och säkerhet eller folkhälsa. Med beaktande av den tid som genomförandet av denna del av forskningsprojektet tar, kan ett nytt mottagningsavtal anses vara behövligt. På basis av mottagningsavtalet i fråga skall forskaren beviljas uppehållstillstånd i den andra medlemsstaten. ReK konstaterar att det är ändamålsenligt att underlätta och öka rörligheten även inom EU, vilket bör anses förbättra konkurrenskraften på det internationella planet. (artikel 13)

1.13 Regionkommittén anser förpliktelsen för behörig myndighet att fatta beslut inom 30 dagar efter att ansökan om inresa och vistelse eller om förlängning av uppehållstillstånd lämnats in vara behövlig för att garantera snabbheten i förfarandet. ReK framhåller därtill att det med beaktande av rättssäkerheten bör eftersträvas likformighet och förutsägbarhet i myndighetsutövningen då det gäller att avgöra när en ansökan skall anses vara av komplicerad natur, eftersom den föreskrivna tidsfristen i dylika fall kan överskridas. (artikel 15)

Förslag till rådets rekommendation om att underlätta tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i syfte att bedriva forskning i Europeiska gemenskapen

1.14 Regionkommittén anser att de i rekommendationen nämnda åtgärderna fyller en viktig funktion i fråga om en gradvis anpassning till de förpliktelser och regler som genomförandet av direktivet kommer att medföra.

1.15 Regionkommittén noterar t.ex. rekommendationen att undanta forskare från kravet på arbetstillstånd eller alternativt att bevilja dessa automatiskt, vilket torde bidra till kortare behandlingstider. Med beaktande av det långsiktiga och antalsmässigt stora behovet av forskare inom Europeiska unionen är det även motiverat att bevilja arbets- och uppehållstillstånd tidsbegränsat endast då detta är påkallat av hänsyn till behoven i ursprungslandet. (rekommendation 1a, 1c, 2b)

1.16 Regionkommittén betonar vikten av att i ett tidigt skede involvera forskningsorgan i förfarandet för forskares inresa och vistelse i syfte att skapa ett ömsesidigt förtroende och en optimal samverkan mellan forskningsorgan och behöriga myndigheter. (rekommendation 2c)

1.17 Regionkommittén stöder rekommendationen om att främja familjeåterförening, då detta inte är obligatoriskt enligt direktivet om rätt till familjeåterförening, genom att bl.a. tillåta inlämnande av ansökan om familjeåterförening efter ankomsten till en medlemsstat. ReK framhåller även vikten av att behandla familjemedlemmars ansökningar om inresa och vistelse inom en kort tidsfrist. Svårigheter som i samband med inresa eller vistelse kan tänkas drabba forskares familjemedlemmar kan utgöra ett hinder för forskare att söka sig till medlemsstaterna. (rekommendation 3a, 3b, 3d)

Förslag till rådets rekommendation om att underlätta medlemsstaternas utfärdande av enhetliga viseringar för kortare vistelse till forskare från tredje länder som flyttar i syfte att bedriva forskning inom Europeiska gemenskapen

1.18 Regionkommittén betonar vikten av att medlemsstaterna i vid utsträckning utnyttjar möjligheten att utfärda viseringar som gäller för flera in- och utresor. Av konkurrensskäl är det även ändamålsenligt att beakta forskningsprojektets längd vid fastställandet av giltighetstiden för viseringar. Dyliga lösningar av pragmatisk karaktär är ägnade att öka dragningskraften i en global konkurrenssituation. (rekommendation 2).

1.19 Regionkommittén framhåller vikten av att medlemsstaterna iakttar de principer som fastställs i rekommendationen i syfte att underlätta rörligheten bland forskare som ofta förflyttar sig för kortare vistelser. I enlighet med detta är det motiverat att utgå ifrån att forskare som söker sig till Europeiska unionen har ärligt uppsåt, vilket även torde inverka på dessas plikt att förete handlingar vid ansökan om visering. (rekommendation 3).

2. Regionkommitténs rekommendationer (ändringsförslag)

Rekommendation 1

Skäl 8 i direktivförslaget (sidan 24 i den svenska texten)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Det särskilda förfarandet för forskare bygger på att forskningsorganen samarbetar med medlemsstaternas behöriga myndigheter på invandringsområdet. Forskningsorganen bör ges en central roll i förfarandet för inresa och vistelse i syfte att underlätta och påskynda inresa och vistelse för forskare från tredje länder i gemenskapen, samtidigt som medlemsstaterna behåller sina befogenheter i frågor som rör polisens utlänningskontroll.	Det särskilda förfarandet för forskare bygger på att forskningsorganen samarbetar med medlemsstaternas behöriga myndigheter på invandringsområdet. Forskningsorganen bör ges en central roll i förfarandet för inresa och vistelse i syfte att underlätta och påskynda inresa och vistelse för forskare från tredje länder i gemenskapen, samtidigt som medlemsstaterna behåller sina befogenheter i frågor som rör polisens <u>och övriga myndigheters</u> utlänningskontroll.

Motivering

Medverkan av forskningsorgan bör inte beröva behöriga myndigheters rätt att fullgöra uppgifter som anknyter till utlänningskontrollen. Eftersom dyliga uppgifter inte enbart ankommer på polisen anses det vara befogat att även notera övriga myndigheters övervakningsverksamhet inom utlänningssektorn. En uttömmande uppräknning av dessa myndigheter inom gemenskapen torde inte vara behövlig.

Rekommendation 2

Artikel 4.1 i direktivförslaget (sidan 27 i den svenska texten)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Alla forskningsorgan som vill ta emot en forskare inom ramen för det förfarande för inresa och vistelse som regleras i detta direktiv skall ha förhandsgodkänts för detta ändamål av den medlemsstat där forskningsorganet finns.	Alla forskningsorgan som vill ta emot en forskare inom ramen för det förfarande för inresa och vistelse som regleras i detta direktiv skall ha förhandsgodkänts för detta ändamål av den medlemsstat där forskningsorganet finns. Vid godkännandet bör regionala och lokala aspekter beaktas genom att eftersträva en ändamålsenlig geografisk lokalisering av dylika forskningsorgan.

Motivering

Tillägget anses behövligt för att betona vikten av att även regionala och lokala synpunkter inkluderas i den helhetsmässiga bedömningen av faktorer som har betydelse vid beslutsfattandet.

Rekommendation 3

Artikel 15.2 i direktivförslaget (sidan 32 i den svenska texten)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Alla beslut om att inte utfärda uppehållstillstånd eller att ändra, vägra att förlänga eller dra in ett uppehållstillstånd skall motiveras i vederbörlig ordning. Av beslutet skall framgå vilka möjligheter som finns att överklaga och inom vilken tid överklagande kan göras.	Alla beslut om att inte utfärda uppehållstillstånd eller att ändra, vägra att förlänga eller dra in ett uppehållstillstånd skall motiveras i vederbörlig ordning. Av beslutet skall framgå vilka möjligheter som finns att överklaga och inom vilken tid överklagande kan göras. Beslutet skall innefatta <u>anvisningar för överklagande inklusive information om besvärsskriftens innehåll och bilagor, tiden för överklagande och om besvärsinstans.</u>

Motivering

Rättsskyddsaspekter påfordrar att det av beslut som gäller en persons skyldigheter och rättigheter med all önskvärd tydlighet skall framgå hur personen i fråga skall gå till väga för att få avgörandet omprövat.

Bryssel den 17 november 2004

Regionkommitténs

ordförande

Peter STRAUB

Yttrande från Regionkommittén om Lokal och regional förvaltning i Ryssland och fördjupat samarbete mellan EU och Ryssland

(2005/C 71/03)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

presidiets beslut av den 19 mars 2004 att i enlighet med artikel 265 femte stycket i EG-fördraget ge utskottet för yttre förbindelser i uppdrag att utarbeta ett yttrande på eget initiativ om lokal och regional förvaltning i Ryssland och fördjupat samarbete mellan EU och Ryssland,

Rysslands president Vladimir Putins uttalande vid det årliga sammanträdet mellan tjänstemän verksamma på federal nivå och högt uppsatta representanter för näringsliv och lokala myndigheter den 1 juli 2004, som utgör grunden för utveckling av en ständig dialog mellan ryska lokala och regionala myndigheter med motsvarande myndigheter i Europeiska unionen,

toppmötet mellan EU och Ryssland den 21 maj 2004,

det protokoll till partnerskaps- och samarbetsavtalet som undertecknades av EU och Ryssland den 27 april 2004 om utökning av avtalet till de 10 nya medlemsstaterna den 1 maj 2004,

kommissionens meddelande av den 10 februari 2004 (KOM(2004) 106 slutlig), i vilket kommissionen föreslår åtgärder för att stärka förbindelserna mellan EU och Ryssland,

Europaparlamentets betänkande A5-0053/2004 slutlig av den 2 februari 2004 med förslag till Europaparlamentets rekommendation till rådet om förbindelserna mellan EU och Ryssland,

Romtoppmötet i november 2003,

Regionkommitténs yttrande om den andra handlingsplanen för den nordliga dimensionen (2004–2006), KOM(2003) 343 slutlig av den 9 oktober 2003 (CdR 102/2003 fin ⁽¹⁾),

lag 131 i den federala lagstiftningen av den 6 oktober 2003 om allmänna organisationsprinciper för lokalt självstyre i den ryska federationen, samt genomförandet av denna akt,

inrättandet av fyra gemensamma områden EU/Ryssland i enlighet med vad som fastställdes vid toppmötet i St. Petersburg i juni 2003,

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande "Strategiskt partnerskap EU/Ryssland: vad blir nästa steg?" av den 20 mars 2002 (CES 354/2002),

den avsiktsförklaring om samarbete mellan federationsrådet i Ryska federationens parlament och Regionkommittén som antogs den 30 mars 2001,

EU:s och Rysslands gemensamma strategi från 1999, i vilken EU:s grundläggande strategi i förbindelserna med Ryssland fastställs,

Europeiska stadgan om lokalt självstyre, som ratificerades av Ryska federationen 1998,

partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan EU och Ryssland från 1997,

den konstruktiva föredragning som gjordes av Alexander Sonal, chef vid enheten för internationella förbindelser i Kaliningrads regionparlament, och den därpå följande debatten vid Regionkommitténs RELEX-utskotts sammanträde den 5 september 2003,

den konstruktiva presentationen av Alexander Viktorovitjuss, talman i Krasnojarsk-regionens parlament och medlem av ledningsrådet för den mellanregionala sammanslutningen "Sibiriska fördraget", och den därpå följande debatten vid Regionkommitténs RELEX-utskotts sammanträde den 17 september 2004,

(¹) EUT C 23, 27.1.2004, s. 27.

det utkast till yttrande (CdR 105/2004 rév. 1) som antogs av utskottet för yttre förbindelser den 17 september 2004 (föredragande Lars Abel, amtsrådsledamot i Köpenhamns amt, (DK-PPE),

och av följande skäl:

- 1) ReK anser att principen om demokratisk legitimitet och ansvariga organ är en förutsättning för starka regionala och lokala myndigheter. Regionkommittén uppmanar därför myndigheter i alla europeiska länder att utveckla och vidga principen om lokalt självstyre i enlighet med Europeiska stadgan om lokalt självstyre av den 15 oktober 1985, och att motverka all begränsning av medborgarnas direkta deltagande på lokal och regional nivå.
- 2) I och med EU:s utvidgning förlängdes EU:s gräns med Ryssland betydligt. EU bör säkerställa goda förbindelser med sin granne Ryssland. EU bör därför stödja utvecklingen av goda styrelseformer i Ryssland, inte enbart på nationell nivå, utan även på lokal och regional nivå. Det ligger i EU:s intresse att arbeta för ett öppet, stabilt och demokratiskt Ryssland som kan fungera som en strategisk partner och försvara gemensamma värden, fortsätta reformarbetet, fullgöra sina skyldigheter och tillsammans med EU spela en konstruktiv roll i relationerna med de nya oberoende staterna.
- 3) Ett verkligt partnerskap bör utgå från en strategi och en dagordning med praktisk relevans som ger konkret form åt politiska uttalanden. Det är nödvändigt med praktiska och konkreta åtgärder för att kunna möta de förändringar och nya utmaningar som är kopplade till den nya utvidgade unionen och förhållandet till Ryssland.

På lokal och regional nivå är det viktigt att säkerställa tillväxt som grundval för den framtida välfärden och anpassa utvecklingen till de skilda villkor som gäller på denna nivå. Utbildning, miljö, transport, företagsfrämjande via privat-offentligt samarbete, sociala tjänster och hälsa är viktiga delar i den regionala utvecklingen som skall bidra till tillväxten i Ryssland och EU samt stärka samarbetet mellan de lokala och regionala myndigheterna.

- 4) EU bör också i synnerhet vara uppmärksam på de områden i den nordliga dimensionen som är i särskilt behov av utveckling och tillväxt. Som exempel kan ges nordvästra Ryssland och då i synnerhet Kaliningrad-regionen och Rysslands arktiska områden. Det är viktigt att uppmärksamma de svåra klimatförhållanden som har inflytande på företagsutveckling, utbildning, hälsa och miljö.
- 5) Det är viktigt att framhålla att Regionkommittén vill fokusera på de insatsområden som ligger inom de lokala och regionala myndigheternas behörighetsområden. De nationella myndigheterna behandlar mer övergripande frågor som berör hela samhället medan de lokala och regionala myndigheterna inriktar sig på områden som har betydelse för delar av samhället som ligger nära medborgarnas vardag.
- 6) Regionkommitténs aktiva insatser skall inriktas på praktiska frågor som kan lösas i samarbete med lokala och regionala aktörer i EU och Ryssland. Genom att utveckla samarbetet på lokal och regional nivå kan EU bidra till att öka diversifieringen av Rysslands ekonomi, som är en förutsättning för att landet skall kunna locka fler utländska investeringar och därmed kunna förnya realkapitalet och infrastrukturen. Regionkommittén hänvisar till att kommissionen i sin analys (KOM(2004) 106 slutlig av den 10 februari 2004) påpekar att det fortfarande krävs stora insatser för att reformera byråkratin, finanssektorn, bostadssektorn, de kommunala tjänsterna, hälso- och sjukvården och utbildningen. Genom att påskynda de nödvändiga strukturella, sociala och institutionella reformerna i Ryssland kan man förbättra investerings- och företagsklimatet, och produktiviteten inom tillverkningssektorn kan höjas.
- 7) Genom nära samarbete på projektnivå kan EU bidra till ett välbalanserat genomförande av reformen av förvaltningen och de offentliga tjänsterna både på federal och regional nivå. EU kan dessutom på projektnivå medverka till att stärka det mänskliga kapitalet genom förbättringar inom särskilda sektorsområden. EU bör även fortsättningsvis främja kontakter på gräsrotsnivå, häribland partnerskap på utbildningsområdet.

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande vid sin 57:e plenarsession den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 17 november).

1. Regionkommitténs kommentarer

1.1 Mot bakgrund av slutsatserna från sammanträdet i det permanenta partnerskapsrådet i april 2004 konstaterar Regionkommittén att partnerskaps- och samarbetsavtalet fortfarande utgör en viktig och stabil grund för utvecklingen av samarbetet mellan EU och Ryssland. I avtalet fastställs ramarna för det bilaterala samarbetet. Vidare etableras de mest nödvändiga institutionerna för överläggningar och beslut om gemensamma angelägenheter på alla nivåer samt utbyte av information och konfliktlösning.

1.2 Regionkommittén avser att på ett konstruktivt sätt bidra till att skapa och utveckla de fyra områden som fastställdes vid toppmötet i Sankt Petersburg i maj 2003, dvs. ett gemensamt ekonomiskt område, ett gemensamt område för frihet, säkerhet och rättvisa, ett gemensamt område för samarbete om yttre säkerhet och ett gemensamt område för forskning och utbildning, häribland kultur.

1.3 Regionkommittén anser att många aspekter av dessa områden på ett naturligt sätt omfattar lokala och regionala myndigheter. Kommittén vill gärna delta aktivt i arbetet med att utveckla gemensamma områden inom de politikområden som faller inom Regionkommitténs behörighet och de politikområden som förvaltas i enlighet med den öppna samordningsmetoden.

1.4 Regionkommittén ställer sig positiv till att man i avsiktsförklaringen mellan Regionkommittén och Ryssland har kartlagt särskilda sektorer för samarbetet på lokal och regional nivå.

1.5 Regionkommittén välkomnar att den federala lagstiftningsreformen om lokala och regionala myndigheters behörighet i Ryssland träder i kraft 2006, och förväntar sig att det är ett framsteg för de lokala och regionala myndigheternas samarbetsmöjligheter i EU och i Ryssland, i synnerhet genom klagörandet av behörigheter med avseende på gränsöverskridande samarbete. Mot bakgrund av den pågående dialogen mellan Europarådet och Ryssland har Regionkommittén fullt förtroende för att principerna i stadgan om lokalt självstyre kommer att respekteras även i samband med de nya lagförslagen i Ryssland.

1.6 Kommittén betonar vikten av samarbetet mellan lokala och regionala myndigheter i Ryssland och i EU, som är inriktat på möjligheterna att lösa gemensamma problem på lokal och regional nivå nära medborgarna.

1.7 Regionkommittén menar att utbyte av information och välfungerande metoder på lokal och regional nivå främjar den demokratiska och socioekonomiska utvecklingen.

1.8 Regionkommittén konstaterar med glädje att de positiva resultat som uppnåtts genom projekt mellan lokala och regionala myndigheter i EU och Ryssland stärker önskemålet om ett gott samarbete.

1.9 Kommittén framhåller att principen om gemensamt ägande i samband med projekt är en viktig och nödvändig förutsättning för ett varaktigt samarbete mellan de lokala och regionala myndigheterna.

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1 Lokala och regionala övergripande prioriteringar och beslutsprocesser

2.1.1 Regionkommittén rekommenderar att EU och Ryssland på lokal och regional nivå samarbetar på områden av gemensamt intresse. Med utgångspunkt i avsiktsförklaringen mellan Regionkommittén och Ryssland är samsamarbetsområdena varierande – kultur, socialsystem, regional ekonomi, miljö, transport, jordbruk, forskning och företagsfrämjande. På dessa områden skulle man kunna presentera förslag till konkreta åtgärder som tillsammans kan utgöra en väsentlig del av de lokala och regionala myndigheternas ansvar för den lokala och regionala utvecklingen.

2.1.2 Regionkommittén anser att hälsa, och i hög grad folkhälsa, har stort inflytande på ett samhälles tillväxtpotential och därför är ett viktigt politikområde för de lokala och regionala myndigheterna. Hälsa omnämns inte uttryckligen i avsiktsförklaringen, men har koppling till det sociala området och påverkar direkt eller indirekt andra sektorer. Därför ses hälsoområdet som en viktig grund för de andra sektorernas verksamhet och bidrar till att skapa och upprätthålla stabilitet i ett samhälle.

2.1.3 Regionkommittén skulle gärna med praktiskt stöd av Europeiska kommissionen och i enlighet med partnerskaps- och samarbetsavtalet mellan EU och Ryssland i samarbete med representanter för lokala och regionala myndigheter i Ryssland utarbeta ett nytt verktyg i form av ett standardavtal utformat som ett samförståndsavtal med tillhörande riktlinjer som kan ligga till grund för konkreta samsamarbetsavtal mellan lokala och regionala myndigheter i EU:s medlemsstater och motsvarande myndigheter i hela Ryssland. Detta skulle ge de lokala och regionala myndigheterna i EU och Ryssland intressanta och inspirerande perspektiv som kan bidra till att stärka den viktiga nedifrån-och-upp-processen och avlägsna byråkratiska hinder.

2.1.4 Regionkommittén rekommenderar att de lokala och regionala myndigheterna i EU och Ryssland går samman i konkreta samsamarbetsprojekt och partnerskap rörande insatsområdena med utgångspunkt i de samsamarbetsområden som kartlades i avsiktsförklaringen mellan Regionkommittén och Ryssland. Förteckningen över samsamarbetsområden är inte fullständig, men den kan kompletteras utifrån de förhandlingar som förs mellan de enskilda ryska och europeiska kommunerna och regionerna.

2.1.5 Regionkommittén anser att alla avtal bör innehålla tydliga mål och riktlinjer för utarbetande av handlings- och tidsplaner, principer för finansiering samt regler och tidsfrister för utvärdering av avtalet.

2.1.6 Regionkommittén vill verka för att främja utbytet av information och välfungerande metoder på insatsområdena till förmån för hela samhället. Regionkommitténs RELEX-utskott anser att det är önskvärt med regelbundna samråd om Ryssland för att kunna bedöma samarbetet och förbindelserna mellan EU och Ryssland med tonvikt på de områden som faller inom de lokala och regionala myndigheternas behörighetsområde.

2.1.7 ReK välkomnar etableringen av ett permanent forum för regionala och lokala politiker från EU och Ryssland där man kan diskutera gemensamma intressen – till exempel perspektiven för EU:s nya grannskapspolitik på lokal och regional nivå, och konkreta åtgärder för de decentraliserade nivåerna i syfte att lägga fram förslag till kommissionen och Rysslands regering om ett framtida ökat samarbete mellan EU och Ryssland. Vi hänvisar till de positiva erfarenheterna av den industriella rundabordskonferens som EU och Ryssland inrättade 1997.

2.1.8 Regionkommittén anser att utbyte av erfarenheter och information mellan Regionkommittén och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén kan bidra till att öka förståelsen mellan EU och Ryssland på områden av gemensamt intresse samt öka möjligheterna till konkreta åtgärder i förbindelserna med Ryssland i form av workshoparrangemang, seminarier, möten och konferenser, med tanke på att båda parter vill bidra till att stärka samarbetet mellan EU och Ryssland.

2.2 Gränsöverskridande samarbete – nu och i framtiden

2.2.1 Regionkommittén betonar vikten av den första fasen i det nya grannskapsprogrammet som enligt planerna skall genomföras 2004–2006 och som förhoppningsvis kommer att leda till ett bättre och effektivare samarbete mellan EU och Ryssland med konkreta resultat. Regionkommittén ger därmed sitt stöd till det nya vägledande Tacis-programmet för regionalt samarbete och det nationella vägledande programmet för Ryssland. Här återges i detalj EU:s åtgärder och målsättningarna och prioriteringarna fastställs för perioden 2004–2006.

2.2.2 Regionkommittén skulle ställa sig positiv till ett nytt gemensamt grannskaps- och partnerskapsinstrument 2007–2013 i syfte att etablera ett kontinuerligt gränsöverskridande samarbete mellan EU och angränsande externa partner med gemensamma ansökningsfrister, förfaranden och rapporter.

2.2.3 Regionkommittén skulle gärna se att Ryssland bidrar till och deltar i ett gemensamt finansieringsinstrument som utgår från gemensamma initiativ och gemensamt ägande, så att både EU och Ryssland ser ett värde i ett ökat samarbete.

2.2.4 Regionkommittén betonar betydelsen av vänortssamarbete på lokal och regional nivå för utbyte av erfarenheter inom vissa specifika åtgärdsområden.

2.2.5 Regionkommittén betonar värdet av att inleda och utveckla samarbetet framför allt på kultur- och utbildningsområdet som i stor utsträckning är baserat på befolkningens lokala och regionala verksamhet, traditioner och kulturella särdrag.

2.3 Den nordliga dimensionen i EU och Ryssland – Kaliningrad och regionerna i nordvästra Ryssland och Nordkalotten

2.3.1 Regionkommittén understryker att det är de ryska regioner som direkt gränsar till EU som i första hand påverkas av de internationella förbindelserna mellan EU och Ryssland. Nordvästra Ryssland utgör således tillsammans med Kaliningrad en integrerad del av EU:s nordliga dimension.

2.3.2 Regionkommittén betonar vikten av den andra handlingsplanen inom ramen för den nordliga dimensionen. Genom handlingsplanen får alla parter som har intresse i den nordliga dimensionen möjlighet att ingå i konkreta projekt, samarbete och utbyte av välfungerande metoder på särskilda områden som omnämns i handlingsplanen. Vidare är det viktigt att anslå medel till genomförandet av handlingsplanens konkreta delar. En förutsättning för att den nordliga dimensionen, som geografiskt sett utgör en region, skall kunna utvecklas samhällsekonomiskt till förmån för hela EU är att den finansiering som ställs till förfogande är lättillgänglig.

2.3.3 Kommittén vill rikta uppmärksamhet mot den ställning Kaliningradregionen har med sin särskilda ekonomiska betydelse, och framhåller möjligheten till ett gränsöverskridande samarbete med länder som direkt gränsar till Kaliningrad och som därmed delar de utmaningar och möjligheter som regionen har.

2.3.4 Kommittén skulle gärna se att projekt mellan Kaliningrad och EU beaktas på ett lämpligt sätt även i de finansiella lösningarna i anslutning till handlingsplanen för den nordliga dimensionen, så att man kan skapa en grund för ett gränsöverskridande tekniskt samarbete på lokal och regional nivå.

2.3.5 Regionkommittén föreslår att EU och Ryssland fokuserar på de geografiskt svårtillgängliga områden inom den nordliga dimensionen som har hårt klimat – och följaktligen ibland har sämre möjligheter när det gäller utveckling och en hållbar miljö, företagsfrämjande, sociala tjänster, hälso- och sjukvård och utbildning, på grund av svår väderlek, stora områden med begränsad infrastruktur och lågt invånarantal (jämför exempelvis det arktiska fönstret och förbindelserna mellan de 16 regionerna och länderna i Västnordens arktiska och semiarktiska områden kring polcirkeln).

2.3.6 Regionkommittén anser att det är naturligt att den intar en nyckelroll i samband med inrättandet av ett samordnat rådgivande organ som omfattar lokala och regionala representanter från hela det område som ingår i den nordliga dimensionen.

Bryssel den 17 november 2004

Regionkommitténs
ordförande
Peter STRAUB

BILAGA

Avsiktsförklaring**om samarbete mellan ryska federationsrådet i det ryska överhuset och EU:s regionkommitté**

I anslutning till fördjupningen av relationerna mellan federationsrådet i det Ryska federationsparlamentet och EU:s regionkommitté hälsar vi med tillfredsställelse de båda ordförandenas avsikt att utveckla dialogen för att främja informationsutbytet i regionala och lokala frågor.

På ryska federationsrådets och EU:s regionkommittés vägnar noterar vi att globaliseringsprocessen formar en värld som blir allt öppnare och tillgängligare för alla.

Med hänsyn till betydelsen av respektive parter särdrag och karaktär är det både betydelsefullt och nödvändigt att relationerna är goda mellan ryska federationsrådet och Europeiska unionens regionkommitté.

I linje med detta välkomnar vi ett brett informationsutbyte för att knyta våra medborgare närmare beslutsfattandet på regional och lokal nivå. Det är viktigt att fördjupa kunskaperna om samarbetsparterna.

Vi vill gemensamt uppmuntra utvecklingen av förbindelserna på följande prioriterade områden:

- Kultur
- Den sociala sfären
- Den regionala ekonomin
- Miljön
- Landsbygds- och stadsutvecklingen
- Lokala och regionala transporter
- Jordbruk
- Forskning
- Chefsutbildning

Vi föresätter oss att förstärka banden mellan EU:s regionkommitté och ryska federationsrådet, vilket i förlängningen innebär ett närmande mellan EU-medborgarna och Ryska federationen.

Moskva den 30 mars 2001

Europeiska unionens regionkommitté

Jos Chabert
ordförande

Rysslands federationsråd

Jegor Strojev
ordförande

Yttrande från Regionkommittén om Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – Europeisk handlingsplan för ekologiska livsmedel och ekologiskt jordbruk

(2005/C 71/04)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

”Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – Europeisk handlingsplan för ekologiska livsmedel och ekologiskt jordbruk” (KOM(2004) 415 slutlig) och dess bilaga, kommissionens arbetsdokument ”Europeisk handlingsplan för ekologiska livsmedel och ekologiskt jordbruk” (SEK(2004) 739),

kommissionens beslut av den 5 juli 2004 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i denna fråga,

Regionkommitténs ordförandes beslut av den 27 januari 2004 att ge utskottet för hållbar utveckling i uppdrag att utarbeta ett yttrande i frågan,

”Rådets förordning (EEG) nr 2092/91 av den 24 juni 1991 om ekologisk produktion av jordbruksprodukter och uppgifter därom på jordbruksprodukter och livsmedel”⁽¹⁾ och rättelserna till denna,

”Förslag till rådets förordning om stöd till landsbygdens utveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling” (EJFLU) (KOM(2004) 490 slutlig – 2004/0161 CNS),

”Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet – Halvtidsöversyn av den gemensamma jordbrukspolitiken” (KOM(2002) 394 slutlig – CdR 188/2002 fin⁽²⁾),

”Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén – Ett hållbart framtida jordbruk” (KOM(1999) 22 slutlig) (CdR 183/99 fin⁽³⁾),

det utkast till yttrande (CdR 251/2004 rév. 1) som antogs av utskottet för hållbar utveckling den 20 september 2004 (föredragande: **Jyrki Myllyvirta**, stadsdirektör i S:t Michel, FI-PPE)

och av följande skäl:

- 1) Ekologiska livsmedel och ekologiskt jordbruk spelar en allt större roll i arbetet med att anpassa jordbruksproduktionen till marknadskraven, att uppfylla EU-medborgarnas önskemål särskilt i fråga om hög nivå på miljö-, resurs- och djurskyddet och att stödja hållbar utveckling i Europa.
- 2) Kommissionen gör rätt i att betona den dubbla roll som ekologisk produktion spelar i samhället: dels som ett miljövänligt och tryggt sätt att producera livsmedel och andra jordbruksprodukter i enlighet med efterfrågan på marknaden och konsumenternas önskemål, dels som bidrag till allmännyttan genom att särskilt främja hållbar utveckling, miljöskydd och djurens välbefinnande.
- 3) Särskild uppmärksamhet bör riktas mot att trygga förutsättningarna för ekologisk produktion på olika områden i samhället och under olika omständigheter. Normerna för ekologisk produktion bör vara tillförlitliga, enhetliga och tydliga samt överensstamma med principerna för ekologisk produktion. Samtidigt bör man garantera att normerna även i framtiden skapar reella förutsättningar för produktion och förädling i hela unionen, med beaktande av de olika naturförhållandena och marknadsomständigheterna.

Yttrandet antogs enhälligt vid Regionkommitténs 57:e plenarsession i Bryssel den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 17 november).

⁽¹⁾ EGT L 198, 22.7.1991, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 73, 26.3.2003, s. 25.

⁽³⁾ EGT C 156, 6.6.2000, s. 40.

1. Regionkommitténs ståndpunkt

1.1 Regionkommittén anser att meddelandet är ett positivt och välkommet steg mot erkänsla för ekologisk produktion och förbättring av förutsättningarna för denna produktion i EU.

1.2 Det är särskilt positivt att beredningen av meddelandet har varit grundlig och att detta skett i nära samarbete med berörda parter.

1.3 Kommittén vill betona att ekologisk produktion får betydande återverkningar regionalt och lokalt och att de lokala och regionala myndigheterna har en central roll när det gäller att genomföra målsättningarna i meddelandet.

1.4 Meddelandet är ganska allmänt hållet och målsättningarna är till vissa delar blygsamma eftersom andelen ekologisk produktion borde höjas för att uppnå betydande miljöeffekter.

Markandsmekanismer

1.5 Regionkommittén vill understryka betydelsen av säljfrämjande åtgärder och av ökad kännedom bland konsumenterna om ekologiska produkter. Kommittén förutsätter att även gemenskapen deltar i finansieringen av kampanjer i detta syfte. Att öka medvetenheten om ekologiska produkters fördelar är en del av den informations- och upplysningsverksamhet som i ett större sammanhang har som syfte att förbättra medborgarnas kännedom om principerna för hållbar utveckling. Finansieringen av kampanjerna bör organiseras på ett sätt som även tillåter små producenter samt små och medelstora företag inom livsmedelsbranschen att delta.

1.6 Regionkommittén ställer sig positiv till förslagen att utvidga användningen av EU-märket för organiska produkter, tills vidare vid sidan av nationell och regional märkning. Det är nödvändigt att kriterierna för EU-märkningen är enhetliga och pålitliga såväl för produkter från en medlemsstat som för produkter utifrån. EU-logotypen bör kunna kompletteras med information om produktens regionala ursprung.

1.7 Kommittén är medveten om att samordningen av de ekologiska normerna är av största betydelse för att de säljfrämjande åtgärderna skall bära frukt. På denna punkt ställer sig ReK bakom förslagen i meddelandet. Man måste ge stöd till förslagen i meddelandet om att komplettera normerna (i fråga om förädlade livsmedelsprodukter, djurs välbefinnande, miljöstandarder osv.) och att införa gemensamma normer för nya produkter (ekologiskt vin, vattenbruk).

1.8 Det är nödvändigt att harmonisera normerna för att säkerställa fri rörlighet för varorna på inre marknaden. En jämvikt mellan efterfrågan och utbud kan gynnas genom att onaturliga handelshinder undanröjs. För närvarande hindrar bristen på råmaterial på flera marknadsområden en utveckling av verksamheten. Det är också viktigt för avlägsna glesbygdssområden med ekologisk produktion att det inte finns hinder för marknadsföring av produkterna i områden med större efterfrågan.

1.9 Kommittén delar kommissionens åsikt om att statistikföringen rörande ekologiska produkter måste vidareutvecklas för att förbättra uppföljningen av hur marknaderna utvecklas.

Internationell handel

1.10 Regionkommittén understryker i linje med meddelandet att det vore motiverat att undanröja hinder även för internationell handel med ekologiska produkter. Fri handel säkerställer tillgången i områden med otillräcklig egen produktion samt gynnar miljövänliga odlingsmetoder även utanför EU. Internationell handel är motiverad då den behövs för att bredda verksamheten så att den blir ekonomiskt lönsam. Samtidigt är det skäl att understryka att de principer för hållbar utveckling som är grunden för ekologisk odling talar för en förstärkning av den regionala och lokala produktionen och marknadsföringen. När tredjeländer skall tas upp i likvärdighetsförteckningen bör man beakta inte bara relevanta krav i fråga om ekologisk odling utan även i vilken mån de uppfyller övriga EU-standarder rörande livsmedelsproduktion.

Gemenskapens jordbrukspolitik

1.11 Regionkommittén konstaterar att främjandet av ekologiskt jordbruk bör komma tydligare till uttryck i såväl gemenskapens som i medlemsstaternas jordbrukspolitik. De medel som gemenskapen och medlemsstaterna anslår för en miljövänligare jordbruksproduktion bör i högre grad än i dag riktas till ekologisk odling. I syfte att uppnå ytterligare positiva miljöeffekter borde ekologisk verksamhet göras till ett lönsamt alternativ för jordbrukarna även i områden med gynnsammare förutsättningar där man idkar s.k. intensivt jordbruk.

1.12 Kommittén betonar att man bör stödja lösningar som leder till bättre integrering av både ekologisk odling och boskapsskötsel snarare än inrikta sig på regional specialisering. Samtidigt bör man ta fram metoder för att förbättra förutsättningarna för ekologisk boskapsskötsel.

1.13 ReK ställer sig bakom förslaget i meddelandet att bistå och stödja nationella beslutsfattare i att tillgripa de olika stödformerna på ett så övergripande sätt som möjligt. Enligt forskningen får de ekologiskt inriktade företagen på landsbygden ofta sina inkomster från flera olika källor och de är vanligen aktiva inom nätverk för aktörer på landsbygden. I syfte att bevara mångfalden och livskraften på landsbygden är det därför viktigt att ekologisk produktion i högre grad än nu kan omfattas av finansieringen av utvecklingsprogram för landsbygden.

1.14 Kommittén delar kommissionens ståndpunkt att produkter som uppges innehålla genmodifierade organismer (GMO) inte får märkas som ekologiska produkter, och att tröskelvärdena för oavsiktlig förekomst av GMO för sådana produkter som används inom ekologiskt jordbruk skall vara lika med de generella tröskelvärdena för märkning. De generella tröskelvärdena för utsäde har ännu inte fastslagits, men bör ligga på en nivå som även är lämplig inom ekologisk produktion.

1.15 På längre sikt är det viktigt att ta fram metoder för att inkludera miljökostnaderna inom livsmedelsproduktionen i priset på en produkt och därmed förstärka ställningen på marknaderna för de miljövänliga produkter som produceras i de aktuella regionerna.

Forskning

1.16 Regionkommittén vill understryka vikten av forskning för att lösa problemen i inledningskedjet för distributionskedjor som marknadsför ekologiska och miljövänliga produkter. Forskning som stödjer sig på den ekologiska produktionens egna utgångspunkter bör finansieras separat med beaktande av dess relativa ställning och utvecklingsmål, såväl i program som finansieras av medlemsstaterna som i program finansierade av EU.

1.17 Kommittén vill stärka verksamhetsförutsättningarna för sådana lokala forsknings- och utbildningsenheter samt rådgivningsorganisationer som arbetar med utmaningarna inom den ekologiska produktionen. Verksamheten inom dessa organ ger näring åt landsbygdsutvecklingen även i ett större sammanhang. Den ekologiska produktionen är oftast småskalig och aktörerna är producenter eller producentorganisationer som inte har tillräckligt med resurser för att hantera en sektorsövergripande helhet.

Övervakning och inspektion

1.18 Regionkommittén sätter värde på att handlingsplanen i hög grad uppmärksammar behovet av bättre övervakning och kontroll samt en översyn av de normer som står som grund för detta. Dessa aspekter är viktiga eftersom de skapar förtroende för ekologisk verksamhet. I fall då samhället stöder ekologiska kedjor och konsumenterna betalar ett högre pris för produkterna måste det finnas garantier för att produkterna är normenliga i hela gemenskapen.

1.19 Kommittén påpekar att ett omfattande övervakningssystem innebär stora utgifter särskilt för små producenter av ekologiska produkter. Därför bör verksamheten effektiviseras genom att ta i bruk målinriktade system för övervakning som bygger på riskanalys. Med hänsyn till den allmänna nyttan med ekologiskt jordbruk är det motiverat att delvis täcka kostnaderna för övervakning med offentliga medel och särskilt se till att kostnaderna för övervakningen inte blir ett hinder för att inleda ekologisk produktion.

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1 Regionkommittén förutsätter att genomförandet av den europeiska handlingsplanen för ekologiska livsmedel och ekologiskt jordbruk även skall innebära att särskild uppmärksamhet riktas mot att garantera verksamhetsförutsättningarna i hela gemenskapen och att handlingsplanen sätts i kraft i nära samarbete med medlemsstaterna och med de regionala och lokala myndigheterna.

2.2 Det är oundgängligt att gemenskapens åtgärder vidtas i samordning med nationella och regionala åtgärder samt att kommissionen gör en uppföljning av hur handlingsplanen genomförs, utan att öka den finansiella och administrativa bördan för medlemsstaterna, och vid behov lägger fram nya förslag.

2.3 Kommittén uppmanar medlemsstaterna att gynna säljfrämjande åtgärder för lokala och regionala ekologiska produkter med stöd av åtgärderna för landsbygdsutveckling.

2.4 Kommittén uppmanar offentliga och offentligt finansierade aktörer, t.ex. regionala och lokala myndigheter, att gynna ekologiska produkter bl.a. i skolor, inom omsorgen och i andra institutioner.

Bryssel den 17 november 2004

Regionkommitténs

ordförande

Peter STRAUB

Yttrande från regionkommittén om Grönbok om offentlig-privata partnerskap och EG-rätten om offentlig upphandling och koncessioner

(2005/C 71/05)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

kommissionens Grönbok om offentlig-privata partnerskap och EG-rätten om offentlig upphandling och koncessioner (KOM(2004) 327 slutlig),

kommissionens beslut av den 30 april 2004 att rådfråga kommittén i detta ärende i enlighet med EG-fördragets artikel 265 första stycket,

ordförandens beslut av den 26 maj 2004 att ge utskottet för ekonomisk politik och socialpolitik i uppdrag att utarbeta yttrandet i ärendet,

kommitténs yttrande om Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av varor, tjänster och byggtreprenader och Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om samordning av förfarandena vid upphandling på områdena vatten, energi och transporter (KOM(2000) 275 slutlig – 2000/0115 COD och KOM(2000) 276 slutlig – 2000/0117 COD – CdR 312/2000 fin) ⁽¹⁾

kommissionens Grönbok om tjänster i allmänhetens intresse i Europa (KOM(2003) 270 slutlig – CdR 149/2003 fin) ⁽²⁾,

Regionkommitténs yttrande om Halvtidsöversynen av Lissabonstrategin, Meddelande från kommissionen: Fokus på genomförandet av den europeiska sysselsättningsstrategin, Förslag till rådets beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik, Rekommendation till rådets rekommendation om genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik (KOM(2004) 239 slutlig – CdR 152/2004 fin),

det utkast till yttrande (CdR 239/2004 rév. 1) som antogs av utskottet för ekonomisk politik och socialpolitik den 4 oktober 2004 (föredragande: Catarina Segersten Larsson, Landstingsstyrelsens ordförande i Värmland (SE-PPE)).

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande vid sin 57:e plenarsession den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 17 november):

1. Regionkommitténs ståndpunkt

1.1 Regionkommittén välkomnar kommissionens grönbok om offentlig-privata partnerskap och EG-rätten om offentlig upphandling och koncessioner eftersom samarbete mellan kommuner/regioner och det privata näringslivet har kommit att få en allt större betydelse inom unionen. Frågor om tillväxt, sammanhållning och konkurrens kan kopplas till ett av Lissabonstrategins viktigaste inslag – att förbättra förutsättningarna för en väl fungerande inre marknad. Kommittén vill samtidigt uppmärksamma de stora olikheterna mellan medlemsländerna och mellan olika verksamhetsområden vad gäller samverkansformer och omfattningen av dessa.

1.2 Grönboken innebär inga konkreta förslag. Däremot syftar den till att klargöra räckvidden i de gemenskapsbestämmelser som är tillämpliga i fasen för urval av privat partner och för att i den senare fasen upptäcka möjliga osäkerhetsfaktorer och analysera om gemenskapsramen är lämplig för de offentlig-privata partnerskapens insatser och särskilda egenskaper. I grönboken ställs också ett antal frågor vars svar förutsätts

komma att ha stor betydelse inför kommissionens fortsatta agerande.

1.3 Regionkommittén anser att offentlig-privata partnerskap inte endast kan ses som en teknisk och rättslig fråga utan måste vidgas och även belysas ur ett politiskt perspektiv.

1.4 Kommittén önskar att samtliga frågor som rör partnerskap, upphandling och tjänster i allmänhetens intresse behandlas utifrån ett helhetsperspektiv.

1.5 Det är de lokala och regionala myndigheterna, som befinner sig närmast medborgarna, som är mest lämpade att bedöma om verksamheten skall drivas i egen regi, upphandlas eller drivas i annat samarbete med andra. Kommittén vill betona de politiska församlingarnas ytterst viktiga roll vid bedömningen av vem som skall driva de offentligt finansierade verksamheterna.

1.6 Det är också de lokala och regionala myndigheterna som oftast är mest lämpade att bedöma hur tjänsterna skall finansieras.

⁽¹⁾ EGT C 144, 16.5.2001, s. 23.

⁽²⁾ EGT C 73, 23.3.2004, s. 7.

1.7 Kommittén vill betona kommuners och regioners olika roller eftersom de förutom att organisera, styra och kontrollera också har att driva verksamhet i egen regi (in-house).

1.8 Regionkommittén anser att partnerskap inte kan ses som en mirakellösning, utan det måste bedömas från projekt till projekt om det innebär ett mervärde att ingå partnerskap med den privata sektorn.

1.9 Som konstateras i grönboken är det den offentliga parten som måste ha möjlighet att definiera de mål i allmänhetens intresse som skall uppnås, de erbjudna tjänsternas kvalitet och prispolitik samt säkerställa att efterlevnaden av dessa mål kontrolleras.

Utvecklingen av det offentlig-privata partnerskapet

KOMMITTÉNS BEDÖMNING

1.10 Regionkommittén har konstaterat att begreppet partnerskap har kommit att tolkas i ett betydligt vidare perspektiv än som ursprungligen avsågs.

1.11 Regionkommittén föreslår att offentlig-privata partnerskap fortsättningsvis definieras mer restriktivt som innefattande långsiktiga relationer, gemensamt risktagande och stora ekonomiska åtaganden.

1.12 Av den anledningen är det av yttersta vikt att begreppet offentlig-privata partnerskap definieras tydligare för att få en relevant diskussion om eventuella fortsatta insatser inom gemenskapen.

1.13 Regionkommittén har uppmärksammat att partnerskap/samverkan oftast uppfattas som ett större område än bara partnerskap mellan det offentliga och det privata. Kommuner och regionala myndigheter samverkar även med många andra aktörer såsom andra kommunala och regionala myndigheter, universitet, fackliga organisationer, religiösa samfund, föreningsliv, intresseorganisationer, ideella organisationer och privatpersoner. Även dessa samarbetspartners kan antas komma att få en allt större betydelse i framtiden.

1.14 Traditionella upphandlingar där parterna strävar efter ett större samarbete och gemensamt ansvarstagande benämns också ibland partnerskap, offentlig-privata partnerskap eller "avtalsmässiga offentlig-privata partnerskap".

1.15 Kommittén anser att ett utvecklat samarbete är viktigt även vid ett traditionellt upphandlingsförfarande och då speciellt under genomförandefasen.

1.16 Vid en partnerskapslösning eller ett "institutionellt" offentlig-privat partnerskap med delat ansvarstagande är det ändå ofta den offentliga myndigheten som har det yttersta ansvaret. Mervärdet kommer av ett ökat ansvarstagande från den privata sektorn, samfinansiering, nya idéer, andra arbetssätt och en långsiktig relation.

1.17 Kommittén vill betona att det redan förekommer ett flertal kontroller från de offentliga myndigheternas sida inte bara i samband med tjänster av allmänt ekonomiskt intresse utan även vid partnerskapslösningar. Man får inte glömma att de ekonomiska och politiska besluten måste genomgå flera demokratiska omröstningar och därmed underkastas förhandskontroller och egna kontrollorgan, som också garanterar kvalificerad insyn.

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1 Regionkommittén framhåller att EG-fördragets principer om bl.a. insyn, likabehandling, proportionalitet och ömsesidigt erkännande skall gälla som grund för alla olika sorters partnerskapslösningar.

2.2 Kommittén anser att det i nuläget inte skall införas någon gemenskapslagstiftning för partnerskap, eftersom partnerskapsbegreppet inte tydligt har definierats. Kommittén anser också att offentlig-privata partnerskap inte kan inrymmas i gemenskapens upphandlingsdirektiv eftersom dessa inte tillräckligt uppmuntrar till initiativ, risktagande och flexibilitet. Regelverket är inte tillräckligt flexibelt, eftersom det i samband med partnerskapen inte handlar om en traditionell leverantör utan en mer aktiv roll som partner. Kommissionen har visserligen till en del tagit hänsyn till Regionkommitténs tidigare yttranden men det är inte tillräckligt.

2.3 Regionkommittén betonar vikten av de lokala och regionala myndigheternas centrala roll när det gäller att definiera, organisera, finansiera och övervaka allmännyttiga tjänster.

2.4 De offentliga myndigheterna bör fritt kunna välja och experimentera med olika verksamhetsmodeller i samband med skyldigheten att säkerställa tillgången till allmännyttiga tjänster så länge som principerna om bl.a. insyn, likabehandling, proportionalitet och ömsesidigt erkännande uppfylls.

2.5 Det är också de lokala och regionala myndigheterna som bäst kan bedöma vilken typ, verksamhetsform och kvalitet som tjänsterna bör ha eftersom det är de som befinner sig närmast medborgarna. Genom de demokratiska spelregler som de offentliga myndigheterna måste följa i samband med sådana beslut garanteras dessutom kvalificerad kontroll och insyn.

2.6 Det är viktigt att återigen betona att dessa myndigheter fritt skall kunna besluta om de önskar tillhandahålla tjänsterna i egen regi, upphandla verksamheten eller tillhandahålla tjänsten i samarbete med andra parter.

2.7 Regionkommittén betonar vikten av att de lokala och regionala myndigheterna har möjlighet att utveckla olika sorters samarbete på ett individuellt och flexibelt sätt.

2.8 Medborgarperspektivet måste betonas ytterligare, eftersom det är medborgarna som tjänsterna är till för.

2.9 Regionkommittén uttryckte i sitt yttrande om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av varor, tjänster och byggentreprenader" att offentlig-privata partnerskapsprojekt måste vara flexibla och allmänt tillgängliga. Man poängterade också vikten av en bred dialog mellan beställare och leverantörer under hela upphandlingsprocessen.

2.10 Kommittén uppmärksammade också i samma remissvar att den anser att "det måste slås fast att upphandlingar som görs av regionala och lokala myndigheter från deras egna självständiga juridiska enheter faller utanför direktivens tillämpningsområde och skall betraktas som produktion utförd i egen regi".

2.11 Kommittén uppskattar grönbokens konstaterande att "EG-rätten om offentlig upphandling och koncessioner är neutral när det gäller medlemsstaternas val mellan att i egen regi säkerställa offentliga tjänster eller anförtro dem åt tredje man".

2.12 I flera medlemsländer utvecklas en sorts partnerskap som innebär att det är den enskilda medborgaren som avgör vem som skall leverera tjänsten. Det offentliga får mer rollen av att garantera medborgarna en lägsta kvalitetsnivå och att företagen är seriösa. Nuvarande upphandlingsregler tar inte hänsyn till dessa förhållanden där medborgaren är en viktig part och den som fattar det avgörande beslutet om vem som skall tillhandahålla tjänsterna.

2.13 Regionkommittén har inte tagit ställning till och kan inte ta ställning till om gemenskapsrättslig lagstiftning om tjänstekoncessioner skall införas, eftersom partnerskapsbegreppet inte är definierat. Kommittén anser att tjänstekoncessioner inte skall inordnas under gemenskapens upphandlingsdirektiv, eftersom koncessioner kräver ett mer flexibelt förfarande än upphandling.

2.14 Kommittén konstaterar att nuvarande upphandlingslagstiftning fortfarande är komplicerad och inte uppmuntrar flexibilitet och innovativa idéer.

2.15 Kommittén understryker vikten av att ett företags övergång från de offentliga sektorerna till den privata är ett ekonomisk-politiskt val, vilket faller under medlemsstaternas utslutande befogenhet.

2.16 Kommittén önskar att erfarenheter från konkurrenspräglade dialoger tas tillvara innan ytterligare åtgärder föreslås. Kommittén vill också erinra om att man i sitt yttrande över upphandlingsdirektiven ställde sig tvekan till denna upphandlingsform och istället förordade ökad användning av förhandlad upphandling.

2.17 Regionkommittén önskar att kommissionen förtydligar rättsläget utifrån "Teckal-domen" då den tolkas olika i medlemsländerna. Kommittén anser att verksamhet som drivs som ett helägt offentligt bolag inte skall falla under den gemenskapsrättsliga upphandlingslagstiftningen, eftersom det offentliga utövar kontroll och den är likvärdig med dess egen verksamhet samt huvuddelen av verksamheten utförs tillsammans med de offentliga myndigheter som förfogar över den.

2.18 Regionkommittén vill betona vikten av en lokal/regional politisk konsensus när långa avtalsperioder tecknas.

2.19 Regionkommittén vill understryka vikten av att inte bara konkurrensperspektivet beaktas utan också de demokratiska aspekterna som skall spegla medborgarnas krav.

2.20 Regionkommittén ber att få återkomma med synpunkter när partnerskapsbegreppet har definierats.

2.21 Kommittén vill slutligen ta upp ytterligare några frågor:

- Hur värnas de demokratiska aspekterna vid partnerskapslösningar och upphandling?
- Hur ser medborgarnas möjlighet till politiskt ansvarsutkrävande ut?
- Vilken ekonomisk handlingsfrihet finns vid långa kontraktstider?
- Hur garanteras den politiska handlingsfriheten?
- Hur hanteras ändrade behov och förutsättningar vid långa kontraktstider?
- Hur garanteras medborgarnas insyn i hur angelägenheterna sköts?
- Är myndigheternas möjlighet att styra, följa och garantera medborgarna verksamhet med hög kvalitet garanterad?
- Hur påverkar och vilken betydelse har strukturfonderna vid utvecklandet av offentlig-privata partnerskap?

Bryssel den 17 november 2004

Regionkommitténs

ordförande

Peter STRAUB

Yttrande från Regionkommittén om Meddelande från kommissionen: Vetenskap och teknik, centrala faktorer för Europas framtida utveckling – Politiska riktlinjer för forskningsstöd i Europeiska unionen

(2005/C 71/06)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

Europeiska kommissionens meddelande "*Vetenskap och teknik, centrala faktorer för Europas framtida utveckling – Politiska riktlinjer för forskningsstöd i Europeiska unionen*" (KOM(2004) 353 slutlig),

kommissionens beslut av den 17 juni 2004 att rådfråga Regionkommittén i detta ärende, i enlighet med artikel 265.1 i EG-fördraget,

ordförandens beslut av den 5 april 2004 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet,

Europeiska rådets beslut i Lissabon att anta begreppet ett europeiskt område för forskningsverksamhet och därigenom lägga grunden för en gemensam politik för forskning och teknik inom Europeiska unionen,

Europeiska rådets beslut i Barcelona i mars 2002, då unionen satte upp som sitt mål att före slutet av 2010 öka de europeiska forskningsinsatserna till 3 % av unionens BNP,

kommissionens meddelande om "*Europa och grundforskningen*" ⁽¹⁾

kommissionens meddelande ⁽²⁾ om "*Universitetens roll i kunskapens Europa*" och ReK:s förberedande yttrande om "*Universitetens roll i den lokala och regionala utvecklingen i kunskapens Europa*" (CdR 89/2003 fin) ⁽³⁾,

rapporten från en högnivågrupp med professor Ramon Marimon som ordförande om utvärderingen av effektiviteten hos de nya instrumenten i sjätte ramprogrammet (21 juni 2004),

det utkast till yttrande (CdR 194/2004 rév. 1) som antogs av EDUC-utskottet den 22 september 2004 (föredragande: **Jyrki Myllyvirta**, stadsdirektör i S:t Michel (FI-PPE),

och av följande skäl:

- 1) De övergripande målen i meddelandet är absolut nödvändiga för att Lissabonstrategin skall kunna genomföras. En ökning av de europeiska forskningsinsatserna till 3 % av unionens BNP, där 2 % kommer från den privata sektorn och allt är knutet till forskning och utveckling för att främja kunskapsbaserade samhällen och ekonomier i Europa, är ett ambitiöst mål som endast kan uppnås genom gemensamma ansträngningar och samordnade insatser inom unionen och medlemsstaterna.
- 2) I meddelandet anges sex viktiga mål för utvecklingen. Det handlar om följande målsättningar:
 - Skapa europeiska spetsforskningscenter genom samarbete mellan laboratorier.
 - Starta europeiska teknikinitiativ.
 - Främja kreativitet i grundforskningen genom konkurrens mellan forskarlag på Europanivå.
 - Göra Europa mer attraktivt för de bästa forskarna.
 - Utveckla forskningsinfrastrukturer av europeiskt intresse.
 - Förstärka samordningen av nationella forskningsprogram.

⁽¹⁾ KOM(2004) 9 slutlig.

⁽²⁾ KOM(2003) 58 slutlig.

⁽³⁾ EUT C 73, 23.3.2004, sid. 22.

Förslagen beträffande generella förfaranden innefattar följande:

- En mer framstående forskning i hela EU, särskilt i de nya medlemsstaterna.
- EU:s insatser koncentreras till centrala ämnesområden.
- Bättre metoder för bättre resultat.

- 3) De åtgärder som föreslås i meddelandet är inte sammanhållningsinstrument i sig, men de utövar med nödvändighet ett inflytande – positivt eller negativt – på sammanhållningen. De kunskapsbase-
rade företagen utgör en drivkraft för utvecklingen inom hela Europa. Om man kan få dessa krafter
att främja sammanhållningsmålen är det mycket effektivare ur regionalpolitisk synvinkel än en forsk-
ningspolitik som leder till centralisering, något som måste kompenseras genom ökade regionalpoli-
tiska stöd och bidrag.

**Vid sin 57:e plenarsession den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 18 november) antog
Regionkommittén följande yttrande enhälligt**

1. Regionkommitténs ståndpunkt

KOMMITTÉNS BEDÖMNING

1.1 Regionkommittén ställer sig positiv till meddelandet om "Vetenskap och teknik, centrala faktorer för Europas framtida utveckling – Politiska riktlinjer för forskningsstöd i Europeiska unionen" och betraktar det som en synnerligen viktig utgångspunkt för att utöka och förbättra europeisk forskning till gagn för hela Europa.

1.2 ReK delar kommissionens åsikt att vetenskaplig forskning, teknisk utveckling och innovation utgör kärnan i en kunskapsbaserad ekonomi och spelar en nyckelroll för tillväxt och konkurrenskraft, såväl vad gäller företag som sysselsättning och när det gäller att förbättra EU-medborgarnas livskvalitet.

1.3 ReK vill erinra om att i Europa beror de enskilda regionernas tillväxt och framgång i allt högre grad på utvecklingen av en kunskapsbaserad ekonomi.

1.4 ReK anser att även om Europeiska unionens insatser vad gäller forskningspolitiken har visat sig vara värdefulla och nödvändiga, är dessa numera inte tillräckliga för att motsvara dagens behov.

1.5 ReK stöder målet att 3 % av BNP skall investeras i forskning och utveckling. Detta absolut nödvändiga mål kan endast uppnås genom att samtliga medlemsstater stöder målsättningen fullt ut. Kvantitativt sett kan direkt forskningsstöd från EU endast spela en marginell roll. EU:s åtgärder kan emellertid på ett avgörande sätt bidra till att stärka engagemanget och till att investeringarna ger maximal utdelning.

1.6 ReK stöder kommissionens förslag att unionens forskningsstöd skall fördubblas under åren 2007–2013. Det ligger i hela Europas intresse att detta förslag förverkligas, även om andra delar av budgetplanerna för perioden 2007–2013 skulle komma att förändras.

1.7 ReK vill, i likhet med kommissionen, framhålla att anslutningen av de nya medlemsstaterna med deras mänskliga och kulturella resurser innebär att det finns ännu starkare skäl att förbättra åtgärderna och öka resurserna på forskningsområdet.

DET EUROPEISKA MERVÄRDET

KOMMITTÉNS BEDÖMNING

1.8 Regionkommittén betonar att när det gäller forskningspolitik är det europeiska mervärdet uppenbart. Det skapas av följande:

- Möjligheten att bygga upp den nödvändiga kritiska massan inom forskningsområden där enskilda länder är för små.
- Större möjligheter att locka till sig de vetenskapliga toppkrafterna.
- Den förbättrade rörligheten för högt utbildade forskare och andra experter.

1.9 ReK anser att unionen vid sin finansiering av forskning och utveckling, inklusive det nya ramprogrammet, måste vara dynamisk och lyhörd för näringslivet och forskningsvärldens och samhällets behov för att styra forskningen till de områden där effekterna på Europas tillväxt, på företagens konkurrenskraft och på sysselsättningen är mest uppenbara.

1.10 Kommittén vill framhålla att städer och lokala och regionala myndigheter på många sätt kan ge ett positivt bidrag till att det europeiska mervärdet kommer till sin rätt. Detta inbegriper regional innovationspolitik, teknikcentrum, företagskuvöser, vetenskapspark och riskkapitalfonder, och allt detta beaktas på ett tillfredsställande sätt i meddelandet. Genom sina nära band till EU-medborgarna fyller de lokala och regionala myndigheterna också en viktig funktion när det gäller nyskapande på olika områden såsom en hållbar utveckling i samhället.

1.11 ReK välkomnar målet att utveckla forskningsinfrastrukturer av europeiskt intresse.

1.12 ReK välkomnar också målet att göra EU:s forskningspolitik mer kostnadseffektiv.

1.13 ReK betonar att den kritiska massan är beroende av den aktuella frågan, det tematiska området och av deltagarna (se Marimon-rapporten). Någon universallösning bör inte tillämpas på samtliga temaområden och instrument.

1.14 ReK vill påpeka att man även måste ta hänsyn till regionala forskningsprogram och programmens konsekvenser för den regionala utvecklingen i anslutning till att samordningen av nationella program förbättras.

1.15 ReK vill betona att små och medelstora företag, som utgör 99 % av alla affärsföretag, svarar för de flesta arbetstillfällena, och de spelar en nyckelroll för europeisk innovation och regional utveckling. Den europeiska forskningspolitiken måste inbegripa de små och medelstora företagen och deras behov av forskning och utveckling på ett bättre sätt än tidigare.

1.16 ReK instämmer i att forskare måste ha möjlighet att utnyttja europeiska forskningspolitiska åtgärder fullt ut – inklusive möjligheten att genomföra småskaliga projekt – i enlighet med deras egna intressen och behov, och kommittén välkomnar förslaget att skapa en öppnare mekanism för forskningsstöd.

1.17 ReK önskar att de projekt som föreslås av forskarna på eget initiativ ges större tyngd med utgångspunkt i företagens behov av forskning och utveckling.

1.18 ReK vill peka på den bidragande roll som spelas av ekonomisk utvecklingspolitik och av ekonomiska utvecklingsstrategier på lokal och regional nivå. Vanligtvis är det städerna, de lokala myndigheterna och regionerna som i samarbete med universitet och företag i området samordnar instrumenten för lokal och regional utveckling och hela infrastrukturen för innovationer.

1.19 ReK anser att Eureka-metoden är ett bra exempel på ett ambitiöst forskningsnätverk med vetenskaplig inriktning där tröskeln även för de små och medelstora företagens medverkan är låg.

FORSKNINGENS MÅNGFALD OCH GEOGRAFISKA DECENTRALISERING

KOMMITTÉNS BEDÖMNING

1.20 ReK vill framhålla att den höga utbildningsnivån hos en mycket stor del av befolkningen är en viktig tillgång för

Europa, och för att detta skall kunna utnyttjas till fullo måste Europa ha en vittomfattande infrastruktur för utbildning och forskning.

1.21 ReK efterlyser kraftfulla åtgärder för att göra det möjligt för mindre institutioner och offentliga myndigheter att dra nytta av Europas forskningspolitik. Forsknings- och utvecklingsmiljön har blivit mångsidig och mångfasetterad. Skillnaden mellan grundforskning och tillämpad forskning har suddats ut. Ny kunskap kan tas fram i inrättningar av varierande storlek och utformning. Till och med små institutioner kan bidra med kunskaper av världsomfattande intresse inom smala fackområden, särskilt om de samarbetar med högteknologiska företag.

1.22 ReK vill betona att forskningens mångfald, autonomi och geografiska decentralisering är viktiga faktorer för att öka dess regionala inflytande. Utveckling av städernas och de regionala myndigheternas administrativa strukturer är också en förutsättning för att innovationer skall kunna föras vidare från forskningsvärlden till företagen och offentliga organisationer. Detta är särskilt viktigt i de nya medlemsstaterna, där utveckling av decentraliserade administrativa strukturer och en förstärkning av de lokala och regionala myndigheterna är centrala faktorer för att se till att det skapas en hållbar utveckling på lokal och regional nivå.

1.23 ReK vill peka på olikheterna mellan systemen i Europa. Städernas, de lokala myndigheternas och regionernas betydelse varierar mellan länderna när det gäller att organisera, finansiera och utveckla den högre utbildningen och forskningen, och framför allt när det gäller att skapa innovativa miljöer genom att kombinera forskning, utveckling, företagskuvöser och företagsmiljöer där forskningsresultaten leder till ny affärsverksamhet, nya arbeten och ökat välbefinnande.

1.24 ReK anser att man – i enlighet med vad som föreslås i meddelandet – måste införa "spetsforskningscenter" och samtidigt beakta starkt specialiserade mindre center som kan vara av stor betydelse för utvecklingen av globalt konkurrenskraftiga företag inom smala produktionssektorer och som kan utgöra en grund för framväxande storskaliga företag.

1.25 ReK anser att samma sak gäller för teknikplattformarna; man måste betrakta plattformarna som hjälpmedel för att främja högteknologiska företag i olika delar av Europa.

1.26 ReK är positiv till att strukturfonderna kan användas som komplement för att finansiera forskning. Man måste finna praktiska lösningar i regioner som omfattas av målet "konvergens" och i regioner som omfattas av målet "regional konkurrenskraft och sysselsättning", med särskild tonvikt på de nya medlemsstaterna.

1.27 ReK rekommenderar att "Marie Curie"-åtgärderna för att göra Europa mer attraktivt för de vetenskapliga toppkrafterna drivs vidare och förstärks. Den europeiska forskningen måste kunna utnyttja hela sin potential för att förbättra den europeiska konkurrenskraften och tillvarata kapaciteten hos ungdomar, kvinnor och alla regioner samt de fördelar som ett utökat samarbete med utomeuropeiska länder innebär.

MOT DET SJUNDE RAMPROGRAMMET

KOMMITTÉNS BEDÖMNING

1.28 ReK välkomnar den uppmaning som i slutet av meddelandet riktas till olika intressenter och aktörer inom den europeiska forskningen att delta i diskussionerna om utformningen av det sjunde ramprogrammet.

1.29 ReK vill också framhålla den positiva roll som eventuellt skulle kunna spelas av olika intressenter och framför allt av lokala och regionala myndigheter i relation till det föreslagna europeiska forskningsrådet. Tanken på ett europeiskt forskningsråd, oavsett om det får formen av en EU-byrå eller någon annan struktur, bör utvecklas så att det skapas möjligheter till nära kontakter med den lokala och regionala administrationen och med Regionkommittén. Finansieringen av europeisk forskning och utveckling bör utgå från den vetenskapliga kompetensen och från möjligheterna att förse den kommersiella marknaden med nya innovationer och möta samhällets behov. Regionkommittén anser det viktigt att även europeiska regioner och forskare utanför de forskarlag som är finansierade via det föreslagna europeiska forskningsrådet får del av forskningsresultaten.

1.30 ReK stöder den föreslagna rationaliseringen och omorganisationen av unionens verksamhet till stöd för forskning i

och till gagn för små och medelstora företag, till stöd för utveckling av riskkapitalfonder, vetenskapsparker, företagskuvöser och regional innovationspolitik; till stöd för tekniköverföring och förvaltning av immateriell äganderätt och patent. Detta förslag berör många av kommissionens generaldirektorat och måste förberedas gemensamt, och även Regionkommitténs medverkan är absolut nödvändig.

2. Regionkommitténs rekommendationer

KOMMITTÉNS BEDÖMNING

2.1 ReK rekommenderar att frågan om att främja en balanserad regional utveckling i Europa inbegrips i samband med genomförandet av den europeiska forskningspolitiken.

2.2 ReK vill framhålla att stödet till forskning och utveckling måste beaktas när nya strukturfondsprogram förbereds.

2.3 ReK framhåller att den mänskliga dimensionen och samhällets behov bör ingå i det nya finansieringsprogrammet.

2.4 ReK understryker vikten av infrastruktur för forskning och innovation, forskningscenter, teknikparker och spetsforskningscenter, inklusive de småskaliga, och man får inte glömma bort den nyckelroll de spelar vid utbildningen av forskare och för att bygga upp humankapitalet, inte bara på det lokala planet utan även till gagn för större områden.

2.5 ReK rekommenderar att unionen finansierar utökad forskning i entreprenörskap, regionala innovationsprocesser och kommersialisering av forskningsresultat i syfte att utveckla instrument för att stärka kunskapsbaserade ekonomier i olika delar av unionen.

Bryssel den 18 november 2004

Regionkommitténs

ordförande

Peter STRAUB

Yttrande från Regionkommittén om

- **"Meddelande från kommissionen – En fortsatt integrering av det europeiska järnvägssystemet: det tredje järnvägspaketet"**
- **"Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 91/440/EEG om utvecklingen av gemenskapens järnvägar"**
- **"Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om behörighetsprövning av tågpersonal som är nödvändig för framförandet av lok och tåg på gemenskapens järnvägsnät"**
- **"Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om internationella tågresenärers rättigheter och skyldigheter"**
- **"Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ersättning vid åsidosättande av avtalade kvalitetskrav för godstransport på järnväg"**

(2005/C 71/07)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

"Meddelande från kommissionen: En fortsatt integrering av det europeiska järnvägssystemet: det tredje järnvägspaketet" (KOM(2004) 140 slutlig), "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 91/440/EEG om utvecklingen av gemenskapens järnvägar" (KOM(2004) 139 slutlig – 2004/0047 COD), "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om behörighetsprövning av tågpersonal som är nödvändig för framförandet av lok och tåg på gemenskapens järnvägsnät" (KOM(2004) 142 slutlig – 2004/0048 COD), "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om internationella tågresenärers rättigheter och skyldigheter" (KOM(2004) 143 slutlig – 2004/0049 COD) och "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ersättning vid åsidosättande av avtalade kvalitetskrav för godstransport på järnväg" (KOM(2004) 144 slutlig – 2004/0050 COD),

rådets beslut av den 28 april 2004 att i enlighet med artikel 265 första stycket och artikel 71 i

EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i ärendet,

presidiets beslut av den 19 juni 2004 att ge utskottet för territoriell sammanhållningspolitik i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet,

Regionkommitténs yttrande om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om driftskompatibiliteten hos det transeuropeiska järnvägssystemet för konventionella tåg" (KOM(1999) 617 slutlig) (CdR 94/2000 fin) ⁽¹⁾,

Regionkommitténs yttrande om kommissionens meddelande "Mot ett integrerat europeiskt järnvägsområde" (KOM(2002) 18 slutlig) (det andra järnvägspaketet) (CdR 97/2002 fin) ⁽²⁾,

Regionkommitténs yttrande om vitboken "Den gemensamma transportpolitiken fram till 2010: Vägval inför framtiden" (KOM(2001) 370 slutlig) (CdR 54/2001 fin) ⁽³⁾,

⁽¹⁾ EGT C 317, 6.11.2000, s. 22.

⁽²⁾ EUT C 66, 19.3.2003, s. 5.

⁽³⁾ EGT C 192, 12.8.2002, s. 8.

Regionkommitténs yttrande om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om beviljande av ekonomiskt gemenskapsstöd till förbättring av godstransportsystemets miljöprestanda" (Marco Polo-programmet) (KOM(2002) 54 slutlig – 2002/0038 COD) (CdR 103/2002 fin) ⁽⁴⁾,

Regionkommitténs yttrande om "De transeuropeiska transportkorridorerna – en språngbräda för tillväxt och ett instrument för sammanhållning i EU" och om kommissionens meddelande om "Utbyggnaden av ett gemensamt transportnät i EU och Medelhavsområdet" (KOM(2003) 376 slutlig) (CdR 291/2003 fin) ⁽⁵⁾,

det utkast till yttrande (CdR 161/2004 rév. 2) som antogs av utskottet för ekonomisk politik och socialpolitik den 24 september 2004 (föredragande: **Bernard Soulage**, vice regionpresident i Rhône-Alpes (FR-PSE)),

och av följande skäl:

- 1) Utbyggnaden av gods- och persontransporter på järnväg är en förutsättning för den europeiska integrationen och samtidigt en viktig källa till ekonomisk tillväxt.
- 2) Strävan efter en kontrollerad avreglering av marknaderna för järnvägstransporter kan ses som ett positivt led i arbetet med att uppnå denna utvecklingsmålsättning, särskilt på internationell nivå.
- 3) Tjänsternas kvalitet, säkerheten för personer och varor vid transporterna samt rättigheterna med avseende på användarna och de regioner som betjänas av dessa transporter bör vara de tre faktorer som vägleder alla integrations- och avregleringsåtgärder.

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 57:e plenarsession den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 17 november) följande yttrande enhälligt:

1. Regionkommitténs synpunkter

Mot upprättandet av en inre marknad för järnvägstrafik

Regionkommittén godkänner i princip förslagen, men anser att ett flertal punkter bör klargöras. Det gäller såväl det sätt på vilket medlemsstaterna och de berörda lokala och regionala myndigheterna skall ingripa som bestämmelsernas räckvidd, art och omfattning. Regionkommittén vill se att järnvägsreformen genomförs under förhållanden som förbättrar järnvägstjänsterna, stärker järnvägstransporternas konkurrenskraft i förhållande till övriga transportmedel samt säkerställer den lönsamhet som järnvägsföretagen är beroende av.

1.1 Regionkommittén välkomnar de satsningar som gjorts för att främja och genomföra ett integrerat europeiskt järnvägsområde. Det är en nödvändig förutsättning för att kunna vitalisera ett transportslag som är oundgängligt om man vill föra en hållbar transportpolitik inom EU enligt de riktlinjer som anges i vitboken.

1.2 Regionkommittén stöder generellt sett kommissionens åtgärder för att utveckla en verklig inre marknad för järnvägstjänster på såväl person- som godstrafikområden i enlighet med Europaparlamentets beslut. Förslagen inom ramen för det tredje järnvägspaketet syftar till att förbättra kvaliteten på godstjänsterna och successivt öppna marknaderna för persontrafik inom hela EU, och inleds med en avreglering av den internationella persontrafiken.

1.3 På området för internationell persontrafik konstaterar Regionkommittén att utvecklingen av höghastighetslinjer

mellan regionerna bör uppmuntras i strävan efter en hållbar utveckling, men sådana linjer bör skapas inom ramen för ett system som också tillhandahåller ett regionalt kvalitetsutbud, knutet till tidtabellerna för mellanregionala kommunikationer.

1.4 Regionkommittén vill gynna utvecklingen av den gränsöverskridande trafiken, en marknad för pendeltrafik som inte är försumbar. Man bör underlätta överenskommelser mellan berörda regioner för att säkerställa en hög kvalitetsnivå och lönsamma tjänster.

1.5 Regionkommittén fäster även stor vikt vid frågor som rör den fysiska planeringen och likvärdiga förbindelser i olika områden. Därför anser vi att åtgärder bör vidtas för att undvika att man på grund av att nya järnvägsoperatörer dyker upp avvecklar olönsamma tjänster som i dag existerar tack vare korssubventioneringen.

Två risker föreligger:

— Den första avser randområden och enklaver som kan komma att hamna utanför dessa nya tjänster om operatören ensam fastställer kriterierna. Vissa mellanregionala järnvägssträckor som inte omfattas av avtal om allmänna tjänster kan komma att hotas ifall internationella förbindelser koncentreras till de stationer som är mest trafikerade och därmed har störst lönsamhet.

— Den andra avser villkoren för tillämpningen av undantagsklausulen för – främst regionala – förbindelser som omfattas av avtal om allmänna tjänster.

⁽⁴⁾ EGT C 278, 14.11.2002, s. 15.

⁽⁵⁾ EGT C 109, 30.4.2004, s. 10.

1.6 Regionkommittén vill påpeka att säkerheten vid järnvägstransporter är en grundläggande fråga, vilket också framhålls i motiveringsdelen. Nya lågprisföretag får inte äventyra kraven på säkerhet för användarna (utbildning av lokförare, tillstånd, föråldrat material som fortfarande är i bruk, underhållsregler). Detta är särskilt viktigt med tanke på att cabotagetillstånd medför blandad trafik, främst på regionalsträckor som i avtalen om allmänna tjänster i de flesta fall åläggs krav på höga säkerhetsnivåer. Samtidigt leder tillstånd för cabotagetrafik till en avreglering av marknaden för järnvägstransporter på vissa nationella sträckor, och det är viktigt att se till att denna öppning för konkurrens inte försvagar lönsamheten på de nationella sträckor som inte omfattas av avtal om allmänna tjänster.

1.7 Regionkommittén betonar att man fäster stor vikt vid utvärderingen av de reformer som inletts på järnvägsområdet för att säkerställa att de verkligen leder till en förbättring av tjänsterna (utbud, kvalitet, säkerhet och kostnader). Mot denna bakgrund ifrågasätter vi om den tidsplan som fastställts är tillämplig, eftersom den inte ger utrymme för utvärderingar av tidigare reformer.

Behörighetsprövning av tågpersonal på gemenskapens järnvägsnät

1.8 Regionkommittén stöder kommissionens initiativ om införande av ett europeiskt behörighetsbevis för förare, bestående av två delar: dels ett förarbevis som gäller över EU:s hela territorium, som är förarens egendom och utfärdas av den behöriga myndigheten i respektive land eller ett organ som fått i uppdrag av myndigheten att göra detta, dels ett harmoniserat kompletterande intyg för varje förare som visar att han eller hon uppfyller de särskilda krav som gäller speciellt angivna arbetsuppgifter, dvs. intyget har begränsad omfattning. Det utfärdas av respektive järnvägsföretag.

1.9 Regionkommittén konstaterar att detta instrument har varit föremål för samråd med parterna (Community of European Railways (CER) och Europeiska transportarbetarfederationen (ETF)) och säkerställer arbetstagarnas fria rörlighet inom gemenskapen.

1.10 Kommittén instämmer i att det är absolut nödvändigt att fastställa strikta säkerhetsregler när man strävar efter driftskompatibilitet mellan järnvägsnäten. Den föreslagna harmoniseringen är nödvändig med tanke på de stora skillnaderna mellan de nationella lagstiftningarna för behörighetsprövning av tågförare. Kontroll av fysisk och psykisk lämplighet, återkommande kontroller och uppföljning av kvalifikationer samt grundkunskaper i ett gemensamt språk är nödvändiga förutsättningar för hög säkerhet inom järnvägssektorn.

1.11 Kommittén stöder valet att till en början låta direktivet gälla enbart tågförare i internationell trafik som arbetar i driftskompatibla system, och att sedan utvidga tillämpningsområdet, på sikt och efter utvärdering, till att omfatta alla förare.

Järnvägsresenärers rättigheter och skyldigheter

1.12 Regionkommittén välkomnar kommissionens initiativ att genom bestämmelser utveckla internationella tågresenärers rättigheter och skyldigheter, på samma sätt som skett inom flygområdet. Dessa åtgärder kommer att bidra till en sund konkurrens mellan de olika transportsätten.

1.13 Kommittén hoppas att de föreslagna åtgärderna skall utsträckas till att omfatta interna cabotagetjänster som inrättats inom ramen för föreliggande lagstiftning.

1.14 ReK noterar att man inte i tillräcklig utsträckning har beaktat företrädare för användarna och de lokala myndigheterna i de förfaranden som gäller genomförandet.

Ersättning vid åsidosättande av avtalade kvalitetskrav för gods-transport på järnväg

1.15 Regionkommittén noterar att järnvägens andel av godstransporterna har minskat efter hand som transportkundernas krav på högre kvalitet, leverans i tid osv. har ökat.

1.16 Det är ReK:s åsikt att det är av största vikt att man vidtar åtgärder för att förbättra järnvägsföretagens tjänstekvalitet. Utan sådana åtgärder kommer järnvägens andel av godstransporterna att fortsätta att minska.

1.17 Kommittén noterar kommissionens insatser för att öka järnvägens marknadsandel av godstransporterna, ett arbete som fortfarande är svårt. Förbättringen av tjänstekvaliteten hos operatörerna är förvisso ett sätt att behålla befintliga kunder och locka till sig nya.

1.18 Regionkommittén ställer sig tveksam till att kommissionen skall reglera denna sektor. Operatörerna sluter avtal med sina kunder, och kvalitetskraven utgör en del av förhandlingarna. Det finns en risk för att man med en reglering skapar negativa effekter, till exempel om dessa kvalitetskrav innebär att kostnaden för tjänsterna ökar samtidigt som man inom vägtransportsektorn står fri att fastställa krav som godkänns av de båda parterna inbördes. Frågan är desto mer känslig för järnvägsoperatörerna i de nya medlemsstaterna, framför allt om kommissionen inte reglerar kvalitetskraven med utgångspunkt i samma kriterier för alla transportsätt.

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1 Regionkommittén anser att tidsplanen bör ändras så att den lämnar utrymme för den nödvändiga utvärderingen av tidigare reformer. Denna utvärdering bör framför allt ta hänsyn till den utveckling som har blivit följd av dessa reformer i de länder som nyligen har integrerats i unionen samt i randområdena.

2.2 Kommittén anser att definitionerna av internationella tjänster bör preciseras genom kravet på slutstation i minst en större stad i alla de länder som berörs av den internationella tjänsten. Den definition av internationell persontrafik som föreslås i artikel 1 i förslaget till direktiv består bara av ett enda kriterium, nämligen att "alla vagnar passerar minst en gräns". Definitionens enkelhet kan ge upphov till oönskade beteenden, eftersom det skulle räcka att stanna vid den första stationen efter gränsen för att det skall betraktas som internationell trafik trots att nästan hela omsättningen genereras i en och samma medlemsstat. En sådan ordning skulle i praktiken öppna den nationella marknaden i det berörda landet.

2.3 Regionkommittén anser att staternas och de regionala och lokala myndigheternas roller bör klargöras i definitionen av kriterierna för internationell trafik (antal tjänster, antal stopp, turtäthet, periodicitet, avgifter för nationella sträckor).

2.4 Kommittén föreslår att man i förslaget till direktiv skall klargöra att beslut om begränsningarna av cabotage trafik fattas av den lokala eller regionala myndighet som bär ansvaret för den linje som omfattas av avtalet om allmänna tjänster och av det regleringsorgan som nämns i artikel 30 i direktiv 2001/14/EG.

2.5 ReK rekommenderar att man definierar villkoren för den internationella trafiken med hänsyn till vilken typ av tjänster som planeras. Förutsättningarna för tjänsternas lönsamhet, avgifter och tjänstenivåer beror på vilken typ av tjänst det gäller. Det är alltså svårt att se att man skulle kunna tillämpa

samma regler för gränsöverskridande trafik oavsett om det gäller trafik mellan två angränsande regioner, trafik på höghastighetslinjer som till exempel London – Marseille, nattrafik mellan Hamburg och Zürich eller säsongsbunden trafik mellan Paris och Venedig.

2.6 Kommittén föreslår att man tar upp konsekvenserna för internationella busslinjer av att man öppnar den internationella tågtrafiken för konkurrens, framför allt när det gäller den fria prissättningen på dessa busslinjer (kommer dessa företag också att ha rätt att genomföra nationell cabotage trafik?).

2.7 Regionkommittén pekar på behovet av att ange under vilka villkor den nya internationella järnvägstrafiken skall kunna tillämpa fri prissättning, i synnerhet i förhållande till cabotagekunder, i syfte att undvika en snedvridning av konkurrensen jämfört med nationella operatörer om dessa inte kan tillämpa fri prissättning.

2.8 ReK föreslår att man fastställer en tidsgräns för de nya tjänsterna. Tiden bör vara tillräcklig för att investeringarna skall kunna ge avkastning. För att undvika instabilitet på utbudsområdet måste de inblandade parterna kunna ge vissa garantier.

2.9 Kommittén anser att kunskaper i de språk som talas i de länder som berörs av transporten bör vara ett av kraven i förarnas harmoniserade kompletterande intyg.

2.10 Enligt kommittén bör de villkor som gäller för ersättning till passagerare på järnvägsområdet, i synnerhet i fråga om tågförseningar, vara desamma som villkoren inom flygsektorn (tidsgränser och ersättningsnivåer).

2.11 Regionkommittén påminner om att antalet regionala och lokala myndigheter som berörs av dessa frågor ständigt ökar, och att det därför är av grundläggande betydelse att representanter för dessa myndigheter får delta i alla statliga organ och gemenskapsorgan som har ansvar för genomförandet av dessa åtgärder.

Bryssel den 17 november 2004

Regionkommitténs

ordförande

Peter STRAUB

Yttrande från Regionkommittén om Kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: E-hälsovård – bättre hälso- och sjukvård för Europas medborgare: Handlingsplan för ett europeiskt område för hälso- och sjukvård

(2005/C 71/08)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: *E-hälsovård – bättre hälso- och sjukvård för Europas medborgare: Handlingsplan för ett europeiskt område för hälso- och sjukvård* (KOM(2004) 356 slutlig),

Europeiska kommissionens beslut av den 30 april 2004 att rådfråga Regionkommittén i detta ärende i enlighet med EG-fördragets artikel 265 första stycket,

ordförandens beslut av den 8 september 2004 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet,

det utkast till yttrande 256/2004 rév. 1 som antogs den 22 september 2004 av utskottet för kultur och utbildning (föredragande: **Olivier Bertrand**, borgmästare i Saint-Silvain-Bellegarde (FR–PPE)).

Yttrandet antogs enhälligt vid Regionkommitténs 57:e plenarsession den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 17 november).

1. Regionkommitténs ståndpunkt

Inledning

1.1 E-hälsovård i den vidsträckta tolkning som ges i inledningen till kommissionens meddelande har en potential att ge förbättrad hälsovård på ett effektivt och ekonomiskt sätt. Nyckeln till framgång kommer emellertid att vara att se till att medborgarna blir övertygade om att e-hälsovårdens alla aspekter återverkar på dem och är utformade för att ge högsta prioritet åt deras intressen. Följaktligen kommer det att vara mycket betydelsefullt att företrädare för organisationer som representerar patienterna och medborgarna får medverka i utformningen av e-hälsovårdens produkter, system och tjänster. När det gäller system som läggs upp för specifika patientkategorier bör företrädare för stödorgan för de berörda patienterna medverka. Sekretessen beträffande patientjournaler kommer att vara en fråga som medborgarna hyser farhågor om.

1.2 Begreppet ”**medborgartillvända hälsosystem**” måste uppfattas som praktiskt tillämpad politik, inte bara som en avsiktsförklaring i policydokument.

1.3 Erfarenheterna av att införa e-hälsovårdssystem har också tydligt visat att hälsovårdens fackfolk redan från första början måste engageras i diskussionerna om alla e-hälsovårdsprojekt som utformas för att de skall utnyttja dem.

1.4 Frågan om kvalitetsgarantier för ”Websal”-klassade informationssystem kommer också att ha avgörande betydelse

för att allmänhetens förtroende skall kunna skapas och bibehållas. Att bygga upp förtroende bör betraktas som en nyckelfråga i samband med att uppmuntra medborgarna att utnyttja källor som ger sunda, balanserade och opartiska sakuppgifter och råd, i stället för sådana som erbjuder ovederhäftig eller till och med farlig information, ofta av kommersiella skäl ⁽¹⁾.

2. Utmaningar och förväntningar för Europas vårdsektor och e-hälsovårdens roll

2.1 **Tjänsternas tillgänglighet:** Enligt kommissionen kommer nästan 40 % av EU:s befolkning att vara äldre än 65 år 2051. De yngre i denna åldersgrupp kommer att vara människor som levt och arbetat i en elektronisk omgivning, och de kommer sannolikt att ha ett gott förhållande till e-hälsovård om hela deras erfarenhet visat att det funnits den kvalitetskontroll som krävs. I början av 2000-talet kan det vara många i de äldre åldersklasserna som har begränsad erfarenhet av e-hälsovård, och en del kan sakna det IT-kunnande som behövs för att få mesta möjliga nytta av utvecklingen inom e-hälsan. Det är just dessa människor som kan förväntas behöva bättre tillgång till hälsovårdstjänsterna. Det måste finnas system som

⁽¹⁾ En färsk undersökning av 32 av de populäraste alternativa och kompletterande terapiwebbsidorna, som enligt uppgift lockar tiotusentals ”besökare” varje dag, erbjöd 118 olika ”kurer” mot cancer och 59 så kallade förebyggande behandlingar. Inga av dessa kunde visas ha den påstådda effekten. En femtedel av webbsidorna avrörde dessutom patienterna, aktivt eller indirekt, från att genomgå konventionella cancerbehandlingar (studien publicerades i tidskriften ”*Annals of Oncology*” och citerades på BBC:s TV-nyheter den 15 april 2004).

säkerställer att deras intressen inte åsidosätts. Under en följd av år kommer man att behöva erbjuda andra kommunikationskanaler för att medborgarna skall få tillgång till tjänsterna, exempelvis per telefon. Tryckt information bör också finnas.

2.2 Enligt uppgift håller en kommitté som inrättats med stöd av GD Sysselsättning på att studera e-hälsovården, bland annat med avseende på "den digitala klyftan", skillnader mellan stad och landsbygd samt utbildning för personal inom vården och allmänheten. Det är avgörande att dessa frågor reds ut om e-hälsovården skall kunna genomföras med framgång.

2.3 **Teknisk infrastruktur:** I meddelandet tar man upp behovet av åtgärder för att bygga ut bredbandsnät inom telekommunikationer. I en del områden är bredbandsuppkopplingarna till Internet för närvarande inte tillräckligt kraftfulla. Detta får betydande konsekvenser för sjukhus och primärvårdspersonalen där. Vissa former av distansvårdstjänster såsom överföring av röntgenresultat skulle vara extremt osäkra eller till och med ogenomförbara. I landsbygds- eller glesbygdsområden där dagens bredbandsförbindelser är relativt sårbara är sannolikt avstånden mellan hälsovårdsinrättningarna längre än på annat håll, och därmed har e-hälsovårdstillämpningarna en positiv potential. Om de lokala hälsovårdsorganen vill ge lokalbefolkningen tillgång till information on-line är det också nödvändigt att människorna har tillförlitlig teknisk infrastruktur för att smidigt komma åt uppgifterna.

2.4 Det behöver följaktligen göras investeringar i den nödvändiga utrustningen, så att det finns adekvat teknisk infrastruktur som ger alla enkel tillgång till e-hälsovårdstjänsterna. Dessa investeringar skulle kunna komma från EU:s sammanhållnings- och/eller strukturfonder, och eventuellt via Europeiska investeringsbanken.

2.5 **Kompetenta vårdkonsumenter: patienter och friska medborgare:** Här tar man upp det stöd som människor i dag behöver för att hantera sina egna sjukdomar, risker och livsstilar. Det konstateras också att människorna aktivt söker information om sina diagnoser. Kort sagt vill folk nu för tiden bilda partnerskap med hälso- och sjukvårdspersonalen när det gäller behandlingsbeslut.

2.6 Medicinering är den överlägset vanligaste behandlingen av sjukdomar och för att skydda människorna från allvarliga medicinska incidenter som hjärtinfarkt eller stroke. Av Europeiska läkemedelsmyndigheten EMEA:s förslag till "road map" som publicerats framgår det att man vill ha en EMEA-databas som täcker alla mediciner som godkänts för försäljning i vilken EU-medlemsstat som helst och med det centraliserade förfarandet. Detta förslag bör genomföras så snart det är praktiskt möjligt. Människor som söker information om läkemedel via

Internet bör uppmanas att i första hand använda EMEA-databasen som källa, eftersom uppgifterna där kommer att vara objektiva, tillförlitliga och vetenskapligt belagda.

2.7 Alla "kontrollerade" webbsidor om läkemedelsprodukter och medicinsk behandling bör uttryckligen uppmana människor att diskutera informationen eller eventuella behandlingsproblem med sin läkare eller apotekare. I Världshälsoorganisationens rapport "Följsamhet till långtidsmedicinering – belägg för åtgärder" från 2003 underströks de stora problem som uppstår när långsiktig medicinering mot kroniska tillstånd inte följs. Detta innebär inte bara resursslöseri, det hotar också individens framtida hälsa.

2.8 Aktuell forskning⁽²⁾ pekar på att människor ofta medvetet beslutar att sluta ta sin medicin och inte bara glömmer det. WHO:s rapport tyder på att anledningarna till att inte ta medicinen varierar, men att återkommande upplevelser av en obehaglig bieffekt kan vara en utlösande faktor. Man bör ta hänsyn till detta i samband med alla e-hälsovårdsinitiativ som informerar om läkemedel och medicinska behandlingar, och aktivt uppmuntra människor att fullfölja kurer.

2.9 En slutsats i WHO:s rapport var att mer verksamma insatser för fullföljande av behandlingar skulle kunna ha mycket större effekt på folkhälsan än aldrig så kraftiga förbättringar inom specifika medicinska behandlingar. När hälso- och sjukvårdsresurserna är ansträngda bör relevanta e-hälsovårdsinitiativ fokuseras på bättre behandlingsdisciplin från patienternas sida.

2.10 Kommissionen betonar de förbättringar i vårdkvalitet och patientsäkerhet som tillgång till "uttömmande och säkra elektroniska patientjournaler" kan leda till. Dilemmat består i att lyckas bibehålla patienternas förtroende för journalernas säkerhet och sekretess samtidigt som man ser till att alla behövliga uppgifter är tillgängliga för all sjukvårdspersonal som behandlar en viss individ och ger dem möjlighet att erbjuda högsta möjliga vårdkvalitet. Problemet att bibehålla allmänhetens tillit till datasekretessen blir rimligtvis allvarigare när hälso- och sjukvården i ökad utsträckning blir gränsöverskridande. I meddelandet tar man upp möjligheten att göra en specifik dataskyddsstudie i anslutning till e-hälsovården. Detta bör vara en prioriterad åtgärd.

2.11 **Stöd åt hälso- och sjukvårdsmyndigheter och personal i arbetsledande ställning:** I meddelandet hävdas att e-hälsovården kan skapa nya möjligheter för personer som bor i avlägset belägna områden och har begränsad tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster samt för marginaliserade grupper (t.ex. personer med olika grader av funktionshinder). Detta gäller endast om man genomför de investeringar i teknisk infrastruktur som behövs i perifera områden. Utbildning av allmänheten kommer också att ha central betydelse.

⁽²⁾ Barber N, Parsons J, Clifford S, Darracott R, Horne R: "Patients' problems with new medication for chronic diseases", *Quality and Safety in Healthcare*, nr 13, juni 2004.

3. Lägesrapport

3.1 **Stora utmaningar på vägen mot en mer omfattande användning:** Som framgår av meddelandet är **interoperabilitet** en nyckelfråga. Om den skall kunna uppnås krävs det en mycket positivare satsning än man sett prov på hittills. Det bör bli lättare att åstadkomma **användarvänlighet** om de nödvändiga investeringarna görs. Frågorna om **sekretess och säkerhet** har redan behandlats i detta yttrande.

3.1.1 Föreskriften i det generella dataskyddsdirektivet om att man skall upprätta en uppförandekodex för specialområden som exempelvis hälso- och sjukvården bör genomföras snarast, särskilt för att lösa sekretess- och säkerhetsfrågorna.

3.1.2 Även bortsett från försäkringar om sekretessen måste allmänheten kunna lita på att rätten till ersättning skyddas om det uppstår problem med gränsöverskridande tjänster. Diskussionerna om förslaget till direktiv om tjänster på inre marknaden (KOM(2004) 2 slutlig) visar att yrkesansvarsförsäkringar har en täckning som skiftar kraftigt mellan medlemsstaterna. Försäkringsbolagen har framfört synpunkten att obligatorisk yrkesansvarsförsäkring skulle kunna göra det omöjligt för vissa sjukvårdsyrken att teckna försäkringar till överkomlig kostnad. De skulle ställas inför valet att sluta tillhandahålla tjänsterna eller arbeta illegalt. Detta problem måste lösas om medborgarna skall ha förtroende för gränsöverskridande e-hälsovårdstjänster.

3.2 Allmänheten är också engagerad i frågan om **kvalifikationerna** inom organ som erbjuder gränsöverskridande hälso- och sjukvård. Detta har tydligt framkommit i debatten om det föreslagna direktivet om ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer (KOM(2002) 119 slutlig). Det är avgörande att e-hälsovårdstjänsterna inte utnyttjas till att kringgå nationella bestämmelser. Den reglerande myndigheten i värdmedlemsstaten måste veta att en tjänst erbjuds av en yrkesutövare från en annan medlemsstat och ha anledning att anta att vederbörande har adekvata kvalifikationer och licens att utöva yrket och inte är föremål för disciplinåtgärder. Medborgarna vill vara säkra på att hälso- och sjukvårdspersonal från andra medlemsstater som erbjuder dem tjänster uppfyller samma normer som föreskrivs i den egna medlemsstaten. Man måste komma fram till en lösning i den berörda direktivtexten om allmänheten skall ha förtroende för e-hälsotjänsterna.

3.3 Ett exempel som skulle bidra till att förstärka säkerheten och rättssäkerheten skulle vara att standardisera e-receptblanketterna. För närvarande finns det ingen formatstandard för pappersrecept som gäller över hela EU. Det är ytterligare en faktor som medför svårigheter för patienter som vill lösa ut ett recept i en annan medlemsstat än den där det skrevs ut. Följaktligen skulle det vara rimligt att undersöka en standardisering av e-receptformat medan e-recepttjänsterna befinner sig i sin linda, i stället för att vänta tills det införts system i de enskilda medlemsstaterna. EU-företrädare för yrkena inom sjukvården,

tandvården och apoteken bör erbjudas att medverka i ett sådant initiativ.

3.4 Som man noterar i meddelandet föredrar medborgarna tjänster och upplysningar som är anpassade till deras behov och krav, samtidigt som de måste kunna känna sig säkra på att deras personliga integritet skyddas. E-hälsovårdssystem och -tjänster kan byggas ut snabbare om användargruppernas (vårdpersonal, patienter och medborgare) behov och intressen beaktas. Därför bör företrädare för användargrupperna integreras i utvecklingen av e-hälsovårdsprojekt. Det blir då mer sannolikt att dessa intressegrupper kommer att utnyttja och rekommendera e-hälsovården. De som planerar projekten bör vara starkt medvetna om att varje berörd kategori kan inlägga veto mot att genomföra projekt som inte anses positiva.

3.5 Det finns en risk att de samhällsgrupper som tas upp under underrubriken **Allas tillgång till e-hälsovård** utestängs från de möjligheter som e-hälsovården erbjuder, och detta måste angripas som en prioriterad fråga om inte människorna i dessa redan missgynnade grupper skall känna sig ännu mer marginaliserade. Om e-hälsovården läggs upp på ett förnuftigt sätt kan den bli ett centralt inslag i förbättrade hälso- och sjukvårdstjänster till denna kategori.

4. Mot ett europeiskt område för e-hälsovård: frågor och åtgärder

4.1 Målsättningarna på de områden som tagits upp tidigare i meddelandet kan bara uppnås om medlemsstaterna engagerar sig fullt ut; om alla berörda parter – inklusive företrädare för patienter, allmänheten och vårdyrkena – verkligen får medverka redan för början, både på nations- och EU-nivå; om det sker noggrann och kontinuerlig bevakning av att uppställda mål uppnås; samt om nödvändiga investeringar görs i den tekniska infrastrukturen. Detta kommer att bidra starkt till att ge medborgarna förtroende för e-hälsovårdstjänsterna och förmå dem att stödja den fortsatta utvecklingen. Utan allmänhetens stöd blir resultaten klena.

Regionkommittén har inte kommenterat varje enskild underrubrik i detta avsnitt av meddelandet.

4.2 **Fråga 1: Lösning på gemensamma problem:** (Meddelandets punkt 4.2.1) Det är viktigt att medlemsstaterna och kommissionen tar upp frågan om kostnadsersättning för tjänster som utnyttjas av personer som bor i gränsområdena. Man kan tänka sig omständigheter när en patient som bor nära en gräns kommer fram till att närmaste specialist som kan ge ett eventuellt andra läkarutlåtande via distanskonsultation (enligt punkt 4.3.2 i meddelandet) arbetar på ett sjukhus i en annan medlemsstat än den där patienten bor. För personer som bor i gränsområdena är det svårt att förstå varför det inte finns några bestämmelser om detta, och sådana bestämmelser borde anpassas efter vad som gäller i de olika medlemsstaterna.

4.2.1 (Meddelandets punkt 4.2.3) Beträffande patienters rörlighet kommer det att bli av stor vikt att komma fram till en gemensam syn på patientidentifikation – som behandlas under punkt 4.2.2.1 – och förtroende för att det finns strikt kompetenskontroll av yrkesutövare inom vården som erbjuder tjänster i medlemsstaterna.

4.2.2 (Meddelandets punkt 4.2.4) Här återkommer Regionkommittén till sitt tidigare uttalande om att gemenskapens finansiella stöd kommer att bli avgörande för att påskynda utbyggnaden av bredbandskommunikation på vissa orter med låg servicenivå.

4.2.3 (Meddelandets punkt 4.2.7) I kommissionens meddelande sägs det att "säkerheten kan ökas" om ansvarsfrågorna för e-hälsovårdsprodukter och -tjänster regleras. Regionkommittén anser att formuleringen bör förstärkas till att det är "direkt avgörande" att patienternas förtroende för e-hälsovårdstjänsterna stimuleras och bibehålls. Man bör fastställa ett tidigare datum än 2009 för när kommissionen, i samverkan med medlemsstaterna, skall ha upprättat den ram som krävs för större rättstrygghet i detta avseende.

4.3 Fråga 2: Pilotåtgärder för att ge skjuts åt e-hälsovården

4.3.1 (Meddelandets punkt 4.3.1) Det är välkommet att kommissionen samfinansierar utarbetandet av kvalitetskriterier för vårdrelaterade webbplatser ("webseals"). Regeringarna och de yrkesverksamma inom vården bör driva långsiktiga kampanjer för att få medborgarna att hellre utnyttja sådana webbplatser än andra. Det blir viktigt att ständigt övervaka sådana webbplatser för att se till att de kontinuerligt följer kvalitetskriterierna.

4.3.2 (Meddelandets punkt 4.3.3) Regionkommittén välkomnar införandet av det europeiska sjukvårdsförsäkringskortet. Det föreslagna europeiska sjukvårdsförsäkringskortet skulle när det införs innehålla uppgifterna på sjukförsäkringskortet och, när patienten så önskar, viktiga hälsodata. Patienten skulle då kunna ge enskilda vårdyrkesutövare tillstånd att hämta upp relevanta uppgifter för att de skall kunna erbjuda bästa möjliga vårdkvalitet. Även här kan man se betydelsen av interoperabilitet i elektroniska tekniktillämpningar. Det gäller att se till att vissa medicinska data som skulle kunna utnyttjas för att "plocka russin ur kakan" inte ställs till sjukförsäkringsorganens förfogande.

4.3.3 (Meddelandets punkt 4.4.1) Inrättandet av en högnivågrupp för e-hälsovård med uppgift att stödja kommissionens avdelningar kommer att bli en idealisk möjlighet att skapa förtroende genom att man bekräftar att alla intressenter kommer att medverka redan från början. Tanken är att forumet skall kunna bilda arbetsgrupper i specifika frågor, och en av

dessa bör givetvis vara interoperabilitet. Det bör finnas en nära koppling mellan e-hälsoforumet och den högnivågrupp om hälso- och sjukvården som skall inrättas i enlighet med kommissionens meddelande om patienters rörlighet.

5. Regionkommitténs rekommendationer

5.1 Finansiellt stöd bör utgå via EU:s struktur-/sammanhållningsfonder eller från Europeiska investeringsbanken, så att orter som annars skulle få sämre service kan få de effektiva bredbandskommunikationer som behövs.

5.2 Problemet med att upprätthålla allmänhetens tilltro till sekretessen för personliga medicinska uppgifter bör angräpas som en prioriterad fråga av kommissionen i samverkan med medlemsstaterna. Samtidigt måste man förklara värdet av att sjukvårdspersonal som medverkar i behandlingen får ta del av relevant information.

5.3 Företrädare för patienter, allmänheten och yrkesgrupperna inom vården bör redan från början få inflytande över alla förslag som berör e-hälsovårdsprojekt.

5.4 Aktiva åtgärder bör vidtas för att man specifikt skall ta till vara de äldre åldersgruppernas och andra sårbara gruppers intressen i anslutning till alla e-hälsovårdsprojekt. Under ett antal år skall alternativa möjligheter att få information och råd erbjudas.

5.5 Man bör fastställa ett tidigare datum än 2009 för när kommissionen, i samverkan med medlemsstaterna, skall ha upprättat den ram som krävs för större rättstrygghet när det gäller ansvarsfrågor för produkter och tjänster inom e-hälsovården.

5.6 Frågan om kostnadsersättning för gränsöverskridande tjänster bör prioriteras.

5.7 Medlemsstaternas regeringar och yrkesverksamma inom vården bör långsiktigt framhålla fördelarna med att använda "webseal"-sidor hellre än andra som marknadsförs till allmänheten.

5.8 Man bör skapa ett system som garanterar att "webseal"-sidorna hela tiden uppfyller etablerade kvalitetskriterier.

5.9 E-hälsovårdstjänster som innefattar medicinering bör aktivt angripa det allvarliga problemet att kurer inte fullföljs.

5.10 Det bör finnas en nära koppling mellan e-hälsoforumet och den högnivågrupp om hälso- och sjukvården som skall inrättas i enlighet med kommissionens meddelande om patienters rörlighet.

Bryssel den 17 november 2004

Regionkommitténs
ordförande
Peter STRAUB

Yttrande från Regionkommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättande av programmet "Aktiv ungdom" för perioden 2007–2013

(2005/C 71/09)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av följande:

Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om inrättande av programmet "Aktiv ungdom" för perioden 2007–2013 (KOM(2004) 471 slutlig – 2004/0152 COD),

Europeiska kommissionens beslut av den 14 juli 2004 att rådfråga kommittén i detta ärende i enlighet med EG-fördragets artikel 265 första stycket och artikel 149,

ordförandens beslut av 27 januari 2004 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta yttrandet i ärendet,

kommitténs yttrande om "Riktlinjer för en europeisk volontärtjänst för ungdomar" (CdR 191/1996 fin) ⁽¹⁾,

kommitténs yttrande om "Europeisk volontärtjänst för ungdomar" (CdR 86/1997 fin) ⁽²⁾,

Regionkommitténs yttrande om de nya programmen Sokrates, Leonardo da Vinci och Ungdom ⁽³⁾ (CdR 226/1998 fin),

kommitténs yttrande om kommissionens meddelande om Uppföljning av vitboken "Nya insatser för Europas ungdom" - Förslag till gemensamma mål för delaktighet och information för ungdomar efter rådets resolution av den 27 juni 2002 om ramar för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet ⁽⁴⁾ (CdR 309/2003 fin),

kommitténs yttrande om "Europeiska kommissionens vitbok: Nya insatser för Europas ungdom" ⁽⁵⁾ (CdR 389/2001 fin),

kommitténs yttrande om utkast till Europaparlamentets och rådets beslut om en enhetlig ram för tydlighet i kvalifikationer och meriter (Europass) ⁽⁶⁾ (CdR 307/2003 fin),

kommitténs övergripande yttrande om Uppföljning av vitboken Nya insatser för Europas ungdom – Förslag till gemensamma mål för volontärarbete bland ungdomar och Förslag till gemensamma mål för ökad förståelse för och ökade kunskaper om ungdomar ⁽⁷⁾ (CdR 192/2004 fin),

⁽¹⁾ EGT C 42 av den 10.2.1997, s. 1.

⁽²⁾ EGT C 244 av den 11.8.1997, s. 47 (KOM(96) 610 slutlig – 96/0318 COD).

⁽³⁾ EGT C 51 av den 22.2.1999, s. 77 (KOM(1998) 329 slutlig), (KOM(1998) 330 slutlig), (KOM(1998) 331 slutlig).

⁽⁴⁾ EGT C 22 av den 24.1.2001, s. 7 (KOM(2003) 184 slutlig).

⁽⁵⁾ EGT C 373 av den 2.12.1998, s. 20 (KOM(2001) 681 slutlig).

⁽⁶⁾ KOM(2003) 796 slutlig.

⁽⁷⁾ KOM(2004) 336 slutlig och KOM (2004) 337 slutlig.

Europaparlamentets och rådets beslut nr 1031/2000/EG av den 13 april 2000 om inrättandet av gemenskapens åtgärdsprogram "Ungdom" ⁽⁸⁾,

Europaparlamentets och rådets beslut nr 790/2004/EG av den 21 april 2004 om upprättandet av ett handlingsprogram för gemenskapen för att främja organ verksamma på europeisk nivå inom ungdomsområdet ⁽⁹⁾,

resolution från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, av den 27 juni 2002 om ramar för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet ⁽¹⁰⁾,

meddelande från kommissionen till rådet: Uppföljning av vitboken "Nya insatser för Europas ungdom" – Förslag till gemensamma mål för delaktighet och information för ungdomar efter rådets resolution av den 27 juni 2002 om ramar för det europeiska samarbetet på ungdomsområdet (KOM(2003) 184 slutlig),

rådets resolution av den 25 november 2003 om gemensamma mål för delaktighet och information för ungdomar ⁽¹¹⁾,

resolution från rådet och ungdomsministrarna församlade i rådet av den 8 februari 1999 om ungdomars deltagande ⁽¹²⁾, om utbildningsdimensionen inom idrottsverksamhet i europeiska gemenskapens ungdomsprogram ⁽¹³⁾, om social integration av ungdomar ⁽¹⁴⁾ och om främjande av ungdomars initiativförmåga, företagsamhet och kreativitet ⁽¹⁵⁾,

meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet - Europeiska volontärtjänsten för ungdomar (KOM(96) 610 slutlig – 96/0318 COD),

Europaparlamentets och rådets rekommendation om rörlighet inom gemenskapen för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, volontärer, lärare och utbildare ⁽¹⁶⁾,

rapport från kommissionen - Halvtidsutvärdering av programmet Ungdom 2000–2006 (för perioden 2000–2003) (KOM(2004) 158 slutlig),

kommissionens vitbok "Styrelseformerna i EU" (KOM(2001) 428 slutlig),

artikel 13 och 149 i Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

det utkast till yttrande (CdR 270/2004 rév. 1) som antogs av utskottet för kultur och utbildning den 22 september 2004 (föredragande; **Alvaro Ancisi**, kommunfullmäktigeledamot i Ravenna (IT-PPE)).

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 57:e plenarsession den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 17 november) följande yttrande:

⁽⁸⁾ EGT L 117, 18.5.2000, s. 1.

⁽⁹⁾ EUT L 138 av den 30.4.2004, s. 24.

⁽¹⁰⁾ EGT C 168 av den 13.7.2002, s. 2.

⁽¹¹⁾ EUT C 295 av den 5.12.2003, s. 6.

⁽¹²⁾ EGT C 42 av den 17.2.1999, s. 1.

⁽¹³⁾ EGT C 8 av den 12.1.2000, s. 5.

⁽¹⁴⁾ EGT C 374 av den 28.12.2000, s. 5.

⁽¹⁵⁾ EGT C 196 av den 12.7.2001, s. 2.

⁽¹⁶⁾ EGT L 215, 9.8.2001, s. 30.

1. Regionkommitténs synpunkter

1.1. Regionkommittén anser att främjandet av det europeiska medborgarskapet och integrationen av de unga i samhället ingår bland kommitténs politiska prioriteringar, och att det är på lokal och regional nivå som ungdomarna i praktiken utövar sitt aktiva medborgarskap. Förslaget har därför ett samband med EDUC-utskottets prioriteringar (punkt 1.2 i EDUC-utskottets arbetsprogram för 2004).

1.2. Kommittén är medveten om att ungdomarnas aktiva medborgarskap, känslan av europeisk tillhörighet och utvecklingen av solidaritet och ömsesidig förståelse är centrala för unionens sociala sammanhållning och för freden.

1.3. Kommittén stöder de fem mål som kommissionen har fastställt, i synnerhet beförordningen av programområdena "Ungdom för Europa" och "Europeisk volontärtjänst", för den påverkan och spridningseffekt som de kan ha även på den nationella politiken på ungdomsområdet.

1.4. ReK uppskattar i synnerhet programområdet "Ungdom för världen", som gör det möjligt att utöka utbyten och åtgärder för volontärtjänst till det utvidgade EU:s grannländer, och programområdena 4 och 5, där man fastställer stödstrukturer för samarbetet mellan aktörer, organisationer i det civila samhället, förvaltning och politiker som sysslar med ungdomsfrågor.

1.5. Regionkommittén ställer sig bakom kommissionens val att ta hänsyn till demografiska, ekonomiska och sociokulturella förändringar genom att omdefiniera programmets målgrupp så att den omfattar ungdomar mellan 13 och 30 år, i stället för som tidigare mellan 15 och 25.

1.6. Kommittén ser med tillfredsställelse att den öppna samordningsmetoden används, liksom komplementaritetsprincipen för ungdomspolitikerna på europeisk respektive nationell nivå, på villkor att denna metod ger de lokala och regionala myndigheterna möjlighet att delta fullt ut och att deras grundläggande roll för ett framgångsrikt genomförande av programmet erkänns med avseende på subsidiaritets-, närhets- och proportionalitetsprinciperna.

1.7. Kommittén anser också att det är nödvändigt att de deltagande länderna vidtar särskilda åtgärder för att undanröja alla hinder för rörligheten för programmets deltagare och att man inrättar lämpliga instrument på nationell och europeisk nivå för erkännandet av volontärtjänst samt för den formella och icke-formella utbildning som ungdomarna tillägnar sig

genom deltagandet i programmet, bland annat genom att integrera ungdomsprogrammet i andra åtgärdsprogram inom gemenskapen.

1.8. ReK framhåller att man vid genomförandet av programmet måste beakta de olika ländernas särdrag. Anslag bör kunna beviljas för verksamhet som är karakteristisk för kommunerna. Även lokal verksamhet som redan bedrivs och som fallit väl ut bör kunna få stöd.

1.9. ReK konstaterar att det i inledningen och bilagorna till beslutsförslaget föreslås att man skall finansiera partnerskap med regionala eller lokala organ i syfte att på längre sikt utveckla projekt som kombinerar olika programområden och inriktat stödet på samordningsverksamhet. Det föreslås också partnerskap med regionala eller lokala organ inom programområdet "ungdomsledare och stödstrukturer". Dessa förslag framgår dock inte klart i själva beslutet.

2. Regionkommitténs rekommendationer

Kommitténs bedömning

- a) Det är viktigt att definiera **nya instrument för att förenkla och göra programmet mer flexibelt**, göra förfarandena tydligare och informationen mer tillgänglig för användarna. Vidare bör möjligheter sökas till mer decentraliserade strukturer.
- b) För att programmet skall lyckas krävs ett **ökat utnyttjande av den roll som den regionala och lokala nivån spelar**. Det är ju här som ungdomar konkret utövar ett aktivt medborgarskap, deltar i samhällslivet och det politiska livet, i volontärarbete och solidaritetsaktioner.
- c) Det är på regional och lokal nivå som det är möjligt att mer effektivt säkerställa spridning av information om programmet också till mindre gynnade ungdomsgrupper, att uppmuntra till nya initiativ, främja tillväxten av icke-statliga sammanslutningar som vänder sig till ungdomar och deras förmåga att driva projekt på EU-nivå samt att pröva och utbyta goda lösningar.
- d) Kommissionens **tre viktigaste angreppspunkter**, som tydligt framgick vid halvtidsutvärderingen av programmet, behöver övervakas konstant:
 - Avsaknaden i många EU-länder av lagstiftning för **volontärverksamhet** som värnar om och erkänner verksamhetens särskilda karaktär.

- Bristerna avseende **programutnyttjarnas rörlighet** och deras juridiska, sociala och hälsomässiga skydd, särskilt i partnerländerna.
 - Frånvaron av lämpliga instrument på nationell nivå och EU-nivå som erkänner den **formella och informella utbildningen** hos de ungdomar som deltar i programmens verksamhet.
- e) Det är viktigt att stödja de icke-statliga organisationer som är aktiva på EU-nivå och det Europeiska ungdomsforumet, men lika viktigt är att stödja de **nationella forumen** och låta dem bilda nätverk, att verka för lokala ungdomsinitiativ och små sammanslutningar som på det lokala planet främjar EU-projekt.

Rekommendation 1

Artikel 3.5

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Inom ramen för det allmänna målet att främja det ungdomspolitiska samarbetet på europeisk nivå:	Inom ramen för det allmänna målet att främja det ungdomspolitiska samarbetet på europeisk nivå <u>med särskild fokus på den regionala och lokala nivån:</u>

Motivering

Ändringsförslaget beaktar att det är på lokal nivå som god praxis kan utvecklas för att främja ungdomars utövande av ett aktivt medborgarskap genom att uppmuntra deras deltagande i det lokala samhällslivet, i strukturerna för den representativa demokratin och i olika former för att lära sig detta engagemang.

Rekommendation 2

Artikel 8.2

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Kommissionen och de länder som deltar i programmet skall vidta lämpliga åtgärder för att utveckla strukturer på europeisk, nationell och, i förekommande fall, regional eller lokal nivå, för att förverkliga programmets mål och för att tillvarata programverksamheten.	Kommissionen och de länder som deltar i programmet skall vidta lämpliga åtgärder för att utveckla strukturer på europeisk, nationell och, i förekommande fall, regional eller lokal nivå, för att förverkliga programmets mål och för att tillvarata programverksamheten.

Motivering

För att nå programmets mål är det viktigt att garantera en bred tillgång till information om de möjligheter som programmet kan erbjuda ungdomar och aktörer som arbetar med ungdomar och att på regional och lokal nivå säkerställa stöd till icke-statliga organisationer, samt att sprida information om åtgärder för stöd till ungdomsinitiativ.

Rekommendation 3

Artikel 8.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
<p>Kommissionen och de länder som deltar i programmet skall vidta lämpliga åtgärder för att främja erkännandet av icke-formell och informell utbildning för ungdomar, bland annat genom att utfärda ett intyg på nationell eller europeisk nivå som i synnerhet erkänner den erfarenhet som deltagarna fått och som styrker ungdomarnas eller ungdomsledarnas direkta medverkan i något av programområdena.</p>	<p>. Kommissionen och de länder som deltar i programmet skall vidta lämpliga åtgärder för att främja erkännandet av icke-formell och informell utbildning för ungdomar, bland annat genom att utfärda ett intyg på nationell eller europeisk nivå som i synnerhet erkänner den erfarenhet som deltagarna fått och som styrker ungdomarnas eller ungdomsledarnas direkta medverkan i något av programområdena eller i en liknande verksamhet som godkänns på EU-nivå. <u>Detta mål kan stärkas genom den komplementaritet med andra gemenskapsåtgärder som fastställs i artikel 11.</u></p>

Motivering

För att nå målet om erkännande av formell eller informell kompetens som uppnåtts genom deltagande i volontärverksamhet, aktioner för solidaritet, deltagande och utbyte är det nödvändigt att utnyttja komplementariteten med andra gemenskapsinsatser på området utbildning, vidareutbildning och kultur, vilket fastställs i artikel 11, samt med nationell politik och nationella instrument, vilket fastställs i artikel 12.

Rekommendation 4

Artikel 8.6 b

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p>6 ba Fastställa att de nationella programkontoren överlåter <u>några av sina uppgifter till den regionala och lokala nivån.</u></p>

Motivering

Delegeringen till regional och lokal nivå av några av de nationella kontorens uppgifter kan ge användarna av programmet en ökad tillgänglighet och närhet, vilket är särskilt värdefullt för att hjälpa också små icke-statliga organisationer med information, PR-åtgärder, offerter och projektutvärdering och för att nå ungdomar med sämre möjligheter.

Rekommendation 5

Artikel 12.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
De länder som deltar i programmet kan få en EU-märkning för nationell eller regional verksamhet som liknar den verksamhet som avses i artikel 4.	De länder som deltar i programmet kan få en EU-märkning för nationell, eller regional <u>eller lokal</u> verksamhet som liknar den verksamhet som avses i artikel 4.

Motivering

Det är främst på lokal nivå som ungdomar deltar i det demokratiska livet och i volontärverksamhet, och det är där som strukturer för formell och informell utbildning utvecklas.

Rekommendation 6

Artikel 4.4

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Detta programområde skall stödja organ som är verk-samma på europeisk nivå inom ungdomsområdet, särskilt i form av bidrag till driften av icke-statliga ungdomsorgani-sationer, nätverksbyggande mellan sådana organisationer, utbyten, utbildning och nätverksbyggande för ungdomsle-dare, uppmuntran till innovation och kvalitet i verksam-heten, information till ungdomar samt införande av de programstrukturer och den programverksamhet som behövs för att förverkliga programmets mål.	Detta programområde skall stödja organ som är verk-samma på europeisk nivå inom ungdomsområdet, särskilt i form av bidrag till driften av icke-statliga ungdomsorgani-sationer, nätverksbyggande mellan sådana organisationer, utbyten, utbildning och nätverksbyggande för ungdomsle-dare, uppmuntran till innovation och kvalitet i verksam-heten, information till ungdomar, samt införande av de programstrukturer och den programverksamhet som behövs för att förverkliga programmets mål <u>samt främjande av partnerskap med lokala och regionala organ.</u>

Motivering

Målet "främjande av partnerskap med lokala och regionala organ" bör också framhållas i själva besluts-förslaget eftersom det nämns i motiveringsdelen och bilagan med hänvisning till programområde 4.

Bryssel den 17 november 2004

Regionkommitténs

ordförande

Peter STRAUB

Yttrande från Regionkommittén om Meddelande från kommissionen "Ett starkare partnerskap för de yttersta randområdena"

(2005/C 71/10)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

Meddelande från kommissionen – Ett starkare partnerskap för de yttersta randområdena (KOM(2004) 343 slutlig),

kommissionens beslut av den 27 maj 2004 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i ärendet,

presidiets beslut av den 10 februari 2004 att ge utskottet för territoriell sammanhållningspolitik i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet,

artikel 299.2 i EG-fördraget,

artiklarna III-330 och III-56.3 a i utkastet till fördrag om upprättande av en konstitution för Europa,

kommissionens rapport om åtgärder för genomförande av artikel 299.2: Europeiska unionens yttersta randområden ⁽¹⁾,

Regionkommitténs yttrande om "Problematiken beträffande unionens yttersta randområden med avseende på tillämpningen av artikel 299" (CdR 440/2000 fin) ⁽²⁾,

slutsatserna från Europeiska rådet i Sevilla den 21–22 juni 2002 och i Bryssel den 17–18 juni 2004,

det gemensamma uttalandet från Spanien, Frankrike och Portugal och de sju regionerna i gemenskapens yttersta randområden samt bidragen från regionerna av den 2 juni 2003,

slutdeklarationerna från ordförandekonferenserna i Ponta Delgada den 2 september 2004, på Martinique den 30 oktober 2003, La Palma den 15 oktober 2002, Lanzarote den 25 september 2001 och i Funchal den 31 mars 2000,

Europaparlamentets resolution om kommissionens meddelande om den tredje rapporten om ekonomisk och social sammanhållning ⁽³⁾,

Regionkommitténs yttrande om "Tredje rapporten om ekonomisk och social sammanhållning" (CdR 120/2004 fin) ⁽⁴⁾,

Europeiska kommissionens rapport om "Ett starkare partnerskap för de yttersta randområdena – resultat och framtidsutsikter" (SEK(2004) 1030 slutlig),

det utkast till yttrande (CdR 61/2004 rév. 1) som antogs den 24 september 2004 av utskottet för territoriell sammanhållningspolitik (föredragande: **Adan Martin Menis**, regionpresident i regionen Kanarieöarna (ES-ELDR),

⁽¹⁾ KOM(2000) 147 slutlig, 14.3.2000.

⁽²⁾ EGT C 144, 16.5.2001, s. 11.

⁽³⁾ Dokumentet antogs av Europaparlamentet den 22.4.2004.

⁽⁴⁾ Yttrandet antogs av ReK den 17.6.2004.

och av följande skäl:

- 1) EU:s sju yttersta randområden – Azorererna, Guadeloupe, Guyana, Kanarieöarna, Madeira, Martinique och Réunion – är fullvärdiga EU-regioner men präglas samtidigt av särskilda förhållanden och skiljer sig från EU:s övriga regioner.
- 2) Dessa områden utmärks av en rad bestående handikapp, däribland avlägsen belägenhet, ringa storlek och brist på diversifiering inom produktionsstrukturen, som är orsaken till dessa områdens isolering och sårbarhet, vilket framhålls i artikel 299.2 i EG-fördraget.
- 3) Detta leder till extrakostnader och särskilda problem för dessa områden när det gäller tillväxt, konvergens och ekonomisk hållbarhet, och hindrar dem att fullt ut dra fördel av inre marknadens dynamik, begränsar invånarnas möjligheter och minskar företagens konkurrenskraft.
- 4) På grund av sitt geografiska läge kan EU:s yttersta randområden bli strategiska europeiska plattformar i utvecklingen av den roll som EU vill spela på världsscenen.
- 5) Deras särdrag motiverar fullt ut att de särbehandlas vid genomförandet av gemenskapspolitiken i syfte att tillgodose dessa områdens särskilda behov och stärka deras utvecklingspotential.
- 6) Därför är det lämpligt att stödja de yttersta randområdenas och de berörda nationella myndigheternas tillvägagångssätt när det gäller tillämpningen av en övergripande och konsekvent strategi för de yttersta randområdena, ge dem erforderliga medel och se till att strategin omsätts i en effektiv EU-politik till stöd för dessa randområden.

Yttrandet antogs vid Regionkommitténs 57:e plenarsession den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 18 november).

1. Regionkommitténs ståndpunkt

Särbehandlingen av de yttersta randområdena: övergripande goda resultat men målet är inte nått

1.1 Regionkommittén ställer sig positiv till att Europeiska kommissionen redan 1986 beslutade att upprätta en särskild ram för tillämpningen av gemenskapsrätten och den gemensamma politiken i dessa områden med utgångspunkt i Posei (de särskilda programmen för de yttersta randområdena på grund av deras avlägsna geografiska läge och ökaraktär).

1.2 Regionkommittén vill framhålla att EG-fördragets artikel 299.2, som avser EU:s yttersta randområden, antogs mot bakgrund av en rad konkreta målsättningar, nämligen följande:

- Bekräfta de yttersta randområdenas särdrag och behovet av att integrera detta synsätt i EU:s samtliga politikområden, framför allt genom att bevara det prioriterade stödet inom ramen för strukturpolitiken för ekonomisk och social sammanhållning.
- Anpassa gemenskapspolitiken till de regionala förhållandena genom att vid behov tillämpa särskilda åtgärder och fastställa särskilda villkor för tillämpningen av fördraget för att dessa regioner skall kunna utvecklas.
- Ta hänsyn till de yttersta randområdenas geografiska särdrag i samband med handels- och samarbetspolitiken och vid avtal med grannländerna.

1.3 Regionkommittén anser att dessa målsättningar fortfarande är helt aktuella och långt i från har uppfyllts. De kräver fortsatta insatser från EU:s sida, vilket framgår av att de yttersta randområdena ges ett konstitutionellt erkännande genom att de behandlas i artikel III-330 i utkastet till fördrag om upprättande av en konstitution för Europa.

1.4 Regionkommittén vill i sammanhanget framhålla att kommittén ställde sig mycket positiv till Europeiska kommissionens rapport av den 14 mars 2000 om tillämpningen av fördragets artikel 299.2. Den var tänkt att utgöra ett "kvalitativt språng framåt" när det gäller gemenskapens tillvägagångssätt med avseende på de yttersta randområdena, och att inleda en ny, avgörande etapp i utformningen av en övergripande och konsekvent strategi i syfte att skapa en hållbar utveckling i dessa regioner.

1.5 Regionkommittén anser att de åtgärder som antagits till följd av den rapport som antogs den 14 mars 2000 i stort är mycket positiva. Regionkommittén vill emellertid påpeka att det utvidgade EU för närvarande befinner sig i ett avgörande skede av integrationsprocessen och står inför ett flertal stora utmaningar som kräver genomgripande förändringar av institutionerna, gemenskapspolitiken och den europeiska ekonomin.

1.6 Trots de positiva aspekter som redan nämnts anser Regionkommittén att man för att möta dessa förändringar bör förbättra det aktuella tillvägagångssättet och bygga ut gemenskapspolitiken med avseende på de yttersta randområdena så att det mot bakgrund av den nya europeiska kontexten fastställs lämpliga villkor för dessa områden som säkerställer att de fullt ut kan delta i det nya EU.

1.7 Regionkommittén ställer sig positiv till att Europeiska rådet hela tiden har tagit hänsyn till och bevakat de yttersta randområdenas situation. Regionkommittén vill erinra om att man i slutsatserna från Europeiska rådet i Sevilla i juni 2002 fastställde behovet av att bredda tillämpningen av artikel 299.2 i fördraget och vidta lämpliga åtgärder för att ta hänsyn till de yttersta randområdenas särskilda behov på samtliga politikområden, bland annat i fråga om transporter och reformen av vissa politikområden, framför allt regionalpolitiken. Regionkommittén vill vidare framhålla att kommissionen samtidigt lovade att lägga fram en rapport om de yttersta randområdena med utgångspunkt i en övergripande och konsekvent strategi som tar hänsyn till deras särpräglade problem och förser dem med medel för att lösa dem.

1.8 Regionkommittén välkomnar även kommissionens meddelande om "Ett starkare partnerskap för de yttersta randområdena", som antogs den 26 maj 2004, och kommissionens rapport "Ett starkare partnerskap för de yttersta randområdena – resultat och framtidsutsikter", som antogs den 6 augusti 2004. Regionkommittén noterar EU:s vilja att emotse de särskilda regionala behoven och framför allt erkännandet av de yttersta randområdenas särskilda situation som fullt ut motiverar särbehandling på samtliga politikområden.

Mot en övergripande och konsekvent strategi för utveckling i de yttersta randområdena

1.9 Regionkommittén välkomnar Europeiska kommissionens förslag att öka sitt samarbete med EU:s yttersta randområden och med ordförandekonferensen, som visar att det finns en vilja att ge den europeiska integrationen en regional dimension.

1.10 Regionkommittén konstaterar att kommissionen har ökat sin förståelse av de yttersta randområdenas komplicerade situation. Vi håller med om att det fortfarande finns begränsningar i de yttersta randområdena som hindrar dem att utvecklas och integreras i linje med övriga EU-regioner och att viss gemenskapspolitik, som utformats med utgångspunkt i ett övergripande EU-perspektiv utan hänsyn till de yttersta områdenas särskilda situation, inte är anpassad till dessa regioner.

1.11 Kommittén konstaterar att grunden för byggandet av Europa bland annat är hänsyn till mångfalden och särdragen i EU:s olika regioner, vilket är en förutsättning för goda framsteg

i unionen. Regionkommittén stöder särskilt utarbetandet av en arbetsstrategi för regioner med geografiska hinder. Strategin skall notera särdrag i sådana regioner och ta fram lämpliga instrument för att bemöta dessa problem.

1.12 Regionkommittén är positiv till kommissionens tre prioriteringar – konkurrenskraft, tillgänglighet och kompensation för andra begränsningar samt regional integrering – som syftar till att fastställa en gemenskapsstrategi för tillväxt och konvergens i de yttersta randområdena.

1.13 Regionkommittén stöder Europeiska kommissionens avsikt att ytterligare kartlägga och åtgärda merkostnaderna i de yttersta randområdena för att komma till rätta med deras handikapp.

1.14 Vi kan dock notera att kommissionens förslag endast i viss mån svarar mot uppdraget från Europeiska rådet i Sevilla och de behov som regionerna och respektive medlemsländer gett uttryck för.

1.15 Regionkommittén vill framför allt betona att kommissionens analys inte utmynnar i någon effektiv övergripande strategi som mobiliserar samtliga gemenskapens politikområden och deras resurser i syfte att beakta de yttersta randområdenas särskilda förhållanden.

1.16 Regionkommittén beklagar att Europeiska kommissionen trots sin vilja att tillämpa de uppställda prioriteringarna dels via sammanhållningspolitiken, dels via övrig gemenskapspolitik, inte ger tillräckligt detaljerad information om vilka medel man avser mobilisera när det gäller de sistnämnda utan avvaktar senare beslut eller nya studier.

1.17 För de yttersta randområdena föreslår kommissionen att man vid tillämpningen av den allmänna ramen för sammanhållningspolitiken skall kombinera två specifika instrument: ett program för kompensation för de yttersta randområdenas särskilda begränsningar och en åtgärdsplan för utvidgat grannskap.

1.18 Regionkommittén ställer sig positiv till ovanstående instrument som endast riktar sig till de yttersta randområdena och som skall uppväga nackdelarna till följd av deras särskilda situation. Vi konstaterar dock att det saknas konkreta uppgifter om det ekonomiska stödet till dessa områden.

1.19 Regionkommittén beklagar att kommissionen inte har valt att låta alla dessa regioner omfattas av det framtida konvergensmålet, och vi vill än en gång påpeka att ett automatiskt stödberättigande inom ramen för denna målsättning är det lämpligaste sättet att både komma till rätta med de strukturella nackdelarna till följd av de yttersta randområdenas särskilda situation och även i fortsättningen likabehandla dessa regioner.

1.20 Regionkommittén vill betona att de handikapp som de yttersta randområdena är befästa med är permanenta och gemensamma för dem alla, oberoende av inkomstnivå, och vi vill påpeka att problemen i de yttersta randområdena inte bara handlar om inkomster utan om komplexa strukturella förhållanden som på ett genomgripande sätt påverkar invånarna och företagens konkurrenskraft.

1.21 Regionkommittén kan konstatera att samtliga randområden, inklusive de områden vars inkomstnivå motsvarar 75 % av gemenskapens genomsnitt, har en brist på grundläggande infrastruktur, och saknar de konvergens- och konkurrensförutsättningar som krävs för att kunna uppfylla målsättningarna i den strategi som utarbetades i Lissabon och Göteborg. Vi menar att det är omöjligt att fullfölja konvergensprocessen om det inte finns någon kontinuitet i EU:s regionalpolitik efter 2006 i form av en övergripande ram, anpassad till dessa områdens särskilda särdrag.

1.22 Regionkommittén vill påpeka att en mycket stor del av de yttersta randområdenas möjligheter till tillväxt, diversifiering och ökad produktivitet är koncentrerad till viss traditionell produktion med konkreta konkurrensfördelar samt till turismen och utnyttjandet av andra produktionsalternativ. Därför anser vi att det är viktigt att en effektiv strategi för modernisering, innovation och utveckling av de yttersta randområdena tar hänsyn till denna verksamhet.

1.23 Regionkommittén är positiv till att de yttersta randområdena enligt de nya programmen för europeiskt territoriellt samarbete är stödberättigade inte bara inom ramen för det internationella samarbetet men även när det gäller det gränsöverskridande samarbetet. Vi anser att detta är nödvändigt för att kunna uppnå målet att integrera de yttersta randområdena inom sin geografiska del av världen, vilket även kommissionen påpekar.

1.24 Regionkommittén välkomnar den vikt som fästs vid att fördjupa kontakterna mellan regionerna i de yttersta randområdena och grannländerna utanför EU samt vid att inrätta en åtgärdsplan för utvidgat grannskap i syfte att främja att det inrättas ett område med ekonomisk, social och kulturell tillväxt och integration i EU:s gränsområden. Vi beklagar dock att man inte specificerar vilka ekonomiska medel som skall avsättas i detta syfte.

1.25 Regionkommittén menar att inrättandet av en grannskapspolitik för de yttersta randområdena kräver att det avsätts tillräckliga ekonomiska medel för att de på ett effektivt sätt skall kunna spela en aktiv roll som gränsområde inom EU och på ett märkbart sätt bidra till gemenskapens insatser när det gäller att bekämpa fattigdomen och främja de demokratiska värdena, de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen i sina grannländer.

1.26 För att uppfylla dessa målsättningar anser emellertid Regionkommittén att det krävs en effektiv och konsekvent

samordning med EU:s instrument för utrikespolitik och utvecklingsarbete, framför allt bestämmelserna i Cotonou-avtalet, Meda- och ALA-programmet samt med alla framtida initiativ och gemenskapsprogram med dessa områden i världen.

1.27 Vi vill uttrycka vår tillfredsställelse när det gäller kommissionens avsikt att göra en djupgående undersökning för att se hur tjänsterna i allmänhetens intresse fungerar i de yttersta randområdena och låta en arbetsgrupp utarbeta lämpliga förslag.

1.28 Regionkommittén ställer sig positiv till att kommissionen kommer att ta hänsyn till de yttersta randområdenas särskilda situation när det gäller statsstöd.

1.29 Reglerna om statligt stöd, som utarbetats i anslutning till inre marknaden för att säkerställa att denna fungerar väl, kan inte tillämpas utan åtskillnad när det gäller stöd till företag i dessa regioner eftersom dessa – vilket även kommissionen påpekar – inte fullt ut kan dra nytta av inre marknaden fördelar.

1.30 Vi beklagar därför att kommissionen inte har valt att inbegripa samtliga regioner i EU:s yttre randområden – även dem vars inkomstnivå är högre än 75 % av EU:s genomsnitt – i artikel 87.3 a. Det skulle ha varit den lämpligaste lösningen för att komma till rätta med de strukturella handikapp till följd av deras avlägsna belägenhet och likabehandla dessa regioner.

1.31 Att samtliga regioner i EU:s yttersta randområde omfattas av artikel 56.3 a i konstitutionsfördraget (tidigare artikel 87.3 a) visar tydligt den europeiske lagstiftarens avsikt, och vi vill uppmana kommissionen att på området för rättssäkerhet se över sin position i förhandlingarna om riktlinjerna för regionalstöd och se till att samtliga regioner i EU:s yttersta randområden ingår i nämnda kategori i det slutliga förslaget.

1.32 Vi anser även att den planerade höjningen av stödet med 10 % bör utvärderas mot bakgrund av kommissionens förslag i samband med översynen av riktlinjerna för regionalstöd i syfte att fastställa om denna höjning är tillräcklig för att säkerställa en politik till stöd för investeringarna i dessa områden.

1.33 Mot bakgrund av ovanstående anser Regionkommittén inte att Europeiska kommissionen fullt ut uppfyller förväntningarna när det gäller den övergripande och konsekventa strategi som Europeiska rådet efterlyste vid mötet i Sevilla.

1.34 Vi anser därför att förslaget är otillräckligt. Kommissionens tillvägagångssätt borde ha inneburit ett steg framåt i riktning mot en EU-politik för de yttersta randområdena som gör det möjligt att inom ramen för all gemenskapspolitik utveckla permanenta åtgärder som är bättre anpassade till förhållandena i dessa områden.

1.35 Vi är övertygade om att de yttersta randområdena fortfarande är beroende av stöd från EU för att kunna förbättra sin konkurrenskraft och fullfölja sin konvergensprocess, dvs. utveckla ekonomin och ge sina invånare samma villkor som i övriga EU.

1.36 Slutligen stöder Regionkommittén Europeiska rådets uppfattning att man snarast bör behandla meddelandet om en strategi för de yttersta randområdena.

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1 Vi föreslår att kommissionen ser över sitt förslag om hur de yttersta randområdena skall behandlas inom ramen för sammanhållningspolitiken i syfte att låta samtliga dessa regioner omfattas av det framtida konvergensmålet, oberoende av deras BNP. Det vore den lämpligaste lösningen för att beakta dessa områdens strukturella handikapp och säkerställa en fortsatt likabehandling av dem.

2.2 Vi vill uppmana kommissionen att bevilja tillräckliga ekonomiska resurser till de två föreslagna instrumenten, programmet för kompensation för merkostnaderna och åtgärdsplanen för utvidgat grannskap. Resurserna skall motsvara de yttersta randområdenas särskilda behov, även med avseende på de randområden vars inkomster överstiger 75 % av gemenskapens genomsnittsinkomst, och göra det möjligt att uppnå de uppställda målen.

2.3 Vi vill påpeka att samtliga regioner i de yttersta randområdena, även de som inte längre omfattas av konvergensmålet, till följd av sin situation måste göra investeringar, särskilt i fråga om infrastruktur, och därför uppmanar vi kommissionen att förbinda sig att inom ramen för det särskilda programmet ge tillstånd till sådana investeringar, i syfte att förbättra deras situation.

2.4 Vi vill uppmana Europeiska kommissionen att snarast möjligt inleda arbetet med en åtgärdsplan för utvidgat grannskap för de yttersta randområdena. Målsättningen bör vara en effektiv och konsekvent samordning med EU:s övriga instrument för utrikespolitik och utvecklingssamarbete och handels- och tullpolitiska åtgärder, och kommissionen bör presentera tydliga förslag om hur man skall samordna dessa åtgärder med det nyligen framlagda "grannskapsinitiativet".

2.5 Vi vill betona att det är nödvändigt att säkerställa att de yttersta randområdena inbegrips i avsnittet om gränsöverskridande samarbete inom ramen för de nya programmen för europeiskt territoriellt samarbete. Det bör vara en förutsättning för att integrationsmålet skall kunna bli verklighet i det geografiska närområdet.

2.6 Vi vill föreslå att kommissionen med hänsyn till de nya riktlinjerna för regionalstöd gör en översyn av sina förslag i syfte att inbegripa bestämmelserna i utkastet till konstitutionellt

fördrag och bevara de aktuella stödnivåerna. Dessutom bör man se över möjligheten att ge ett fast, permanent stöd. När det gäller statsstödet till jordbruks- och fiskesektorn vill vi uppmana kommissionen att även i fortsättningen – och i ännu högre grad – särbehandla de yttersta randområdena.

2.7 På skatteområdet bör kommissionen säkerställa att de yttersta randområdena även i fortsättningen omfattas av differentierade skattesystem, som är nödvändiga för dessa regioners ekonomiska utveckling.

2.8 Regionkommittén vill uppmana kommissionen att, inom ramen för det partnerskap som skall svara för tillämpningen av meddelandet om de yttersta randområdena, genomföra uppdraget från Europeiska rådet i Sevilla och fastställa en effektiv övergripande strategi som gör det möjligt att anpassa all gemenskapspolitik till dessa regioners särskilda förhållanden samt föreslå särskilda åtgärder inom sammanhållningspolitikens olika sektorer.

2.9 Vi rekommenderar framför allt att man bekräftar och konsoliderar särbehandlingen av den traditionella produktionen liksom diversifieringsinsatserna och moderniseringsprocessen inom den primära sektorn i syfte att öka dess bidrag till tillväxt- och konvergensprocessen i de yttersta randområdena.

2.10 Vi vill föreslå att kommissionen förtydligar sitt förslag till anpassning av Posei-programmet och uppmanar kommissionen att föreslå permanenta åtgärder och en budget som är anpassad till nämnda programs utvecklingsmål.

2.11 Vi vill uppmana kommissionen att inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för bananer fastställa en tillräckligt hög tulltaxa för att bevara gemenskapsproduktionen och vid behov föreslå kompensationer till producenterna.

2.12 Kommittén vill också uppmana Europeiska kommissionen att inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden för socker anta särskilda åtgärder till stöd för sockersektorn i de yttersta randområdena.

2.13 Inom ramen för landsbygdsutvecklingen bör kommissionen ta hänsyn till de yttersta randområdenas särskilda behov och ge dem tillräckliga resurser. Samtliga dessa regioner bör i den framtida fonden för utveckling av landsbygden omfattas av den samfinansieringsgrad som är avsedd för de minst gynnade regionerna.

2.14 I anslutning till målsättningen att integrera de yttersta randområdena inom sin geografiska del av världen vill kommittén uppmana Europeiska kommissionen att lansera handlingsplaner för vart och ett av de geografiska områden där EU:s randområden är belägna och att inbegripa respektive medlemsstater samt de berörda grannländerna utanför EU i utarbetandet av planerna.

2.15 Vi vill uppmana kommissionen att vidta nya åtgärder för att öka jordbruksprodukternas konkurrenskraft, då de konkurrerar med liknande produkter på samma marknader som länder som har associeringsavtal med EU (t.ex. Marocko), länder som håller på att förhandla med EU (t.ex. Mercosurländerna) eller länder som drar nytta av olika preferenssystem (t.ex. AVS-länderna).

2.16 Vi vill uppmana kommissionen att praktiskt genomföra skäl 14 i sjätte ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling, där man betonar behovet av att göra det lättare för de yttersta randområdena att delta i gemenskapsåtgärder på området för forskning och teknisk utveckling genom instrument anpassade till deras särskilda behov och att beakta detta vid förberedelserna av nästa ramprogram.

2.17 Vi vill uppmana Europeiska kommissionen att prioritera de yttersta randområdena i samband med insatser med avseende på informationssamhället och teknisk innovation. Dessa båda områden utgör en verklig möjlighet för de yttersta randområdena eftersom de kan bidra till att uppväga vissa av de nackdelar som är kopplade till deras särskilda situation.

2.18 Kommittén instämmer i kommissionens bedömning att transporter är viktiga för att säkerställa de yttersta randområdenas tillgång till inre marknaden, och vi rekommenderar att det inrättas lämpliga instrument och förfaranden för att på ett effektivt sätt integrera dessa områden i den gemensamma transportpolitikens samtliga aspekter.

2.19 Framför allt är det viktigt att kommissionen omedelbart ser till att de yttersta randområdena integreras i de transeuropeiska transportnäten och i de transeuropeiska energinäten genom att ställa upp dessa projekt som prioriterade mål.

2.20 Vi vill påpeka att miljön är ett mycket viktigt område för de yttersta randområdena. Vi uppmanar kommissionen att snarast anta lämpliga åtgärder för att säkerställa en hållbar utveckling när det exempelvis gäller biologisk mångfald, Natura-2000-nätverket och avfallshantering.

2.21 Vi vill rent allmänt uppmana kommissionen att beakta de gemensamma kraven från dessa regioner och deras respektive länder och se till att det sker en utveckling på ifrågasvarande gemenskapspolitiska områden.

2.22 Vi vill framhålla att det är viktigt att fastställa instrument som gör det möjligt att fortlöpande kontrollera effekterna av den nya gemenskapslagstiftningen i de yttersta randområdena för att se till att de inte äventyrar tillväxten inom den ekonomiska verksamheten utan verkligen främjar den på ett effektivt och varaktigt sätt.

2.23 För att kunna uppfylla de strategiska målsättningarna är det viktigt att säkerställa en effektiv samordning, särskilt inom kommissionen. Det kan ske genom kontaktgruppen vars permanenta resurser bör utökas.

2.24 Kommittén vill framhålla att det är viktigt att institutionerna inom EU och på regional nivå inrättar en kommunikationsstrategi för att göra den europeiska allmänheten uppmärksam på de yttersta randområdenas problem och deras särskilda dimension inom EU.

2.25 Vi vill uppmantra de yttersta randområdena att fortsätta att samarbeta inom olika områden, och uppmanar kommissionen att ge dem stöd i denna riktning så att de kan anta den dubbla utmaningen att utvecklas inom EU och mot bakgrund av globaliseringen.

Bryssel den 18 november 2004

Regionkommitténs

ordförande

Peter STRAUB

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en europeisk gruppering för gränsöverskridande samarbete"

(2005/C 71/11)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en europeisk gruppering för gränsöverskridande samarbete, som antogs den 14 juli 2004, KOM(2004) 496 slutlig – 2004/0168 (COD),

kommissionens beslut av den 15 juli 2004 att, i enlighet med artikel 159 tredje stycket i EG-fördraget, rådfråga kommittén i denna fråga,

rådets beslut av den 8 november 2004 att rådfråga Regionkommittén i denna fråga,

brev från kommissionsledamöterna Michel Barnier och Lloyola De Palacio av den 8 mars 2004, där ett yttrande om ett nytt EU-rättsligt instrument för gränsöverskridande samarbete efterfrågas,

artikel 265 första stycket i EG-fördraget, där det framgår att "Regionkommittén skall höras av rådet eller kommissionen i de fall som anges i detta fördrag och i alla övriga fall, särskilt sådana som rör gränsöverskridande samarbete, där en av dessa båda institutioner finner det lämpligt",

artikel III-220 i fördraget om upprättande av en konstitution för Europa: "För att främja en harmonisk utveckling inom hela gemenskapen skall denna utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka sin ekonomiska och sociala sammanhållning". [...] "Vid strävan efter att uppnå detta mål skall särskilt beaktas landsbygdsområden och regioner med allvarliga och permanenta naturbetingade eller demografiska nackdelar, såsom de nordligaste regionerna med mycket låg befolkningstäthet samt vissa öar, gränsområden och bergsområden",

presidiets beslut av den 5 april 2003 att ge utskottet för territoriell sammanhållningspolitik i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet,

Europaparlamentets rapporter: Gerlach-rapporten från 1976 om gemenskapens regionalpolitik vad gäller regionerna vid gemenskapens inre gränser ⁽¹⁾, Boot-rapporten från 1984 om ett ökat gränsöverskridande samarbete ⁽²⁾, Schreiberrapporten från 1986 om Saarland-Lorraine-Luxemburgregionen ⁽³⁾, Poetschki-rapporten om gränsöverskridande samarbete vid de inre gränserna ⁽⁴⁾, Chiabrando-rapporten från 1988 om utvecklingsprogrammet för gränsregionen Spanien/Portugal ⁽⁵⁾, Cushnahan-rapporten från 1990 om gemenskapsinitiativet Interreg ⁽⁶⁾, Muru-rapporten från 1994 om gemenskapsinitiativet Interreg II ⁽⁷⁾,

Europarådets utkast till Madridkonventionen 1980 och de därpå följande tilläggsprotokollen (1995, 1998),

yttrande från Europarådets kommunalkongress om "Ett nytt EU-rättsligt instrument för gränsöverskridande samarbete" som lades fram för COTER-utskottet och antogs av dess presidium vid sammanträdet den 5 maj 2004, föredragande: Herwig van Staa (AT-PPE),

⁽¹⁾ EGT C 293, 13.12.1976.

⁽²⁾ EGT C 127, 14.5.1984.

⁽³⁾ EGT C 176, 14.7.1986.

⁽⁴⁾ EGT C 99, 13.4.1987.

⁽⁵⁾ EGT C 262, 10.10.1988.

⁽⁶⁾ EGT C 175, 16.7.1990.

⁽⁷⁾ EGT C 128, 9.5.1994.

kommissionens vitbok om styrelseformerna i EU som lades fram 2001 (KOM(2001) 428 slutlig) där det anges att "kommissionen kommer att undersöka hur gränsöverskridande samarbete mellan regionala eller lokala aktörer kan stödjas bättre på EU-nivå före slutet av 2003" (3.1),

Regionkommitténs yttrande från mars 2002 om strategier för att främja gränsöverskridande och mellanregionalt samarbete i ett utvidgat EU – ett basdokument med riktlinjer för framtiden (CdR 181/2000 slutlig) ⁽⁸⁾,

Regionkommitténs studie om "Transeuropeiskt samarbete mellan lokala och regionala myndigheter – Nya utmaningar och åtgärder som krävs för att förbättra samarbetet" från oktober 2001, som utarbetades i nära samarbete med förbundet för europeiska gränsregioner som förberedelse för ovan nämnda yttrande,

den tredje rapporten om ekonomisk och social sammanhållning "Ett nytt partnerskap för sammanhållning, konvergens, konkurrenskraft och samarbete", vilken antogs av kommissionen den 18 februari 2004, och som i slutsatserna framhåller att "kommissionen avser att föreslå ett nytt rättsligt instrument i form av ett europeiskt samarbetsorgan (en gränsöverskridande regional myndighet), där medlemsstater, regioner och lokala myndigheter både inom och utanför ramen av EU-projekt kan behandla sedvanliga rättsliga och administrativa problem som kan uppstå inom gränsöverskridande program och projekt. Målet är att ge denna nya myndighet rätt att genomföra samarbetsaktiviteter på nationella myndigheters vägnar.",

kommitténs yttrande om den tredje sammanhållningsrapporten av den 16 juni 2004 (CdR 120/2004 fin),

rapporten "Towards a new community legal instrument facilitating public law based transeuropean co-operation among territorial authorities in the european union" utarbetad av förbundet för europeiska gränsregioner (AEER), vilken bygger på tidigare arbete tillsammans med Regionkommittén inom ramen för ovan nämnda studie,

Regionkommitténs roll i den rådgivande fasen före lagstiftningsprocessen i nära samråd med Europeiska kommissionen och de lokala och regionala myndigheternas synpunkter i den inledande fasen,

Regionkommitténs utkast till yttrande (CdR 62/2004 rév 2) som antogs den 24 september 2004 av utskottet för territoriell sammanhållningspolitik (föredragande Hans Niessl, delstatspresident i Burgenland (AT-PSE).

Yttrandet antogs vid Regionkommitténs 57:e plenarsession i Bryssel den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 18 november).

Regionkommitténs ståndpunkt

KOMMITTÉNS BEDÖMNING

1. Kommittén stöder EU-kommissionens avsikt att genomföra en långsiktigt försvarbar förbättring av de rättsliga och institutionella villkoren för det gränsöverskridande, flernationella och mellanregionala samarbetet ("transeuropeiskt" samarbete) på nationell, regional och lokal nivå. Vi menar att man kan ta itu med kvarstående svårigheter i detta samarbete på ett effektivare sätt med föreliggande förslag till förordning.

2. Regionkommittén föreslår emellertid att det blivande rättsliga instrumentet inte benämns "europeisk gruppering för gränsöverskridande samarbete" utan "europeisk gruppering för transeuropeiskt samarbete". Denna beteckning uttrycker att instrumentet skall kunna användas för transnationellt och mellanregionalt samarbete i den mening som avses i artikel 1 i förordningsförslaget.

3. Kommittén delar kommissionens uppfattning att medlemsstaterna själva inte kommer att kunna förbättra villkoren för det transeuropeiska samarbetet i tillräcklig och

verksam utsträckning. Det är motiverat att gemenskapen agerar i enlighet med EG-fördragets artikel 5 andra stycket (subsidiaritetsprincipen) med hänsyn till föreliggande flernationella aspekter, och till det klara mervärdet i att gemenskapen sätter in åtgärder, jämfört med insatser på de 25 medlemsstaternas nivå.

4. Kommissionen noterar mycket riktigt att förslaget till förordning – i enlighet med EG-fördragets artikel 5 tredje stycket (proportionalitetsprincipen) – inte går längre än som krävs för att uppnå fördragsmålen. Det erbjuder bara en icke-obligatorisk ram för det transeuropeiska samarbetet, och man fastställer bara minimikrav när det gäller hur en "europeisk gruppering för transeuropeiskt samarbete" skall inrättas och fungera.

5. Det är positivt att kommissionen stöder sitt förordningsförslag på EG-fördragets artikel 159. Med utgångspunkt i denna rättsliga grund skall man tillämpa medbeslutandeförfarandet enligt fördragets artikel 251, som föreskriver att rådet beslutar med kvalificerad majoritet.

⁽⁸⁾ EGT C 192, 12.8.2002, s. 37.

6. Det är välkommet att kommissionen valt förordningen som rättsligt instrument. På så sätt kan de regionala och lokala myndigheter som så önskar bilda en "europeisk gruppering för transeuropeiskt samarbete" utan att de enskilda medlemsstaterna vidtar genomförandeåtgärder eller lämnar sitt tillstånd.

7. Det är emellertid samtidigt positivt att det inte bara är de regionala och lokala myndigheterna utan också medlemsstaterna som kan ingå som partner i en "europeisk gruppering för transeuropeiskt samarbete". De kan därmed bidra till förstärkt ekonomisk och social sammanhållning inom ramen för gränsöverskridande, transnationellt och mellanregionalt samarbete.

8. Det är också välkommet att förordningsförslaget föreskriver att inte bara medlemsstaterna och de regionala och kommunala myndigheterna utan även andra lokala offentliga organ kan bli medlemmar i en sådan gruppering.

9. Kommittén ser positivt på att kommissionen tagit fasta på Regionkommitténs förslag att inte inskränka en europeisk grupperings uppgifter till enbart gränsöverskridande samarbete. Den skall också kunna agera inom ramen för flernationellt och mellanregionalt samarbete. Som vi redan föreslagit beträffande titeln önskar vi emellertid att man gör motsvarande ändringar i förordningstexten för att denna målsättning skall göras tydligare.

10. Kommittén välkomnar att förordningen föreskriver enhetliga bestämmelser för inrättandet av en europeisk gruppering för transeuropeiskt samarbete i alla medlemsstater. ReK uppmanar kommissionen att säkerställa att gällande mellanstatliga överenskommelser om gränsöverskridande samarbete fortfarande kommer att kunna tillämpas.

11. Kommittén stöder den formulering av artikel 3.1 i förslaget till förordning som kommissionen valt att använda avseende en sådan grupperings uppgifter och ansvarsförhållanden, och som överlåter åt medlemmarna att bestämma grupperingens uppsättning av uppgifter.

12. Kommittén välkomnar valmöjligheten med avseende på tillämpningen av nationell rätt. Kommissionen bör dock försöka finna möjligheter att förhindra konflikter med gällande nationell rätt. I fall då en europeisk gruppering för transeuropeiskt samarbete har sitt säte i en medlemsstat vars nationella rätt inte skall gälla anmodas kommissionen att skapa de nödvändiga förutsättningarna för att förhindra eventuella konflikter mellan olika bestämmelser.

13. Kommittén rekommenderar att man i förordningen reglerar medlemsstaternas befogenhet att om nödvändigt att utforma regler i enlighet med författningens bestämmelser för delegering av uppgifter till och tillsyn över den europeiska grupperingen för gränsöverskridande samarbete.

14. Det är också välkommet att en europeisk gruppering kan få i uppdrag att genomföra gemenskapsfinansierade program och att vidta andra generella åtgärder inom det transeuropeiska samarbetet. På detta sätt kan man skicka ut en stark impuls till fortsatt utveckling av transeuropeiska aktiviteter i Europa. Det måste dock finnas en möjlighet för tredje part att uppdrå åt grupperingar att genomföra gemenskapsfinansierade program, så att bestämmelserna i förslaget till förordning kan tillämpas.

15. Vi ställer oss bakom den juridiska status som föreskrivs för en europeisk gruppering i förordningsförslaget, men också möjligheten att det praktiska genomförandet av en grupperings uppgifter skall kunna överföras till en av medlemmarna. Därigenom kommer man att kunna undvika att bygga upp nya, överdimensionerade byråkratiska organisationer.

16. Den europeiska grupperingens uppgifter bör även delvis kunna överföras till eller delas mellan dess medlemmar, inte bara överföras i sin helhet. Kommittén efterlyser således motsvarande ändring av formuleringen i artikel 5.3.

17. En europeisk gruppering för transeuropeiskt samarbete bör obligatoriskt inrätta en församling som består av företrädare för medlemmarna och som övertar ansvaret för grupperingens verksamhet för att skapa insynsmöjligheter och demokratisk återkoppling.

18. Det är en nödvändighet att man i förordningens artikel 6 ger den europeiska grupperingens direktör ett politiskt och rättsligt ansvar visavi de medlemmar som representeras i grupperingens medlemsförsamling.

19. Det är ett krav att de avtal om europeiskt transeuropeiskt samarbete som sluts på basis av förordningen inte bara meddelas alla medlemmar och medlemsstater utan även Regionkommittén. Kommittén bör upprätta ett register över befintliga grupperingar av detta slag. EU-institutionerna, medlemsstaterna och de regionala och lokala myndigheterna – men också samtliga EU-medborgare – kan då snabbt och specifikt hämta information om en europeisk gruppering. Registret skulle dessutom kunna utgöra ett värdefullt bidrag till att sprida välfungerande lösningar i Europa.

Regionkommitténs rekommendationer

Rekommendation 1

Titel

(Ändra definitionen av och benämningen "europeisk gruppering för gränsöverskridande samarbete" till "europeisk gruppering för transeuropeiskt samarbete" i hela dokumentet)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
om inrättande av en europeisk gruppering för gränsöverskridande samarbete	om inrättande av en europeisk gruppering för gränsöverskridande <u>transeuropeiskt samarbete</u>

Motivering

Det finns tre former av samarbete mellan medlemsstater, regioner och lokala myndigheter: gränsöverskridande, mellanregionalt och transnationellt samarbete. Alla tre samarbetsformerna omfattas av begreppet transeuropeiskt samarbete. Det skall vara möjligt för alla tre formerna av transeuropeiskt samarbete att inrätta en europeisk gruppering.

Rekommendation 2

(skäl 1)

(Ändra följaktligen definitionen av "gränsöverskridande samarbete" och "transnationellt och mellanregionalt samarbete" till "transeuropeiskt samarbete" i hela texten)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
I EG-fördragets artikel 159 tredje stycket föreskrivs att särskilda åtgärder kan vidtas utanför de fonder som nämns i denna artikels första stycke, för att förverkliga de mål om ekonomisk och social sammanhållning som anges i fördraget. En harmonisk utveckling av hela gemenskapen och en starkt ekonomisk och social sammanhållning kräver en förstärkning av det gränsöverskridande samarbetet. Därför är det lämpligt att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att förbättra villkoren för gränsöverskridande samarbete.	I EG-fördragets artikel 159 tredje stycket föreskrivs att särskilda åtgärder kan vidtas utanför de fonder som nämns i denna artikels första stycke, för att förverkliga de mål om ekonomisk och social sammanhållning som anges i fördraget. En harmonisk utveckling av hela gemenskapen och en starkt ekonomisk och social sammanhållning kräver en förstärkning av det gränsöverskridande, <u>transnationella och mellanregionala samarbetet (nedan benämnt transeuropeiskt samarbete)</u> . Därför är det lämpligt att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att förbättra villkoren för gränsöverskridande <u>transeuropeiskt samarbete</u> .

Motivering

Mot bakgrund av rekommendation 1 är det nödvändigt att ändra texten i enlighet med förslaget ovan.

Rekommendation 3

(skäl 7)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
För att övervinna de hinder som hämmar det gränsöverskridande samarbetet är det nödvändigt att inrätta ett samarbetsinstrument på gemenskapsnivå som gör det möjligt att på gemenskapens territorium inrätta gemensamma grupperingar med status som juridisk person och beteckningen "Europeisk gruppering för gränsöverskridande samarbete". Användningen av sådana grupperingar bör vara frivillig.	För att övervinna de hinder som hämmar det gränsöverskridande samarbetet är det nödvändigt att inrätta ett samarbetsinstrument på gemenskapsnivå som gör det möjligt att på gemenskapens territorium inrätta gemensamma grupperingar med status som juridisk person och beteckningen "Europeisk gruppering för gränsöverskridande samarbete". Användningen av sådana grupperingar bör vara frivillig. <u>Befintliga mellanstatliga överenskommelser om gränsöverskridande, interregionalt eller transnationellt samarbete mellan kommuner, regioner och/eller stater skall även fortsättningsvis gälla.</u>

Motivering

De rättsliga möjligheterna att tillämpa gällande mellanstatliga överenskommelser om samarbete över gränserna, till exempel Karlsruhe-avtalet, får inte begränsas av förordningen.

Rekommendation 4

(skäl 10)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemmarna kan besluta att inrätta en europeisk gruppering för gränsöverskridande samarbete i form av ett oberoende rättssubjekt eller anförtro dess uppgifter till en av medlemmarna.	Medlemmarna kan besluta att inrätta en europeisk gruppering för gränsöverskridande transeuropeiskt samarbete i form av ett oberoende rättssubjekt eller anförtro dess uppgifter till <u>en eller flera</u> av medlemmarna.

Motivering

Mot bakgrund av rekommendation 1 är det nödvändigt att ändra texten i enlighet med förslaget ovan.

Rekommendation 5

(skäl 11)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
[...] som bara utgörs av initiativ från medlemsstaterna och deras regioner och kommunala myndigheter, utan finansiellt bidrag från gemenskapen.	[...] som bara utgörs av initiativ från medlemsstaterna och <u>eller</u> deras regioner och kommunala myndigheter, utan finansiellt bidrag från gemenskapen.

Motivering

Det står i överensstämmelse med det transeuropeiska samarbetets speciella karaktär att också regioner och kommunala myndigheter skall kunna vara samarbetspartner utan medverkan av medlemsstaterna på nationell nivå.

Rekommendation 6

Artikel 1.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Utformningen av en europeisk gruppering för gränsöverskridande samarbete.	Europeisk gruppering för gränsöverskridande transeuropeiskt samarbete.
En gemensam gruppering kan inrättas inom gemenskapen i form av en europeisk gruppering för gränsöverskridande samarbete, i enlighet med villkoren och bestämmelserna i denna förordning.	En gemensam gruppering kan inrättas inom gemenskapen i form av en europeisk gruppering för gränsöverskridande transeuropeiskt samarbete, i enlighet med villkoren och bestämmelserna i denna förordning.

Motivering

Mot bakgrund av rekommendation 1 är det nödvändigt att ändra texten i enlighet med förslaget ovan.

Rekommendation 7

Artikel 1.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Med grupperingar för gränsöverskridande samarbete har man som mål att underlätta och främja medlemsstaternas och de regionala och kommunala myndigheternas gränsöverskridande samarbete i syfte att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen.	Med grupperingar för transeuropeiskt samarbete har man som mål att underlätta och främja medlemsstaternas och de regionala och kommunala myndigheternas gränsöverskridande, <u>transnationella och mellanregionala samarbete (transeuropeiskt samarbete)</u> i syfte att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen.

Motivering

Mot bakgrund av rekommendation 1 är det nödvändigt att ändra texten i enlighet med förslaget ovan.

Rekommendation 8

Artikel 2.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemmarna kan besluta att inrätta en europeisk gruppering för gränsöverskridande samarbete i form av ett oberoende rättssubjekt eller anförtro dess uppgifter till en av medlemmarna.	Medlemmarna kan besluta att inrätta en europeisk gruppering för <u>gränsöverskridande transeuropeiskt samarbete</u> i form av ett oberoende rättssubjekt eller anförtro <u>det praktiska genomförandet av</u> dess uppgifter till <u>en eller flera av</u> medlemmarna.

Motivering

Mot bakgrund av rekommendation 1 är det nödvändigt att ändra texten i enlighet med förslaget ovan.

Rekommendation 9

Artikel 3.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
En gruppering skall utföra de uppgifter som medlemmarna ger den i enlighet med den här förordningen.	En gruppering skall utföra de uppgifter som <u>dess medlemmar eller tredje part med grupperingens samtycke överläter på den i enlighet med förordningen.</u>

Motivering

Om en gruppering i fortsättningen också skall genomföra gemenskapsfinansierade program, är denna komplettering nödvändig.

Rekommendation 10

Artikel 3.3

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Att bilda en gruppering skall inte påverka medlemmarnas eller medlemsstaternas ekonomiska ansvar i fråga om EU-stöd eller nationell finansiering.	Att bilda en gruppering skall varken påverka medlemmarnas ekonomiska ansvar i fråga om EU-stöd och nationell finansiering eller medlemsstaternas ekonomiska ansvar för EU-medlen. Det skall stå medlemsstaterna fritt att genom lagar eller avtal ställa en gruppering under sin fackmässiga eller rättsliga kontroll. Denna kontroll kan antingen överlätas på en medlemsstat eller utföras på gemenskapsnivå.

Motivering

Att medlemsstaterna ansvarar för de nationella medlen gentemot sina nationella parlament är en självklarhet och behöver naturligtvis inte nämnas i förordningsförslaget. Om medlemsstaterna emellertid (och därmed i federala stater de behöriga delstaterna) också skall ansvara för gemenskapsmedlen, måste man också överlåta en omfattande kontroll av grupperingarna på medlemsstaterna. I annat fall måste medlemsstaterna i stor omfattning stå till svars för förhållanden som de inte kan påverka.

Rekommendation 11

Artikel 4.8

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Avtalet meddelas alla medlemmar och medlemsstater.	Avtalet meddelas alla medlemmar, och medlemsstater och <u>Regionkommittén. Kommittén skall föra in det i ett register som är tillgängligt för allmänheten och som innefattar alla avtal om transeuropeiskt samarbete.</u>

Motivering

ReK ser det som sin skyldighet att vaka över principen om öppenhet i EG-fördraget och ser sig själv som ett organ som i egenskap av expertcentrum måste vara lättillgängligt för både de europeiska medborgarna och för Europeiska kommissionens olika generaldirektorat. ReK måste därför se till att information som rör den regionala och lokala nivån och dess medborgare alltid finns tillgänglig.

Rekommendation 12
(Artikel 5 och genomgående i texten)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
Arbetsordning	Arbetsordning <u>Stadga</u>

Motivering

De grundläggande principer som en europeisk gruppering för transeuropeiskt samarbete skall bygga på bör fastställas i en stadga. En arbetsordning fastställer regler och villkor för intern verksamhet. Det finns däremot ingenting som säger att det inte kan finnas både en arbetsordning och en stadga för dessa grupperingar.

Bryssel den 18 november 2004

Regionkommitténs
ordförande
Peter STRAUB

REGIONKOMMITTÉNS RESOLUTION AV DEN 18 NOVEMBER OM INLEDANDE AV FÖRHANDLINGAR OM TURKIETS ANSLUTNING TILL EU

(2005/C 71/12)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DENNA RESOLUTION

med beaktande av

- meddelandet om Europeiska kommissionens rekommendationer om Turkiets framsteg inför anslutningen (KOM(2004) 656 slutlig),
- kommissionens återkommande rapport 2004 om Turkiets framsteg inför anslutningen (SEK(2004) 1201),
- Ankaraförklaringen som antogs av RELEX-utskottet inom Regionkommittén och den turkiska sammanlutningen av kommuner (UTM) den 11 oktober 2004,
- Regionkommitténs strategi för yttre förbindelser som antogs vid presidiets extra sammanträde i Haag den 21 oktober 2004.

- 1) Regionkommittén välkomnar Turkiets ansökan om medlemskap under samma förutsättningar som ansökningarna från andra europeiska länder.
- 2) Regionkommittén har för avsikt att vid lämpliga tillfällen framöver lägga fram sina synpunkter om Turkiets anslutning från en lokal och regional synvinkel. Kommittén uppmanar Europeiska kommissionen att rådfråga ReK om de kommande regelbundna rapporterna.
- 3) Regionkommittén konstaterar att de turkiska myndigheternas reformansträngningar under de senaste åren har varit till stor hjälp för Turkiet när det gäller uppfyllandet av Köpenhamnskriterierna. Detta faktum har också gjort det lättare att fatta ett beslut om inledandet av förhandlingar om Turkiets anslutning till EU.
- 4) Kommittén uppmanar den turkiska regeringen att fortsätta de krävande reformerna för att så snart som möjligt kunna genomföra dem fullt ut på ett oåterkalleligt och hållbart sätt.
- 5) Regionkommittén välkomnar Turkiets decentraliseringsansträngningar, vilka bör stå i överensstämmelse med principerna i Europeiska stadgan om lokalt självstyre, samt landets antagande av en lag om reform av den lokala förvaltningen 2004 i vilken den lokala förvaltningen erkänns som den minsta förvaltningsenheten. Kommittén förväntar sig att lagen genomförs korrekt och att liknande ansträngningar görs vad gäller den regionala nivån.

- 6) Kommittén förväntar sig att reformpaketet för offentlig förvaltning kommer att antas snarast, efter vederbörligt samråd med sammanslutningar för lokala och regionala myndigheter och med det civila samhället samt efter kontroll av överensstämelsen med konstitutionen. Särskilt viktiga element i detta lagpaket är en ramlag om reform av den offentliga sektorn, en lag om särskild provinsförvaltning liksom en lag om kommuner och storstadskommuner. Kommittén betonar nödvändigheten av att tilldela relevanta lokala myndigheter de ekonomiska och mänskliga resurser som krävs för att genomföra reformerna fullt ut och samt att särskilt uppmärksamma den ekonomiska och sociala utvecklingen i Turkiets mindre gynnade regioner och tillhandahålla en rättslig ram för regional utvecklingspolitik.
- 7) Regionkommittén understryker att ett framgångsrikt genomförande av dessa reformer skulle vara till stor hjälp för Turkiets framtida ansträngningar vad gäller en EU-anslutning och stöder därför helt och fullt Europeiska kommissionens åsikt att det krävs en konsekvensanalys, en genomförandeplan och en budget- och skattemässig ram.
- 8) Regionkommittén välkomnar den strategi med tre pelare som föreslagits av Europeiska kommissionens och åtar sig att agera aktivt inom den tredje pelaren, som skall stärka den politiska, kulturella, sociala och religiösa dialog som för människor närmare varandra. Kommittén rekommenderar därför en ännu mer ingående dialog mellan ReK och de turkiska lokala myndigheterna, som bygger på ReK:s erfarenhet av tidigare kandidatländer och som säkrar respekten för lokal demokrati och genomförandet av en regional decentralisering. Med utgångspunkt i Europeiska rådets beslut beträffande Turkiet, förväntar sig ReK att den turkiska regeringen, ministerrådet och associeringsrådet föreslår att man inrättar en gemensam rådgivande kommitté mellan ReK och turkiska lokala och regionala myndigheter.
- 9) Kommittén uppmanar Turkiet att vidta nödvändiga åtgärder för att lösa de befintliga problem som framhålls i Europeiska kommissionens rekommendation, och särskilt de problem som rör respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, nolltoleransattityden mot tortyr och misshandel, alla minoriteters rättigheter och friheter, respekten för religionsfriheten (i synnerhet frågan om lika rättslig ställning för alla religioner), nolltoleransattityden mot diskriminering och våld mot kvinnor samt respekten för ILO-standarderna vad gäller barnarbete.
- 10) Regionkommittén uppmanar Turkiets regering att med beslutsamhet stödja förnyade ansträngningar under Förenta nationernas generalsekreterares beskydd för att nå fram till en lösning på Cypernproblemet i linje med Förenta nationernas resolutioner, gemenskapens regelverk och de europeiska värdena och principerna.
- 11) Kommittén noterar de speciella utmaningar som tas upp i Europeiska kommissionens meddelande i perspektivet av Turkiets medlemskap i fråga om den framtida tillämpningen av den gemensamma jordbrukspolitiken, sammanhållningspolitiken och den fria rörligheten för arbetstagare.
- 12) Regionkommittén betonar Europeiska unionens allmänna mål om en politisk union med gemensamma värderingar och understryker särskilt att det finns ett akut behov av att skapa de finansiella, institutionella och ekonomiska förutsättningar som är nödvändiga för att med framgång kunna förbereda unionen inför ytterligare utvidgningar.
- 13) Kommittén vill uppmärksamma Europeiska kommissionens slutsats där man fastslår att den kommer att rekommendera att man avbryter förhandlingarna om det förekommer allvarliga och ihållande brister vad gäller respekten för principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt den rättsstatsprincip som Europeiska unionen grundar sig på. ReK vill liksom kommissionen understryka att Turkiets anslutningsförhandlingar är en öppen process vars resultat inte kan garanteras på förhand.
- 14) ReK anmodar kommitténs ordförande att, med tanke på att Europeiska rådet sammanträder den 17 december, översända denna resolution till rådet, Europaparlamentet, Europeiska kommissionen samt till det turkiska parlamentet och den turkiska regeringen.

Bryssel den 18 november 2004

Regionkommitténs
ordförande
Peter STRAUB

Yttrande från Regionkommittén om Kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om Höghastighetsförbindelser i Europa: nationella bredbandsstrategier

(2005/C 71/13)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

meddelandet från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om "Höghastighetsförbindelser i Europa: nationella bredbandsstrategier" (KOM(2004) 369 slutlig),

Europeiska kommissionens beslut av den 13 maj 2004 att rådfråga Regionkommittén i detta ärende i enlighet med EG-fördragets artikel 265 första stycket,

ordförandens beslut av den 20 april 2004 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet,

Lissabonstrategin, att unionen siktar på att till 2010 "bli världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi, med möjlighet till hållbar ekonomisk tillväxt med fler och bättre arbetstillfällen och en högre grad av social sammanhållning",

uppmeningen från Europeiska rådet i Barcelona till kommissionen att utarbeta en eEurope-handlingsplan inriktad på "omfattande tillgänglighet och användande av bredbandsnät i hela unionen senast 2005, och utveckling av Internetprotokollet IPv6 (...) och nätverks- och informationssäkerhet, e-förvaltning, e-lärande, e-hälsovård och e-företag" ⁽¹⁾,

handlingsplanen eEurope 2005, som antogs i maj 2002 till följd av detta; att stimulera användningen och skapa nya tjänster var de nya centrala mål som godkändes vid Europeiska rådets möte i Sevilla ⁽²⁾; det övergripande målet är att Europa vid 2005 års utgång skall ha moderna offentliga tjänster on-line (e-förvaltning, e-lärande, e-hälsovård) och en dynamisk miljö för e-företag, som grundar sig på omfattande tillgänglighet till bredbandsnät till konkurrenskraftiga priser och en säker infrastruktur för information,

det preliminära utkastet till yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Höghastighetsförbindelser i Europa: den senaste tidens utveckling inom sektorn för elektronisk kommunikation" – (KOM(2004) 61 slutlig) ⁽³⁾,

Kommissionens meddelande om "Driftskompatibla alleuropeiska e-förvaltningstjänster för offentliga förvaltningar, företag och medborgare (IDABC)", (KOM(2003) 406 slutlig – 2003/0147 COD),

Regionkommitténs yttrande om utvärdering av IDA-programmet samt en andra etapp av IDA-programmet (CdR 44/98 fin) ⁽⁴⁾,

Det utkast till yttrande (CdR 257/2004 rév. 2) som antogs den 22 september 2004 av utskottet för kultur och utbildning (föredragande: **Tomaž Štebe**, borgmästare för Mengeš kommun (SI-PPE)),

⁽¹⁾ Rådsmötet i Barcelona, odförandeskapets sammanfattning, pt 40, <http://europa.eu.int/sv/Info/eurocouncil/index.htm>

⁽²⁾ KOM(2002) 263 slutlig, eEurope 2005: Ett informationssamhälle för alla.

⁽³⁾ R/CESE 880/2004 – TEN 189/2004.

⁽⁴⁾ EGT C 251, 10.8.1998, s.1.

och av följande skäl:

1. Avancerade höghastighetsförbindelser – där alla har samma rättigheter utan att diskriminering förekommer och där det finns digitala möjligheter att skapa en informationsinfrastruktur som omfattar hela EU – har en mycket viktig roll att spela när det handlar om att föra samman hela Europa, EU:s medlemsstater och alla EU:s framtida ansökarländer, dvs. deras städer och kommuner, företag och medborgare.
2. Avgörande är att det utvecklas en välfungerande, modern informationsinfrastruktur för nya och befintliga företag och för en moderniserad offentlig sektor.
3. Lika möjligheter i informationssamhället i form av tillgång till uppkopplingar och tjänster bör vara en av EU-medborgarnas rättigheter, oavsett vilket slags användare de är, vilken social status de har och var de befinner sig.
4. Samhället bör hantera frågor rörande informationsinfrastrukturen på samma sätt som frågor rörande vatten- och elförsörjningen.

Vid sin 57:e plenarsession den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 18 november) antog Regionkommittén följande yttrande:

1. Regionkommitténs ståndpunkt

KOMMITTÉNS BEDÖMNING

1.1 Kommittén gläder sig åt att kommissionens analys och slutsatser är så klara i meddelandet "Höghastighetsförbindelser i EU: nationella bredbandsstrategier", som hänger nära samman med analysen och rekommendationerna i "Höghastighetsförbindelser i EU: den senaste utvecklingen inom sektorn för elektronisk kommunikation" ⁽⁵⁾ och de föreslagna åtgärderna i "Handlingsprogrammet eEuropa 2005: en uppdatering".

1.2 Regionkommittén erkänner att bredband har mycket stora ekonomiska och sociala fördelar. De tidigare erfarenheterna av betydande ökningar i utbyggnaden och användningen av bredband är mycket uppmuntrande. Under 2003 fördubblades antalet bredbandsanslutningar i EU:s 15 medlemsstater. Det finns dock fortfarande en klyfta om man jämför med målsättningarna i handlingsplanen eEurope, framför allt om man inte tittar på städer eller institutioner utan på landsbygdsområden och missgynnade eller mindre gynnade områden.

1.3 Regionkommittén är övertygad om att uppdateringen av handlingsplanen eEurope och de nationella bredbandsstrategierna för de nu 25 medlemsstaterna kommer att stimulera utvecklingen av en mycket avancerad, tillförlitlig och omedelbart tillgänglig europeisk informationsinfrastruktur (EII) för offentliga förvaltningar, näringslivet och medborgarna.

1.4 Regionkommittén anser att de strategier och åtgärder som antas för att främja informationsinfrastrukturen, framför allt för att bygga upp ett stamnät för kommunikationer – bred-

bandsmotorvägar i städer och landsbygdskommuner – och utveckla stödjande infrastruktur för e-tjänster bör präglas av en hög ambitionsnivå. Man bör i samband med detta beakta tekniska intressen och affärsintressen. Finansieringen av detta, liksom (nationella) vägar och motorvägar och annan grundläggande infrastruktur, bör ske med offentliga medel från lokal och nationell nivå och från EU.

1.5 Regionkommittén anser att kommissionen bör fortsätta att beivra de överträdelse som begås av "tysta lagstiftare" som inte vidtar verksamma åtgärder eller inte alls vidtar åtgärder inom rimlig tid mot dominerande nätverk eller operatörer. Deras beteende gör att berörda parter inte får lika möjligheter, och det hindrar konkurrensen på den nationella och lokala marknaden för informationsinfrastruktur.

1.6 Regionkommittén ställer sig positiv till EU:s initiativ för tillväxt, som godkändes av Europeiska rådet i december 2003. I detta nämns möjligheten att använda offentliga medel, bland annat strukturfonderna, för att se till att så många som möjligt kan få tillgång till bredband. Detta föreslogs redan i eEurope 2005 ⁽⁶⁾. Nya snabbstartprojekt för att överbrygga den digitala klyftan kommer att bidra till att mindre gynnade områden, som är ointressanta ur affärssynvinkel, får tillgång till bredband så snabbt som möjligt.

1.7 Regionkommittén ställer sig bakom kommissionens förslag om att EU:s strukturfonder skall användas för att stödja elektronisk kommunikation i landsbygdsområden och eftersatta stadsområden ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ "Rymden: en ny europeisk front för en växande union – en handlingsplan för genomförande av den europeiska rymdpolitiken", (KOM(2003) 673 slutlig) och "Höghastighetsförbindelser i EU: den senaste utvecklingen inom sektorn för elektronisk kommunikation" (KOM(2004) 61 slutlig).

⁽⁶⁾ Se KOM(2003) 65 slutlig "Elektronisk kommunikation: Vägen till den kunskapsbaserade ekonomin" och KOM(2003) 690 slutlig "Europeiska unionens initiativ för tillväxt".

⁽⁷⁾ *Guidelines on Criteria and Modalities of Implementation of Structural Funds in Support of Electronic Communications*, SEK(2003) 895 [ej på svenska]
http://europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/working/doc/telecom_en.pdf

1.8 Regionkommittén anser att kommissionen med sin politik för informationssamhället och informationsinfrastruktur bör främja och stödja utvecklingen av nya tjänster och metoder som kan ersätta föråldrad teknik och i sin tur leda till nya konkurrenskraftiga och avancerade privata och offentliga e-tjänster för företag, medborgare och myndigheter.

1.9 Regionkommittén gläder sig åt att kommissionen vidtagit åtgärder för att ta itu med ett antal viktiga problem som hindrar överföring av goda erfarenheter, t.ex. de rättsliga aspekterna på återanvändning av resultat av framgångsrik forskning, äganderätten till systemen och sambandet med de offentliga anbudsförfarandena och förfarandena för upprättande av offentlig-privata partnerskap⁽⁸⁾.

1.10 Regionkommittén ställer sig bakom strategin att utbilda allmänheten och uppmuntra den att använda nya tjänster och ny teknik. Bredband bör användas för att ge medborgarna nya och bättre tjänster.

1.11 Regionkommittén ställer sig positiv till offentliga insatser för uppbyggnad och utveckling av en europeisk informationsinfrastruktur för att stärka EU:s konkurrenskraft när det gäller kommersiella tjänster och offentliga tjänster med bred spridning. E-tjänsterna, som utvecklas med hjälp av offentliga medel, bör spela en viktig kompletterande roll vid affärsinvesteringar, underlätta privata initiativ och stödja EU-företagens globala konkurrenskraft.

1.12 Regionkommittén gläder sig åt att Europeiska kommissionen fäster sådan vikt vid frågan om en säker informationsinfrastruktur och upprättandet av en europeisk byrå för nät- och informationssäkerhet (ENISA).

1.13 Regionkommittén anser att termen "bredband" måste definieras (om) i linje med den höga ambitionsnivå för informationsinfrastrukturen som beskrivs i detta yttrande. Befintlig verksamhet och befintliga program (eEurope, IST, IDA, eTEN, DRM, IPR m.fl.⁽⁹⁾) bör därför på lämpligt sätt tydliggöras, förenklas, definieras om och kompletteras.

1.14 Regionkommittén anser att definitionen av "bredband" i kommissionens meddelande är en bra utgångspunkt, nämligen: "... ett antal olika tekniska lösningar som har utvecklats för att stödja överföring av nya interaktiva tjänster med ständig uppkoppling via bredbandskapacitet som utvecklas över tiden och med vilka det är möjligt att samtidigt använda både röst- och datatjänster".

1.15 Regionkommittén föreslår att definitionen av bredband som en stödjande infrastruktur och ett nätverk för höghastig-

hetskommunikation vidgas med "viktigt instrument", "viktig allmännyttig tjänst" och "viktig mekanism" (serviceplattform i den europeiska informationsinfrastrukturen) till stöd för e-tjänster för säker och tillförlitlig överföring av data on-line i realtid.

1.16 Regionkommittén ställer sig positiv till att det ställs större krav på höghastighetsanslutningar för Internet och bredband, t.ex. när det gäller väntetider och automatisk omstart vid systemfel.

1.17 Regionkommittén föreslår ett nytt initiativ: *Digital Opportunity Information Technology* (DOIT – informationsteknik som en digital chans) för alla. Genom detta initiativ skulle mindre utvecklade områden ägnas särskild uppmärksamhet, informationsinfrastruktur utvecklas och nuvarande eller ny ekonomisk verksamhet stöds genom utbildning, främjande insatser och finansiering av informationsinfrastruktur.

1.18 Regionkommittén uppmuntrar lokala myndigheter att planera och anlägga underjordiska kommunikationskablar i samband med anläggning eller ombyggnad av gator och vägar eller att installera dem tillsammans med andra kablar och kommunala ledningar (t.ex. för gatubelysning eller kraftledningar) som en långsiktig investering.

1.19 Regionkommittén uppmuntrar lokala myndigheter och kommissionen att utvärdera nuvarande praxis där ett enskilt företag (eller en eller flera lokala myndigheter) anlägger, äger och underhåller informationsinfrastrukturen. Operatörer med flera produkter borde få en möjlighet att använda infrastrukturen på lika villkor. Huvudmålet med denna strategi skulle vara att öka konkurrensen mellan operatörerna med avseende på kostnader och kvalitet genom att ge dem alla exakt samma möjligheter att nå ut till sina kunder.

1.20 Regionkommittén ställer sig positiv till att man ökar konkurrensen genom att göra det möjligt att enkelt och snabbt förvärva de licenser som krävs för infrastruktur och frekvenser.

1.21 Regionkommittén ställer sig positiv till normer och bastillämpningar (gemensamma e-tjänster) med gemensamma (kompatibla) datamodeller och dataattribut för t.ex. GIS, 3D och teknik för VR-visualisering för fysisk planering och stadsförnyelse/förvaltning av områden, fastigheter och kommunal infrastruktur; fördelning och registrering av tillgång till offentliga databaser; uppdatering; offentliga tjänster hemma och på arbetet; samt trafikreglering; trafikstockningar, tullsystem och system för trådlös (mobil) betalning med "smarta" identitetsbevis.

⁽⁸⁾ Kommissionen håller på att utarbeta en grönbok om offentlig-privata partnerskap i EU.

⁽⁹⁾ KOM(2004) 261 slutlig "Förvaltning av upphovsrätt och närstående rättigheter på den inre marknaden".

1.22 Regionkommittén ställer sig positiv till mer ambitiösa mål för den europeiska informationsinfrastrukturen med avseende på kommunikationer/uppkoppling/ överföringshastighet/tillgänglighet och överkomlighet när det gäller

a) fiberoptik som förbinder alla slutanvändare i EU med en överföringshastighet på minst 10 megabits per sekund eller mer, tvåvägskommunikation, utom i de fall där det av ekonomiska skäl och för optimal kommunikation (geografi, användarbehov) krävs andra lösningar, t.ex. koppartråd (höghastighet) eller snabb fast yttäckande radioaccess/satellitöverföring:

25 % – i slutet av 2006.

70 % – i slutet av 2010.

b) bandbredd och möjlighet för mobila användare att använda sig av IP-telefoni – i slutet av 2006.

c) rimlig prissättning för månadskostnaderna för en bredbandsanslutning med en överföringshastighet på 10 megabits per sekund, Internetsäkerhet och säkra transaktioner, IP-telefoni med multimedia, digital TV- och radioöverföring (multimedia – där digitala rättigheter inte ingår i priset) – i slutet av 2006.

1.23 Regionkommittén ställer sig positiv till följande strategier för en europeisk informationsinfrastruktur (EII):

a) En strategi för ett säkert och tillförlitligt utbyte on-line av data och dokument (multimedia) – i slutet av 2006.

b) En strategi för delad, driftskompatibel och komplex tillgång till och uppdatering av hierarkiska data – i slutet av 2007.

c) En strategi för tillgång till och kontroll av virtuella eller simulerade miljöer och reella processer i realtid – i slutet av 2008.

1.24 Regionkommittén ställer sig positiv till en serviceplattform för den europeiska informationsinfrastrukturen:

a) Driftskompatibilitet mellan offentliga och privata system för certifiering och kontroll i hela EU.

b) Elektroniska pengar och elektroniska betalningar med mycket överkomliga transaktionsavgifter och administrativa avgifter.

c) Telemedicin (e-hälsovård) och e-lärande.

d) Ett uppkopplat samhälle: telemetri, processkontroll, förvaltning av byggnader och faciliteter.

1.25 Regionkommittén är orolig för att det mesta av den traditionella telefonin – kommunikation via koppartråd – håller på att bli föråldrad eller föremål för mycket kraftig konkurrens (tillträde till accessnät). De nationella regeringarna arbetar inte i riktning mot den omstrukturering som krävs utan diskriminerar, vilket leder till att genomförandet av den moderna infrastrukturen går långsammare.

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1 Regionkommittén rekommenderar att kommissionen stärker regleringen på följande sätt:

a) Genom övervakning och stärkt infrastrukturkonkurrens mellan alla operatörer och leverantörer med utgångspunkt i lika kostnader och icke-diskriminering.

b) Genom att de nationella regleringsmyndigheterna tillåter frekvensurval för fast yttäckande radioaccess och minskar licensavgifterna för landsbygdsområden och mindre gynnade områden.

2.2 Kommittén rekommenderar att kommissionen stöder inrättandet av en europeisk informationsinfrastruktur (EII) med följande inriktning och prioriteringar:

a) Byggande av ledningstunnlar.

b) Utveckling av serviceplattformar.

c) Kablar och nätverksutrustning i landsbygdsområden och mindre gynnade områden.

d) Att de nationella regleringsmyndigheterna sänker licensavgifterna i mindre gynnade områden.

2.3 Kommittén rekommenderar kommissionen att i det dokument om strategier för höghastighetsförbindelser (i EU med 25 medlemsstater och de nya kandidatländerna) som skall utfärdas i oktober 2004 betona vikten av ambitiös och långtgående teknisk utveckling inom den europeiska informationsinfrastrukturen.

Bryssel den 18 november 2004

Regionkommitténs

ordförande

Peter STRAUB

Yttrande från Regionkommittén om Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Uppdatering av handlingsplanen eEurope 2005

(2005/C 71/14)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

meddelandet från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Uppdatering av handlingsplanen eEurope 2005, (KOM(2004) 380 slutlig),

kommissionens beslut av den 17 maj 2004 att i enlighet med artikel 265.1 i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i denna fråga,

presidiets beslut av den 20 april 2004 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta ett yttrande i frågan,

Regionkommitténs yttrande om "eEurope 2005: Ett informationssamhälle för alla" (CdR 136/2002 fin) (1),

Regionkommitténs yttrande om "E-förvaltningens roll i Europas framtid",

det utkast till yttrande (CdR 193/2004 rév. 2) som antogs av utskottet för kultur och utbildning den 22 september 2004 (föredragande: **Risto Ervelä**, kommunfullmäktigeordförande i Sagu och fullmäktigeordförande i Egentliga Finlands förbund, FI-ELDR)

och av följande skäl:

- 1) Informations- och kommunikationstekniken har en viktig roll vid genomförandet av de mål för ekonomi, samhälle och hållbar utveckling som fastställts i Lissabonstrategin.
- 2) Det viktigaste målet bör vara att utveckla ett europeiskt informationssamhälle där det råder såväl social som regional jämlikhet.

Yttrandet antogs vid Regionkommitténs 57:e plenarsession den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 18 november).

1. Regionkommitténs ståndpunkt

Ett informationssamhälle med social och regional jämlikhet

KOMMITTÉNS BEDÖMNING

1.1 Regionkommittén delar den oro som uttrycks i halvtidsöversynen av eEurope-handlingsplanen över konsekvenserna av de problem som orsakas av IT-klyftan, och tackar kommissionen för att deltagandet i informationssamhället och social sammanhållning, särskilt med avseende på de regionala obalanserna och möjligheterna att öka tillgängligheten med hjälp av e-tjänster, har gjorts till en prioritering då handlingsplanen uppdaterats med det meddelande som behandlas i föreliggande yttrande.

1.2 ReK anser att de regionala skillnader som förekommer i tillgången till och priset på bredbandstjänster har blivit ett stort hinder för ett jämlikt deltagande i informationssamhället, och anser att det forum om IT-klyftan som skall behandla detta problem bör inleda sitt arbete så fort som möjligt.

(1) EUT C 128, 29.5.2003, s. 14.

1.3 Kommittén konstaterar att de åtgärder som kommissionen föreslår för att stimulera deltagandet i informationssamhället i sig är ändamålsenliga, men betvivlar att de får någon större effekt på kort sikt, och anser att man för att undvika digital marginalisering åtminstone tills vidare måste se till att medborgarna har tillgång till de viktigaste tjänsterna även via de traditionella kanalerna.

Informations- och kommunikationsteknik samt Lissabonstrategin

1.4 ReK instämmer i kommissionens uppfattning att man med informations- och kommunikationsteknikens hjälp har lyckats öka produktiviteten och förbättra möjligheterna att delta, men betonar att man till exempel inom den offentliga förvaltningen hittills har utnyttjat dessa möjligheter endast i liten utsträckning och har inom ramen för gemenskapens konkurrensrätt varken fungerat som kontraktstagande e-tjänstleverantör eller som investerare inom de områden där efterfrågan inte är tillräcklig för att kommersiella investeringar skall framstå som attraktiva.

1.5 ReK anser att de åtgärder som föreslås såväl i den ursprungliga handlingsplanen *e-Europe* som i den uppdaterade versionen lyfter fram utvecklingen av elektroniska tjänster, men framhåller att den effektivisering av den offentliga sektorn som sker med hjälp av informations- och kommunikationstekniken också kräver omfattande ändringar i organisationernas verksamhet och inbördes samarbete.

1.6 ReK stöder förslaget i meddelandet om att man efter år 2005 på ett övergripande sätt skall knyta unionens politik för informationssamhället närmare samman med Lissabonstrategins olika delområden så att man utöver de ekonomiska och sociala målen även tar större hänsyn till förhållandet mellan informations- och kommunikationstekniken och den hållbara utvecklingen.

Utvidningens återverkningar

1.7 Regionkommittén uppskattar att kommissionen snabbt har reagerat på de behov som orsakats av utvidningen genom att uppdatera handlingsplanen *eEurope*.

1.8 ReK konstaterar att skillnaderna mellan medlemsstaterna och, framför allt, de olika regionerna – mätta med de indikatorer som används vid benchmarkingen – har vuxit till följd av utvidningen, och välkomnar med tillfredsställelse kommissionens löften om att utveckla de tjänster som tillhandahåller information om benchmarkingens resultat.

1.9 ReK hoppas att de välfungerande nätverk som finns mellan de regionala och lokala myndigheterna, och som också omfattar de nya medlemsstaterna, framför allt kan användas till att utbyta goda erfarenheter.

De lokala och regionala myndigheternas roll vid genomförandet av handlingsplanen

1.10 Kommittén framhåller den viktiga och ofta självständiga roll som de lokala och regionala myndigheterna i Europa har som tillhandahållare av e-tjänster inom områdena förvaltning, hälsovård, kultur, turism och utbildning samt dessa myndigheters deltagande i regionala och lokala utvecklingsprojekt beträffande telekommunikationstjänster och e-handel.

1.11 Kommittén anser att man inte kan genomföra de föreslagna processer som tillämpar öppen samordning och genom vilka man vill främja ett frivilligt och multilateralt engagemang

för prioriteringarna i anslutning till införandet av e-tjänster, om inte de lokala och regionala myndigheterna aktivt deltar i genomförandet.

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1 ReK önskar att kommissionen klarlägger sin politik för informationssamhället genom att ge ut ett dokument som innehåller såväl den ursprungliga handlingsplanen *eEurope* 2005 som dess uppdatering.

2.2 Kommittén anser att uppföljningen av tillgången till bredbandstjänster bör utformas så att den bättre beaktar skillnaderna i användarnas behov, eftersom bredbandstjänsterna med lägst kapacitet inte kan bidra till att uppnå handlingsplanens mål beträffande offentliga e-tjänster, i synnerhet i de mest avlägset belägna områdena.

2.3 Kommittén anser att tillgången till telekommunikationstjänster som är viktiga för samhället inte uteslutande kan baseras på om den privata sektorn i en region är intresserad av att utveckla tjänsterna, utan även den offentliga förvaltningen bör vid behov genom egna åtgärder kunna säkerställa att användarna i regionen har tillgång till de telekommunikationstjänster som de behöver.

2.4 ReK önskar att man vid spridningen av goda metoder inte enbart lyfter fram e-tjänsterna utan också ger exempel på hur man med hjälp av informations- och kommunikationstekniken har förbättrat de traditionella tjänsternas kvalitet och produktivitet samt minskat byråkratin.

2.5 Regionkommittén stöder en förstärkning av den alleuropeiska dimensionen i den offentliga förvaltningens e-tjänster, men betonar att det huvudsakligen är de lokala och regionala myndigheterna som ansvarar för tillhandahållandet av dagliga offentliga tjänster som företag och medborgare behöver även i andra medlemsstater, varför man inte i detta hänseende kan vänta sig att en fungerande alleuropeisk dimension skall kunna utvecklas utan att de lokala och regionala myndigheterna deltar.

2.6 Kommittén föreslår att det utarbetas en noggrannare utredning över orsakerna till att efterfrågan på offentliga e-tjänster är mindre än utbudet i Europa.

2.7 ReK betonar att alla aktörer som ansvarar för utvecklingen av e-hälsovårdstjänster bör ges möjlighet att delta i utarbetningen av nationella och regionala färdplaner för e-hälsovård.

2.8 ReK hoppas att den kompatibilitet på området e-lärande som man efterlyser i handlingsplanen skulle kunna utvecklas bland annat genom att man för de olika utbildningsformerna utarbetar europeiska kvalitetskriterier för e-lärande.

2.9 ReK anser att kommissionen så snart som möjligt bör göra en analys av marknaden för elektroniska signaturer och av deras inbördes kompatibilitet, som omfattar mer än enbart formellt godkända certifieringar, och betonar i detta sammanhang särskilt de alleuropeiska tjänsterna.

2.10 Kommittén förutsätter att kommissionen aktivt verkar för att det faktum att användningen av elektroniska signaturer har blivit tekniskt enklare inte leder till en situation där det krävs att dessa används även då detta inte är nödvändigt eller ändamålsenligt med tanke på tjänstens kvalitet eller säkerhet. Detta får framför allt inte bli fallet inom den offentliga förvaltningen.

2.11 Regionkommittén påpekar att det är minst lika viktigt att man vid sidan av metoder beträffande elektroniska signaturer avsedda för användarna av tjänsterna även utvecklar användningen av elektroniska signaturer så att medborgarna å sin sida kan vara absolut säkra på att ett meddelande från den offentliga förvaltningen eller ett företag kommer från just det ställe som anges.

2.12 ReK stöder kommissionens förslag till åtgärder för att utveckla mobilbetalning och betonar att mobilbetalning tack vare den välutvecklade mobiltelefonmarknaden i Europa under de närmaste åren kan visa sig vara en av de faktorer som aktivast bidrar till genomförandet av målen i Lissabonstrategin.

2.13 Kommittén konstaterar att kommissionens insatser för att utveckla ramarna för hanteringen av rättigheterna till digitalt innehåll är nödvändiga liksom också att sammankalla de olika parterna till gemensamma diskussioner. Rättighetsinnehavarna skall uppmanas att komma överens om graden av kompatibilitet.

2.14 ReK är mycket positiv till kommissionens planer på att inrätta en databas över små och medelstora företags bästa metoder i anslutning till e-handel, och hoppas att även de lokala och regionala myndigheterna i Europa, som har ett nära samarbete med dessa företag, så aktivt som möjligt bidrar till utvecklingen och användningen av denna databas.

2.15 För att minska de problem som orsakas av IT-klyftan kräver kommittén att de riktlinjer för plattformsoberoende strategier som kommissionen har lagt fram utöver olika e-tjänster även omfattar de traditionella kanalerna för tjänster.

2.16 Regionkommittén anser att informationstjänsten för eEuropas uppföljningsindikatorer bör erbjuda en möjlighet att jämföra inte enbart medlemsstaterna utan också regionerna, eftersom skillnaderna mellan regionerna är särskilt stora och uppgifter om den egna regionens brister gör att man i beslutsfattandet kan koncentrera sig på att rätta till bristerna.

Bryssel den 18 november 2004

Regionkommitténs
ordförande
Peter STRAUB

Yttrande från Regionkommittén om Grönbok om jämlikhet och icke-diskriminering i ett utvidgat EU

(2005/C 71/15)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

grönboken om "Jämlikhet och icke-diskriminering i ett utvidgat EU", KOM(2004) 379 slutlig,

presidiets beslut av den 1 juli 2003 att ge utskottet för ekonomisk politik och socialpolitik i uppdrag att utarbeta yttrandet i ärendet i enlighet med artikel 265 femte stycket i EG-fördraget,

kommitténs yttrande om likabehandling (CdR 513/99 fin) ⁽¹⁾,

kommitténs yttrande om genomförandet av principen om lika behandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster (CdR 19/2004 fin) ⁽²⁾

det utkast till yttrande (CdR 241/2004 rév.1) som antogs av utskottet för ekonomisk politik och socialpolitik den 4 oktober 2004 (föredragande: **Peter Moore**, fullmäktigeledamot i Sheffield City Council (UK-ELDR)).

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande enhälligt vid sin 57:e plenarsession den 17–18 november 2004 (sammanträdet den 18 november):

1. Regionkommitténs synpunkter

KOMMITTÉNS BEDÖMNING

(I) Att klara de utmaningar som är en följd av utvidgningen

1.1 Regionkommittén välkomnar kommissionens ståndpunkt att utvidgningen bör sporra alla medlemsstater att intensifiera sina insatser för att ta itu med de problem som drabbar minoriteter, samt kommissionens påpekande att detta särskilt gäller romerna.

1.2 ReK inser att den rättighetsbaserade strategin i EU:s antidiskrimineringspolitik när det gäller funktionshinder, ålder eller sexuell läggning fortfarande är en ganska ny tanke för myndigheter och icke-statliga organisationer i några av medlemsstaterna.

1.3 Kommittén beklagar att det även i fortsättningen, om inte artikel 13 i EG-fördraget ändras, kommer att krävas enhällighet för att anta gemenskapslagstiftning på detta område.

(II) Att genomföra principen om icke-diskriminering i lag och handling

1.4 Regionkommittén beklagar att de olika grupper som omfattas av artikel 13 ges skydd efter en bestämd hierarki. Skillnader föreligger både när det gäller det materiella tillämpningsområdet och tillsynsmekanismerna för olika typer av diskriminering. En slagkraftig antidiskrimineringsstrategi förutsätter en jämnare skydds nivå och en mer konsekvent lagstiftning

ning på området. ReK vill också erinra kommissionen om att en mer övergripande EU-strategi måste utformas när det gäller diskriminering på grund av funktionshinder, ålder, sexuell läggning, religion eller övertygelse. ReK vill t.ex. påpeka att människor med funktionshinder ofta möter en diskriminering som innebär svårtillgängliga kollektivtransporter och byggnads-, informations- och kommunikationsmiljöer. Kommissionen har inte offentliggjort något särskilt meddelande som uteslutande redogör för hur frågan om sexuell läggning behandlas i EU-lagstiftningen, trots att denna fråga omfattas av artikel 13 i fördraget.

1.5 Kommittén anser att det otillräckliga institutionella stödet till enskilda tvistande – med tanke på att enskilda rätts tvister alltjämt är den primära mekanismen för att genomdriva sina rättigheter – allvarligt begränsar lagstiftningens effektivitet. Enskilda har svårt att samla in bevis, skydda sig tillräckligt mot repressalier och finansiera de kostnader som en rättsprocess medför.

1.6 Kommittén anser att icke bindande rättsliga åtgärder och andra åtgärder än rättsliga (t.ex. memorandum, resolutioner, deklARATIONER) kan få effekter men att de vanligen är mer verkningfulla om de bygger på gällande och bindande gemenskapslagstiftning. Ett exempel är de begränsade framgångar som kommissionens riktlinjer för anställning av funktionshindrade (i de fall då riktlinjerna inte stöds av gemenskapslagstiftning) har fått på utvecklingen av den nationella lagstiftningen.

⁽¹⁾ EGT C 226, 8.8.2000, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 121, 30.4.2004, s. 25.

(III) *Bättre insamling, uppföljning och analys av data*

1.7 Regionkommittén anser att om man systematiskt samlar in data och information kan EU få en bättre överblick över diskriminerings utbredning. Härigenom möjliggörs en bättre utformning av strategier och metoder för att förbättra uppgifternas jämförbarhet, objektivitet, överensstämmelse och tillförlitlighet på gemenskapsnivå. Dessutom kan man bättre mäta politikens och budgetanslagens effekter samt stärka samarbetet med nationella akademiska forskningscentrum, icke-statliga organisationer och specialiserade intresseorganisationer eller centrum. Lokala och regionala myndigheter spelar redan en nyckelroll när det gäller att samla in uppgifter och analysera information.

(IV) *Att utnyttja EU-stödet maximalt*

1.8 Regionkommittén noterar att även om små icke-statliga organisationer och gräsrotsorganisationer bedriver slagkraftiga och omfattande projekt, är det ibland omöjligt för dem att få EU-anslag, främst beroende på den överdrivet komplicerade byråkratin. Kommittén anser att det är näst intill omöjligt för små lokala och regionala organisationer att sköta verksamheten om de inte erhåller några anslag.

(V) *Ökat samarbete med intressenterna*

1.9 Regionkommittén välkomnar att man i grönboken erkänner de lokala och regionala myndigheternas nyckelroll när det gäller att uppnå jämlikhet och icke-diskriminering i ett utvidgat EU. De lokala och regionala myndigheterna, som är ledande arbetsgivare, bör i sin verksamhet överväga positiv särbehandling när det gäller a) behovet av att undanröja diskriminering i enlighet med direktiven, b) behovet av att undanröja olagliga trakasserier, och c) behovet av att se till att personer som omfattas av artikel 13 åtnjuter samma möjligheter som andra grupper.

(VI) *Att skapa komplementaritet med andra EU-insatser*

1.10 Regionkommittén anser att diskriminering som inte omfattas av gällande lagstiftning kommer att lyftas fram i och med att stadgan om de grundläggande rättigheterna införlivas i fördraget.

1.11 Kommittén ifrågasätter om integreringen av ett jämställdhetsperspektiv har beaktats tillräckligt inom vissa politikområden och om vissa lagar och politiska initiativ verkligen är förenliga med principerna bakom de antidiskrimineringslagar och åtgärder som bygger på artikel 13.

1.12 ReK noterar att det ömsesidiga erkännandet av yrkeskvalifikationer förvärvade i EU visserligen har förbättrats, men att någon enighet inte har nåtts när det gäller kvalifikation

er som tredjelandsmedborgare har förvärvat i EU eller kvalifikationer som erhållits i länder utanför EU, oavsett vilken nationalitet innehavaren av kvalifikationerna har.

1.13 Kommittén beklagar den inexacta och klichéartade beskrivningen av olika grupper som omfattas av artikel 13, eftersom detta har lett till en fortlöpande underminering av vissa gruppers värdighet och av allmänhetens uppfattning om dem i det offentliga livet, den politiska retoriken, massmedia och reklam. Detta undergräver principen om likabehandling.

1.14 ReK välkomnar direktiv 2003/109/EG (antaget i januari 2004) varigenom tredjelandsmedborgare som har varit lagligt bosatta i en medlemsstat under minst 5 år tillerkänns en rättslig status som är jämförbar med medlemsstaternas medborgare. Syftet är att komplettera direktivet om likabehandling. För att kunna behandla frågan om tillgång till nationalitet, medborgarskap och rösträtt krävs dock att direktivet klargörs bättre.

2. Rekommendationer

(I) *Att klara de utmaningar som är en följd av utvidgningen*

2.1 Regionkommittén vill att särskilt finansiellt stöd och särskilda åtgärder i handlingsplanen inriktas mot projekt som rör romer.

2.2 Kommittén efterlyser mer omfattande diskussioner, debatter och utbildningsforum i medlemsstaterna när det gäller socialt medborgarskap, diskriminering och grundläggande mänskliga och sociala rättigheter. Dessutom bör man utforma rådgivnings- och övervakningsförfaranden på nationell nivå i syfte att bekämpa diskriminering av alla de skäl som nämns i artikel 13.

(II) *Att genomföra principen om icke-diskriminering i lag och handling*

2.3 I enlighet med sitt tidigare beslut uppdrar ReK åt sin nuvarande generalsekreterare att undersöka om generalsekretariatets personalpolitik och personalprofil efterlever den nya lagstiftningen och att inom sex månader lämna en rapport till både presidiet och detta utskott. Generalsekreteraren ges också i uppdrag att beställa och publicera en handbok för lokala myndigheter som arbetsgivare, med goda exempel på åtgärder mot rasism. Handboken bör innehålla exempel från varje medlemsstat på initiativ som täcker alla de sex grunder för diskriminering som anges i artikel 13 i EG-fördraget.

2.4 ReK anser att den övergripande lagstiftningen om varor och tjänster bör utvidgas till att omfatta de områden som anges i artikel 13. Kommittén vill särskilt att bättre skydd skall ges mot diskriminering på grund av ålder, funktionshinder, kön, religion eller övertygelse samt sexuell läggning.

2.5 Kommittén uppmanar kommissionen att tillsammans med medlemsstaterna utforma adekvata, effektiva, proportionerliga och avskräckande påföljder och förfaranden vid åsidosättande av skyldigheterna enligt direktiven och att påskynda införlivandet av direktiven i nationell lagstiftning.

2.6 Kommittén yrkar på att större institutionellt stöd skall erbjudas enskilda i rättsprocesser rörande grupper som omfattas av artikel 13 när det gäller möjligheten att väcka talan. Organisationer som har ett berättigat intresse bör kunna vidta verkställighetsåtgärder till stöd för en enskild klagande och för dennes räkning, om den enskilde så vill. När det föreligger presumtion om diskriminering (dvs. fakta som ger anledning att anta att det har förekommit direkt eller indirekt diskriminering) bör bevisbördan alltid övergå till svaranden. All ogynnsam behandling eller ogynnsamma följder på grund av klagomål bör förbjudas.

(III) *Bättre insamling, uppföljning och analys av data*

2.7 Regionkommittén efterlyser ökat samarbete med medlemsstaterna och nationella myndigheter i syfte att förbättra övervaknings- och rapporteringsmekanismerna.

(IV) *Att utnyttja EU-stöd maximalt*

2.8 Regionkommittén uppmanar kommissionen att i samarbete med EU-finansierade icke-statliga organisationer på EU-nivå försöka finna nyskapande metoder så att små icke-statliga organisationer kan få tillgång till smärre stödbelopp.

(V) *Ökat samarbete med intressenterna*

2.9 Regionkommittén utfäster sig att bidra till utvecklingen av EU:s program för bekämpning av diskrimineringen och anser att kommitténs medverkan i utformning, planering, informations spridning och genomförande med avseende på detta program bör framhållas tydligare för alla intressenter.

2.10 Kommittén anser att ReK helt naturligt bör inbjudas till EU-konferenser och seminarier som rör jämställdhet och icke-diskriminering, särskilt i samband med frågor som rör diskriminering mot romer.

2.11 Kommittén vill att ett mer omfattande samråd äger rum med företrädare för det civila samhället under genomförandeprocessen.

2.12 ReK uppmanar alla EU-institutioner att i högre grad beakta antidiskrimineringsdirektivens bokstav och anda genom a) att skapa en övergripande jämställdhetspolitik när det gäller rekrytering, sysselsättning och tjänster och b) att uppnå jämvikt mellan de politiska medlemmarna och instanserna i EU:s organ när det gäller grupper som omfattas av artikel 13.

(VI) *Att skapa komplementaritet med andra EU-insatser*

2.13 Regionkommittén uppmanar kommissionen att ange hur den vill integrera grupper som omfattas av stadgan om de grundläggande rättigheterna i befintliga direktiv, mot bakgrund av att stadgan kommer att ingå i det nya fördraget.

2.14 Kommittén rekommenderar att man för att kunna integrera jämställdhetsperspektivet inför mekanismer som garanterar att sådana frågor och principer som berör jämställdheten beaktas vid utformning, handläggning och utvärdering av all politik.

2.15 Regionkommittén rekommenderar kommissionen att etablera ett nära samarbete med ReK i syfte att hjälpa de lokala och regionala myndigheterna att utforma handlingsplaner på jämställdhetsområdet och att avge rapporter om de åtgärder som har vidtagits till behöriga jämställdhetsinstanser i medlemsstaterna.

Bryssel den 18 november 2004

Regionkommitténs

ordförande

Peter STRAUB